

Biuro Urbanistyczne ECOLAND • 53-125 Wrocław, al. Kasztanowa 8 • tel/fax: 71 341 28 54, 71 341 28 56, 71 341 28 57
e-mail: ecoland@wp.pl • <http://www.ecoland.net.pl> • REGON: 930001761 • NIP: 894-001-23-45

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
MIASTA BIELAWA

(Etap konsultacji społecznych)

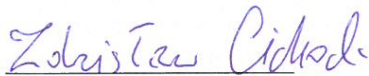
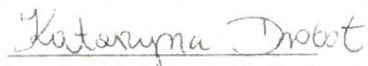
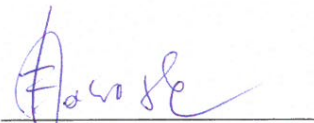
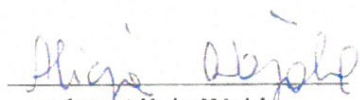
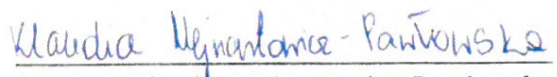
Dyrektor

mgr inż. arch. Marek Wiland

Wrocław, kwiecień 2026 r.

Zespół Autorów:*Kierujący zespołem autorów:*
mgr inż. arch. Marek Wiland

- biegły w zakresie sporządzania prognoz skutków wpływu ustaleń planu na środowisko nr 1282 z dnia 31.12.1998 r.
- uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym nr 1016/89 z dnia 12.09.1989 r.

Autorzy:
dr Zdzisław Cichoński
mgr inż. Katarzyna Drobot
mgr inż. Edyta Jaworska
mgr inż. Alicja Wojda
mgr inż. Klaudia Mejnartowicz-Pawłowska

Spis treści

1. PODSTAWA PRAWNA.	5
2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.	5
2.1. Cel przystąpienia do sporządzenia projektu planu ogólnego. Zawartość dokumentu.	5
2.2. Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami.	6
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.	7
4. CHARAKTER I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.	10
4.1. Zasięg, położenie i charakter funkcjonalny obszaru projektu planu ogólnego.	10
4.2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektem planu ogólnego. Elementy środowiska przyrodniczego we wzajemnym oddziaływaniu.	13
Surowce mineralne oraz obszary i tereny górnicze.	17
4.2.6. Wody podziemne.	20
4.2.7. Wody powierzchniowe. Zaopatrzenie miasta w wodę.	21
4.2.8. Gleby i ich przydatność rolnicza.	25
4.2.9. Przyroda ożywiona.	29
4.2.10. Formy ochrony przyrody.	32
4.2.11. Walory kulturowe.	43
4.3. Główne istniejące zagrożenia środowiska. Stan i jakość środowiska.	59
4.3.1. Powietrze atmosferyczne.	63
4.3.4. Stan wód powierzchniowych i podziemnych.	64
4.3.6. Powierzchnia ziemi. Zagrożenie osuwiskami. Krajobraz.	67
4.3.7. Gleby.	67
4.3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne.	68
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.	70
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.	70
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY	

UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.....	71
8. ANALIZA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH I USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO. IDENTYFIKACJA KATEGORII ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	74
8.1. Ustalenia i rozwiązania funkcjonalno-przestrenne projektu planu ogólnego.	74
8.2. Identyfikacja kategorii oddziaływań na środowisko wynikających z planowanego zagospodarowania.....	79
8.3. Ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu ogólnego.	82
8.3.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, rzeźbę terenu i gleby.	82
8.3.3. Oddziaływanie na powietrze.	83
8.3.4. Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	84
8.3.5. Oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne.	86
8.3.6. Oddziaływanie na gleby, faunę i florę. Oddziaływanie na bioróżnorodność.....	86
8.3.7. Oddziaływanie na klimat lokalny.....	91
Jak już wcześniej powiedziano, przyrost terenów zurbanizowanych (a więc zabudowanych i utwardzonych/uszczelnionych), jaki umożliwia analizowany projekt planu ogólnego Bielawy jest relatywnie niewielki. Także nieznaczące może być odkształcenie dotychczasowej pasmowej formy układu osadniczego. Niewielkie zatem będzie (w związku z realizacją planu) potencjalne zagrożenie zmianą topoklimatu – spotęgowaniem dominanty klimatu miejskiego. Praktycznie planowane zagospodarowanie nie będzie miało żadnego znaczenia dla zmian klimatu globalnego i regionalnego. Istotne natomiast będzie wprowadzenie działań adaptacyjnych miasta do prognozowanych zmian klimatu i ich negatywnych skutków. Działania te, oraz sama prognoza, określone powinny być w odrębnym dokumencie – w planie adaptacji do zmian klimatu.....	
8.3.8. Oddziaływanie na krajobraz.....	91
8.3.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.	93
8.3.10. Oddziaływanie na ludzi.	93
8.3.11. Oddziaływania skumulowane.	94
9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	94

---

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.	94
11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.	96
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU LUB WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH. ...	97
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	98

---

1. PODSTAWA PRAWNA.

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko (zwana dalej **Prognozą**) dotyczącą **projektu planu ogólnego miasta Bielawa** (zwanego dalej **projektem planu ogólnego gminy [miasta] lub projektem planu ogólnego, lub POG**) sporządzono na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 3 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) oraz w oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.).

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.

2.1. Cel przystąpienia do sporządzenia projektu planu ogólnego. Zawartość dokumentu.

Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu *planu ogólnego miasta Bielawa* sporządzono w związku z uchwałą Nr VII/52/2024 Rady miasta Bielawa z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Bielawa. Zgodnie z art. 13a ust. 1 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* projektem tym objęto obszar administracyjny gminy miejskiej Bielawa. Na obszarze gminy nie występują tereny zamknięte inne, niż ustalone przez Ministra Infrastruktury.

Plan ogólny gminy/miasta jest aktem prawnym wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688). Akt ten niejako zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - według obowiązujących przepisów (tj. *ustawy z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw*; Dz. U. z 2025 r. poz. 527) studia gmin zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego danej gminy, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2026 r., i stosuje się do nich przepisy dotychczasowe. Jednak zakres, forma i ranga tego nowego aktu planowania przestrzennego są odmienne od dotychczas obowiązujących studiów gmin. Plan ogólny gminy stanowi bowiem akt prawa miejscowego a jego ustalenia (w określonym zakresie) będą wiążące przy sporządzaniu zarówno miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Forma i zakres planu ogólnego gminy są określone w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych (mowa o tym szerzej w podrozdziale 8.1. niniejszej Prognozy).

W związku z powyższym podjęcie prac nad projektem planu ogólnego miasta Bielawa było niezbędne dla zapewnienia możliwości rozwoju funkcjonalno-przestrzennego przedmiotowego obszaru. Bowiem po wygaśnięciu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, sporządzanie zmian obowiązujących planów miejscowych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, będzie możliwe wyłącznie na podstawie w przypadku uchwalonego planu ogólnego.

Uwzględniając powyższe, celem projektu planu ogólnego jest wskazanie zasadniczych kierunków zagospodarowania obszaru nim objętego, zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców, lokalnych inwestorów, a także Władz miasta, co pozwoli na rozwój funkcjonalno-przestrzenny objętego tym planem obszaru.

2.2. Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, sporządzając niniejszy projekt planu ogólnego uwzględniono informacje zawarte w gminnych/miejskich, wojewódzkich i krajowych dokumentach strategicznych. Niektóre z tych dokumentów zawierają konkretne wytyczne dla gminnych opracowań planistycznych, ale nie odnoszą się wprost do planów ogólnych gminy, gdyż dokumenty te powstawały przeważnie wcześniej, niż wprowadzono do systemu planistycznego plany ogólne gmin), inne zaś zawierają „wytyczne” bardziej ogólne. Wśród wziętych pod uwagę dokumentów, w kontekście prognozy oddziaływania na środowisko, w szczególności należy wymienić:

- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* - w dokumencie tym nie ma postulatów dotyczących konkretnych działań inwestycyjnych, dotyczących objętego planem obszaru. Niemniej uwzględniono w nim dane dotyczące jakości poszczególnych jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) i jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które wzięto pod uwagę w zakresie możliwym dla tego aktu planowania przestrzennego;
  - *Program wodno-środowiskowy kraju wraz z aktualizacją* – w których między innymi określono programy działań mających służyć osiągnięciu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd);
-

- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjęty Uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2020 r. poz. 4036).*

W powyższym dokumencie nie ma wytycznych do planu ogólnego, gdyż został on uchwalony przed wprowadzeniem do systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego tego aktu planowania przestrzennego. Niemniej zawarto w nim wytyczne do uwzględnienia w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Wskazano także zadania do uwzględnienia w gminnych dokumentach planistycznych. Ustalenia te i zadania wzięto pod uwagę przy sporządzaniu przedmiotowego projektu planu ogólnego w zakresie możliwym dla tego typu dokumentu.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

Prognozę wykonano w pełnym zakresie, jaki określony został w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Ponadto uwzględniono postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Zgodnie z tym postanowieniem zakres informacji zawartych w Prognozie jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i jest ona wykonana w pełnym zakresie, a stopień szczegółowości Prognozy odpowiada szczegółowości właściwej dla projektu planu ogólnego, jego zasięgowi oraz uwzględnia charakter dostępnych informacji.

Na potrzeby sporządzenia niniejszej Prognozy nie prowadzono odrębnych badań. Istniejący stan środowiska na obszarze projektu planu ogólnego opisano na podstawie wizji w terenie (inwentaryzacji urbanistycznej) oraz na podstawie informacji zawartych w wymienionych poniżej materiałach. Z kolei ocenę oddziaływania na środowisko zagospodarowania planowanego w projekcie planu ogólnego, dokonano poprzez analizę i konfrontację ustaleń oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie tego dokumentu (ważnych z punktu widzenia wpływu na środowisko) z charakterem (walorami i wrażliwością) elementów środowiska przyrodniczego występujących na obszarze objętym omawianym projektem i w jego sąsiedztwie.

Przy sporządzeniu Prognozy wykorzystano m.in. następującą literaturę i materiały źródłowe:

1. Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011 r., WBU we Wrocławiu; przyjęte Uchwałą Nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.;
  2. Dolnośląska Infrastruktura Informacji Przestrzennej. Geoportal Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Wydział Geodezji i Kartografii. Internet (<http://geoportal.dolnyslask.pl/imap/>);
  3. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ), Geoserwis mapy. Internet (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>);
  4. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ), Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (CRFOP). Internet (<http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>);
  5. Geoportal krajowy, GDDKiA, Mapy terenów zagrożonych hałasem wskaźnik LN i wskaźnik LDWN. Internet (https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gpmmap=gp0);
  6. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie dolnośląskim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław, czerwiec 2025;
  7. Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2024, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2025
  8. Ocena jakości wód podziemnych. Na podstawie wyników regionalnego monitoringu wód podziemnych uzyskanych w 2024 roku z terenu województwa dolnośląskiego; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, kwiecień 2025;
  9. Program monitoringu rzek i zbiorników w latach 2022-2027; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
  10. Raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024, Departament Monitoringu Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
  11. Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Geoportal krajowy. Internet (<http://geoportal.gov.pl/>);
  12. Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Lokalnych. Internet (www.stat.gov.pl/);
-

13. Kondracki J., 2012 r. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
  14. Mapa nasłonecznienia Polski. Internet (<https://www.suntec.com.pl/naslonecznienie-w-polsce/>);
  15. Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023 r., Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGiPZ PAN, Warszawa;
  16. Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rejestr zabytków; Ewidencja zabytków. Internet (www.nid.pl);
  17. Oficjalna strona internetowa miasta Bielawa. Internet (<https://um.bielawa.pl/pl/>)
  18. Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, System Osłony Przeciwosuwiskowej, Internet (<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>);
  19. Peschel T., 2010 r., Solar parks-Opportunities for Biodiversity. A report on biodiversity in and around ground-mounted photovoltaic plants. Renewables Special Issue 45/ December 2010;
  20. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 335);
  21. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce. Internet (<http://mapa.korytarze.pl>);
  22. Rebecca R. Hernandez i inni, 2015 r., Solar energy development impacts on land cover change and protected areas, NAS November 3, 2015;
  23. Różycki S., 2011 r. Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Informator dla administracji samorządowej. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Warszawa;
  24. Stupnicka E., Stempień-Sałek M., 2016 r. Geologia regionalna Polski. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;
  25. Szurlej-Kielańska A., 2013 r. Przyjazne przyrodzie farmy fotowoltaiczne. Internet (<http://www.ambiens.pl/blog/przyjazne-przyrodzie-farm/>);
  26. Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., 1990 r. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa;
  27. Tryjanowski, Łuczak, 2013 r., Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze. Czysta Energia - nr 1/2013. Internet (https://www.cire.pl/pliki/2/Tryjanowski_wplyw_sloneczn.pdf);
-

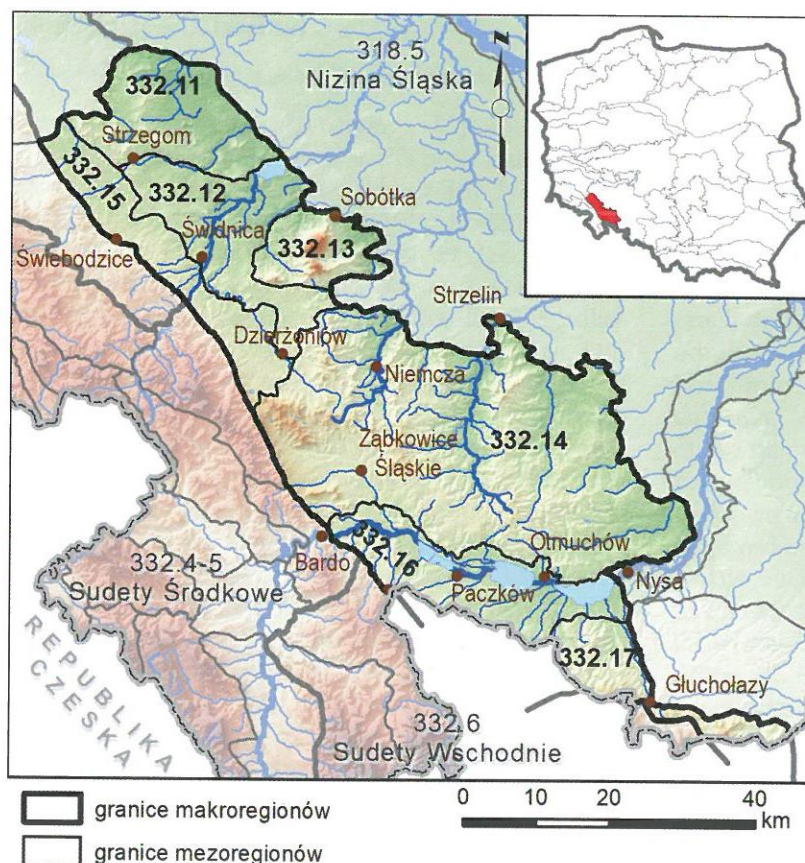
28. Urząd Miejski w Bielawie, System Informacji Przestrzennej (<https://sip.gison.pl/bielawa>)
29. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne (WBU) we Wrocławiu, grudzień 2011 r., Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011 (przyjęta Uchwałą nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.);
30. Zarząd Województwa Dolnośląskiego (ZWD), Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu (WBU we Wrocławiu), listopad 2005 r. Opracowanie ekofizjograficzne województwa dolnośląskiego. Wrocław;
31. Regionalna geografia fizyczna Polski, 2021 r, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań;
32. Atlas klimatu Polski, 2005, IMGW Warszawa.

4. CHARAKTER I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.

4.1. Zasięg, położenie i charakter funkcjonalny obszaru projektu planu ogólnego.

Przyjęto, że cały obszar objęty analizowanym projektem planu ogólnego może potencjalnie znajdować się pod wpływem oddziaływania na środowisko ze strony planowanego zagospodarowania przestrzennego. Obejmuje on miasto [gminę] Bielawę w jej granicach administracyjnych (obszar municypalny), położone w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w południowej części powiatu dzierzoniowskiego. Pod względem fizycznogeograficznym rozpatrywany obszar znajduje się w zasięgu trzech mikroregionów (wg najnowszej klasyfikacji regionalnej zawartej w publikacji książkowej – Regionalna geografia fizyczna Polski [Regionalna geografia ..., 2021r.] :

- Góry Sowie (332.44) - mezoregion Sudety Środkowe;
  - Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie (332.14) - mezoregion Przedgórze Sudeckie;
  - Obniżenie Podsudeckie (332.15). - mezoregion Przedgórze Sudeckie
-

Rys. 1 Regiony fizycznogeograficzne rejonu Bielsawy

Źródło: Regionalna Geografia Fizyczno-Geograficzna Polski, 2021r.

W opracowaniu ekofizjograficznym dla Bielsawy (zaktualizowane) przyjęto klasyfikację regionalną wg J. Kondrackiego z 2018 r. [Kondracki, J. 2018].

Powierzchnia obszaru administracyjnego Bielsawy wynosi 36,21km² (3621 ha) z czego na tereny osadnicze przypada ok. 280 ha (7,8 %) zamieszkałe obecnie przez ok. 28 tys. osób; w stosunku do roku 2010, kiedy to miasto Bielsawa liczyła prawie 35tys. mieszkańców, i była większa od ośrodka powiatowego Dzierżoniowa, nastąpił dramatyczny spadek liczebności populacji (o ok. 20 %). Gęstość zaludnienia na terenach osadniczych wynosi aktualnie ok.10 000 mieszkańców/km² a w stosunku do całego obszaru municypalnego – 773,3 mieszkańców/ km². Relatywnie duże zagęszczenie populacji na terenach osadniczych wskazuje pośrednio na dość wysoką intensywność zabudowy układu osadniczego Bielsawy.

Kryzys demograficzny, wynikający także z niekorzystnej struktury wieku (wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym przy małym udziale dzieci), stanowi niewątpliwie najpoważniejszą barierę dla dalszego rozwoju miasta. Kryzys demograficzny dotyczy wprawdzie całego kraju, regionu, a także powiatu, ale na ich tle miasto Bielsawa wyróżnia się szczególnie niekorzystnie. Przyczyną był min. nadmierny stopień specjalizacji ośrodka

miejskiego - monofunkcyjna struktura jego bazy ekonomicznej, mało odporna na kryzysy ekonomiczne. Upadek przemysłu włókienniczego – głównej funkcji specjalizowanej Bielawy – spowodował znaczny odpływ ludności, w tym za granicę. W przyjętej w 2023 r. Strategii Rozwoju Gminy Bielawa określono cele oraz zadania, które przyczynić się powinny do zahamowania powyżej wskazanych niekorzystnych procesów demograficznych, tj. utrzymującego się nadal ujemnego salda migracji przy ujemnym przyroście naturalnym. Generalnie wyróżnić tu można dwie główne grupy tych celów strategicznych:

- poszerzenie i większe zróżnicowanie dotychczasowej bazy ekonomicznej miasta (w tym rozwój zagospodarowania turystycznego), przyczyniając się także do bardziej zróżnicowanych ofert na rynku pracy.

- kształtowanie miasta jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania na co składają się wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe ale także jakość infrastruktury, w tym komunikacji, infrastruktury społecznej (usług) oraz dostępność do tych systemów; w analizowanym projekcie planu wyznaczono liczne strefy funkcjonalne, w których możliwa będzie lokalizacja różnorodnych aktywności gospodarczych – produkcyjnych (strefa produkcyjna – SP) oraz usługowych (strefa usługowa – SU, a ponadto - wielofunkcyjne strefy mieszkaniowe – SW i SJ), a także usprawnienie systemu komunikacyjnego (strefa komunikacyjna – SK).

W sieci osadniczej regionu układ osadniczy Bielawy stanowi część zespołu powiązanych funkcjonalnie i przestrzenne trzech miast tzw. „trójkąta”, do którego ponadto należą: ośrodek powiatowy Dzierżoniów oraz ośrodek specjalizowany (przemysłowy – podobnie jak miasto Bielawa) Pieszycy. Dzierżoniów – chociaż również w nieodległej przeszłości silnie uprzemysłowiony – stanowi w omawianym systemie osadniczym przede wszystkim ośrodek centralny – ośrodek obsługi otaczającego rejonu, całego powiatu, w tym pozostałych miast trójkąta.

Obszar Bielawy znajduje się w rejonie, który cechują wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe (w konsekwencji – wysokie walory turystyczne i rekreacyjne). Znacząca część tych walorów objęta została różnymi formami ochrony (patrz rozdz. 4.2.10). Ochrona formalna (prawna) wspomnianych wyżej walorów (także historyczno-kulturowych) stwarza określone ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym, które zostały uwzględnione w ocenianym projekcie planu ogólnego.

Charakterystyczną cechą Bielawy jest pasmowa forma jej układu osadniczego, rozciągającego się na długości ponad ośmiu kilometrów, odziedziczona po pierwotnej sudeckiej wsi fabrycznej rozwiniętej wzdłuż potoku górskiego (Bielawica). Dopiero w latach 70. i 80. ub. wieku wybudowano duże osiedle wielorodzinne (blokowe – osiedle XXV lecia

---

PRL) , które znacznie poszerzyło i odkształciło środkową część pasma osadniczego Bielawy. Takie większe poszerzenie miało miejsce także na odcinku Bielawy górnej w związku z rozbudową jednorodzinnej w rejonie ul. Osiedle Białe. Drugą główną cechą układu osadniczego Bielawy jest mozaikowe rozplanowanie funkcjonalno-przestrzenne – przemieszanie funkcji i brak ich przestrzennej segregacji. Taki, historycznie ukształtowany układ jest środowiskowo generalnie korzystny, zapewnia bowiem lepszą dostępność do terenów otwartych, urządzonych terenów zielonych oraz różnych usług a także miejsc pracy. Jest zatem układem energooszczędnym. Z drugiej jednak strony, generować może „uciążliwości sąsiedzkie”, np. w zakresie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza, w tym szczególności substancji złoonych (np. przez lokale gastronomiczne).

W Bielawie, dawnej wsi, nie wykształcił się wyraźny obszar centralny (śródmiejski). Ewentualnie za taki można by uznać rejon skrzyżowania ul. Gen. Władysława Andersa i ul. Grota Roweckiego, gdzie jest większe, spontanicznie (bezplanowo) ukształtowane, skupisko różnych usług; panuje tu nieład urbanistyczno-architektoniczny. W analizowanym projekcie planu nie wyznaczono tu więc obszaru zabudowy śródmiejskiej bo istniejąca takiego charakteru nie ma. Wydaje się jednak pożądane sporządzenie planu miejscowego dla tego obszaru, którego celem było by kompleksowe uporządkowanie urbanistyczno-architektoniczne i estetyzacja krajobrazowa tej części miasta – nadanie jej bardziej prestiżowego charakteru na co miasto Bielawa zasługuje.

4.2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektem planu ogólnego. Elementy środowiska przyrodniczego we wzajemnym oddziaływaniu.

Szczegółową charakterystykę poszczególnych elementów środowiska zawierają dwa główne opracowania sporządzone do planów zagospodarowania przestrzennego miasta Bielawy: wspomniane w poprzednim rozdziale Opracowanie ekofizjograficzne oraz szczegółowsze – Inwentaryzacja przyrodnicza miasta Bielawy.

Niewątpliwie o kształtowaniu poszczególnych elementów środowiska: rzeźby terenu (morfologii), lokalnego klimatu, stosunków wodnych, gleb, ekosystemów i siedlisk przyrodniczych (warunków siedliskowych), występowania surowców mineralnych oraz charakteru krajobrazu czy wreszcie sposobów zagospodarowania terenów, zadecydowała na rozpatrywanym obszarze – bezpośrednio lub pośrednio – **geologia**: tektonika oraz struktura litologiczna podłoża.

Geologia

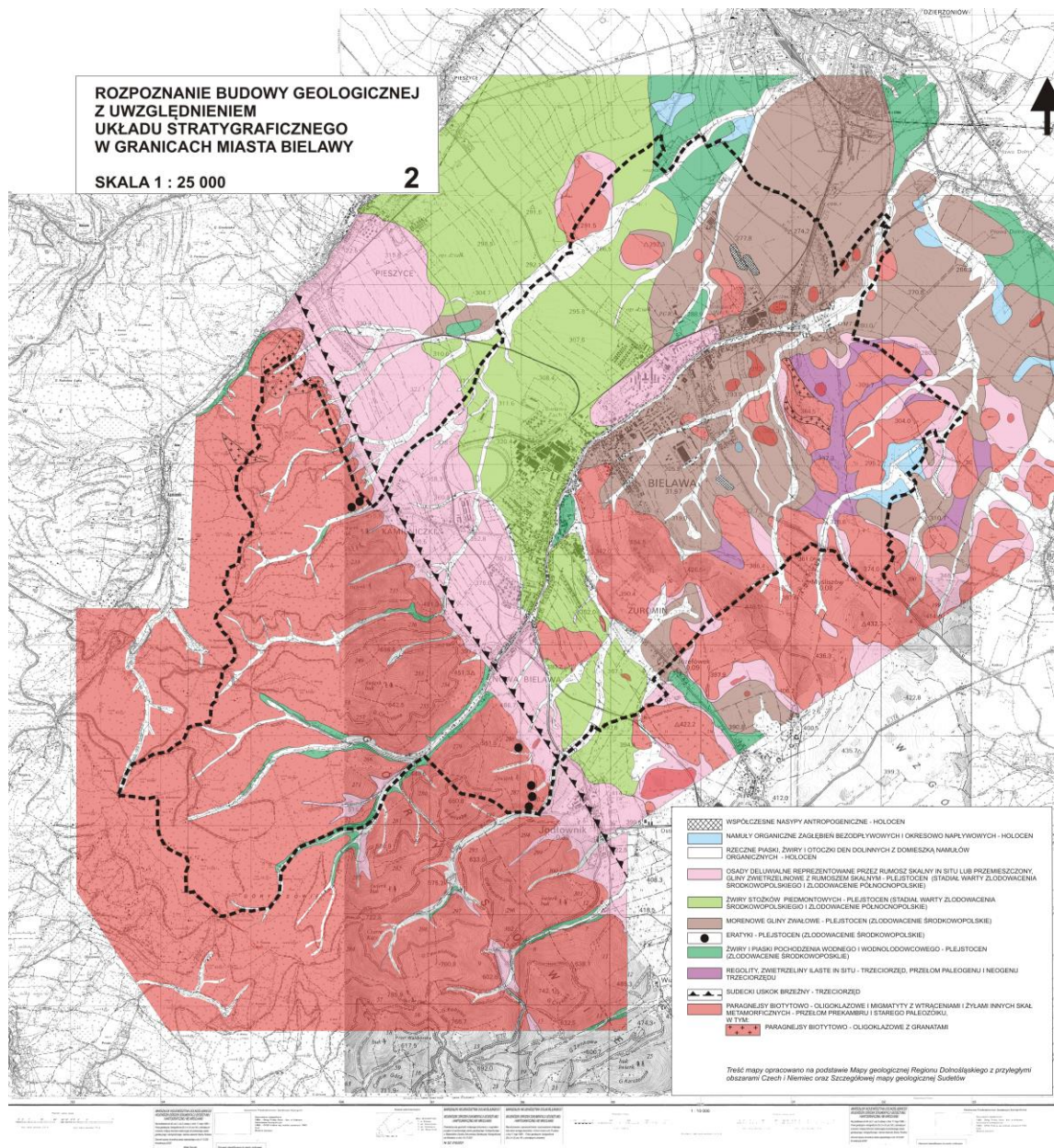
Planowany obszar położony jest w całości w zasięgu jednostki tektonicznej - sowiogórskiej kry gnejsowej o kształcie trójkąta. To stare podłoże skalne budują gnejsy ze współwystępującymi migmatytami oraz (podrzędnie) - amfibolity, migmatyty, łupki łyszczykowe, kwarcyty – skały osadowe (szarogłazy) deponowane od górnego proterozoiku po środkowy kambry, które zostały zmetamorfizowane we wczesnych etapach orogenezy waryscyjskiej (dewon). Omawiany metamorfizm sowiogórski cechuje słaba porowatość i słabo rozwinięty system szczelin oraz generalnie wysoka twardość większości budujących go litych skał, odpornych na erozję i słabo przepuszczalnych. Metamorficzne podłoże pokrywają różne skały sypkie (luźne) - w zależności od ich położenia i genezy. Na wierzchołkach i wyżej położonych zboczach górskich są to czwartorzędowe zwietrzliny gliniasto-gruzowe (gliny/utwory stokowe), których miąższość wzrasta w dół zboczy. Utwory te, mało stabilne, potencjalnie narażone są na intensywne procesy denudacyjne – przede wszystkim na erozję wodną (w tym spływy powierzchniowe) i soliflukcję (spęływanie gruntu). Zwarte zalesienie tutejszych terenów górskich zabezpiecza je przed tymi niekorzystnymi niszczącymi procesami. Zagrożenie to może być jednak spotęgowane zarówno czynnikami naturalnymi (wiatrołomy, śniegołomy, gradacje szkodników), jak i rabunkową gospodarką leśną, w wyniku której może dochodzić do wylesienia (deforestacji) znacznych areałów gruntów leśnych. Tu warto wspomnieć, że już sama zmiana struktury gatunkowej ekosystemu leśnego może przyczynić się do mniejszego lub większego zagrożenia erozją niestabilnej, zalegającej na zboczach górskich warstwy zwietrzelinowej. I tak, wprowadzenie w przeszłości na znacznych obszarach górskich monokultur szpilkowych, istotnie zwiększyło to zagrożenie .

Odmienne niż w strefie górskiej przedstawia się struktura litologiczna podłoża gruntowego Bielawy na przedgórzu. Tu, w obniżeniach przed- i śródgórskich, głęboko zalegające stare metamorficzne podłoże skalne pokryte zostało neogeńskimi iłami i piaskami oraz osadami polodowcowymi z miejscami występującymi płatami lessów. Na przedpolu Gór Sowich rozciąga się strefa osadów złożonych z glin deluwialnych lub zwietrzelinowych z rumoszem skalnym a poniżej strefa żwirów pochodzenia wodnego związana ze stożkami piedmntowymi lub osadami wodno-lodowcowymi.

Miąższość utworów okruchowych osiąga do 400 m. W trzeciorzędzie, podczas orogenezy alpejskiej, powstał wielki uskok tektoniczny o przebiegu NW - SE, tzw. sudecki uskok brzeżny (SUB). Wzdłuż tego uskoku wydmgnięty został *an block* południowy fragment sowiogórskiej kry gnejsowej - jako masyw Gór Sowich. Na odcinku tych gór SUB najwyraźniej się odznacza - w morfologii i w krajobrazie. Ta walna jednostka tektoniczna przesądziła o „makrorzeźbie” (geomorfologii) opisywanego obszaru, dzieląc go na dwie

---

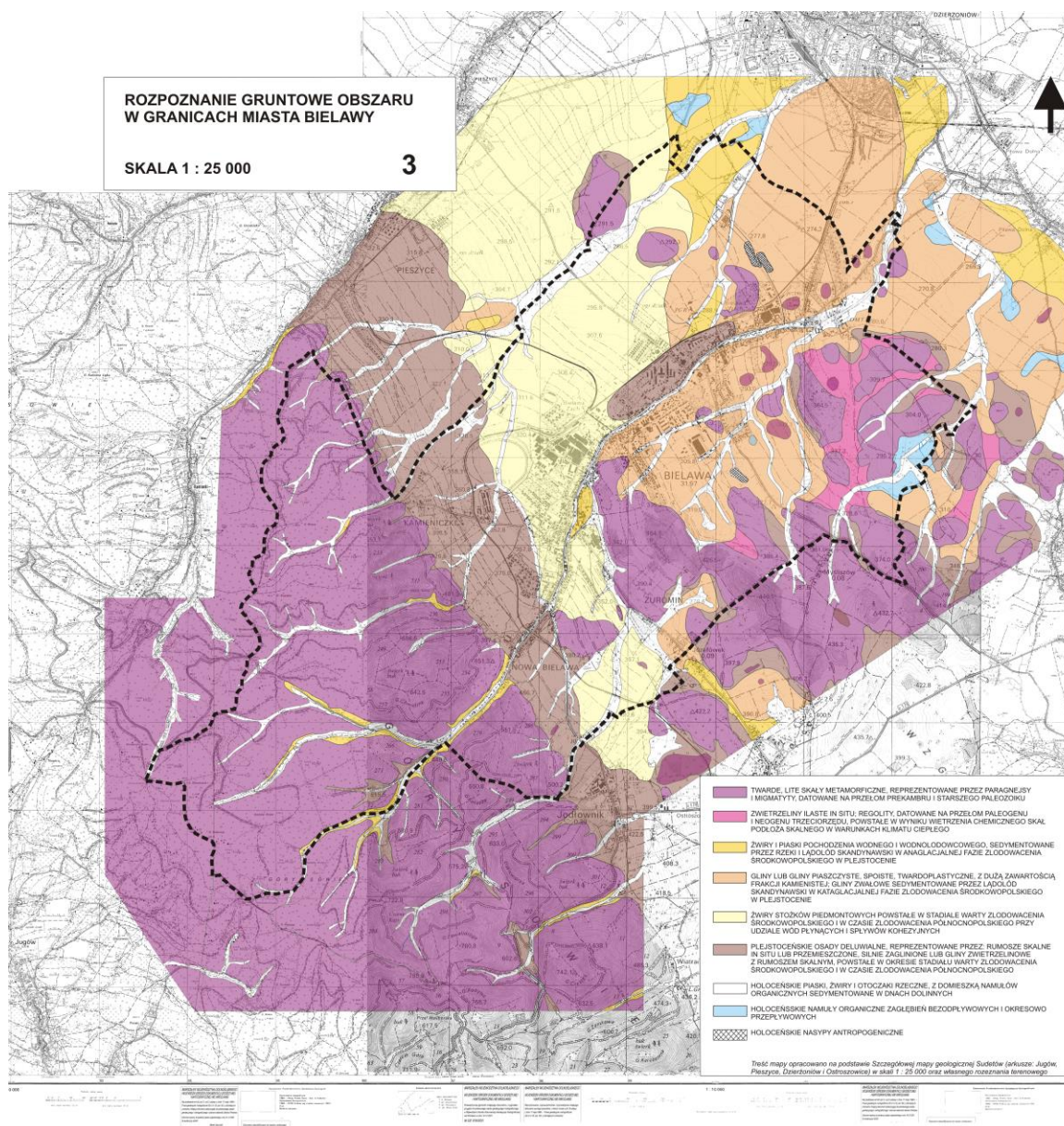
odmienne główne strefy morfologiczne i krajobrazowe: górską (masyw sowiogórski) i przedgórską – obniżenia podsudeckiego (Kotlina Dzierżoniowska i Wzgórze Bielawskie).

Rys. 2. Struktura geologiczna

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne gminy Bielawa z roku 2014

Struktura litologiczna podłoża gruntowego ma też istotne znaczenie dla warunków posadowienia budowli (*vide* mapka poniżej).

Rys. 3 Rozpoznanie warunków gruntowych

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne gminy Bielawa z roku 2014

Rzeźba terenu

Wysoko, wzdłuż SUB wyniesiony masyw sowiogórski (który prawdopodobnie nadal się wypiętrza) podlegał następnie erozji i innym modelującym jego rzeźbę procesom denudacyjnym. W efekcie tych egzogenicznych czynników Góry Sowie charakteryzuje zrównana wierzchowina z obłymi, kopulastymi szczytami oraz stromo nachylone zbocza. Wierzchowina opisywanego masywu górskiego wznosi się do wysokości bezwzględnej ponad 900 m n.p.m.; najwyższe szczyty osiągają rzędne: Kalenica – 964 m n.p.m. i Słoneczna – 949 m n.p.m. W rejonie Słonecznej i szczytu Żmij (887 m n.p.m.) ukształtowały się kompleksy skałek gnejsowych. Zbocza masywu sowiogórskiego są silnie porozcinane gęstą siecią dolin

potoków górskich, co jest typowe dla obszarów górskich, gdzie występują duże spadki terenu przy jednocześnie słabej przepuszczalności (tu – gnejsowego) podłoża.

Innymi cechami wyróżnia się rzeźba terenu w przedgórskiej części Bielawy. Większość terenów, zwłaszcza rozciągających się na północny-zachód od pasma osadniczego Bielawy (lewobrzeżna strona tego układu), charakteryzuje rzeźba równinna lub lekko falista z pojedynczymi pagórkami morenowymi i płytkimi szerokimi dolinami ujściowych odcinków potoków. Odmienny charakter ma rzeźba terenu po prawobrzeżnej stronie pasma osadniczego Bielawy. Tu – obok płaskich równin osadowych – występują twardzielcowe wzgórza (ostańce) o strukturze geologicznej (litologicznej) podobnej do Gór Sowich (jako część sowiogórskiej kry gnejsowej). Największy zespół takich wzgórz stanowią Wzgórza Bielawskie, których pasmo o przebiegu NW – SE, wnika w tereny zabudowy miejskiej w rejonie ulicy Kopernika. Najwyższe kulminacje tego pasma przekraczają rzędne 400 m npm.: Góra Parkowa 451 m npm., Średnia 427 m npm., Długa 455 m npm. Poza tym ciągiem wzgórz występują pojedynczo osobne pagórki ostańcowe (twardziele), w tym atrakcyjna krajobrazowo i jako miejsce rekreacyjne Łysa Góra 364 m npm.

Surowce mineralne oraz obszary i tereny górnicze.

Na obszarze Bielawy nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych ani wyznaczonych terenów i obszarów górniczych. W przeszłości (przed II wojną światową) na lokalną skalę eksploatowano glinę do wyrobu cegieł. Po tej eksploatacji, u podnóża Góry Parkowej pozostały atrakcyjne, wypełnione wodą wyrobiska (glinianki), wykorzystywane przez mieszkańców miasta jako cel spacerów i rekreacji.

U podnóża zachodniego zbocza Góry Parkowej znajduje się atrakcyjna krajobrazowo (a także przyrodniczo) ściana dawnego wyrobiska po kamieniołomie gnejsu. Podobnie jak wspomniane powyżej glinianki, wyrobisko to stanowi cel spacerów (także amatorskiej wspinaczki).

Klimat.

O lokalnych uwarunkowaniach klimatycznych obszarów/regionów górskich decyduje głównie orografia. Topografia, tj. rzeźba + pokrycie terenu (w tym jego zabudowa) decyduje o zróżnicowaniu w skali topo- i mikroklimatu. Na obszarze objętym ocenianym planem wyróżnić można dwie główne jednostki klimatyczne uwarunkowane orografią: strefę górską oraz podgórską/pogórską. W strefie górskiej, obejmującej tu zwarty i wyniosły masyw Gór Sowich, przede wszystkim wyraźnie zaznacza się piętrowość klimatyczna powiązana z

---

poziomami altymetrycznymi. Wraz z wysokością bezwzględną obniżają się bowiem średnie temperatury – o około $0,5^{\circ}\text{C}$ na 100 m., wzrasta natomiast wieloletnia średnioroczna suma opadów atmosferycznych, np. 666 mm na obszarze przedgórskim, 776 mm w Bielawie Nowej a ponad 1000 mm w najwyższych partiach Gór Sowich. Zmieniają się także pozostałe parametry klimatyczne, uzależnione od termiki i opadów, np. ekologicznie (a także ekonomicznie) istotne jest kształtowanie się szaty śnieżnej – jej miąższości, długości okresu i ciągłości zalegania. Zmiana warunków klimatycznych wraz z wysokością skutkuje też zmianą warunków siedliskowych. Stąd na obszarach górskich (w tym w Sudetach) piętra klimatyczne określa się też w powiązaniu z charakterem roślinności - z piętrami roślinnymi, zwłaszcza leśnymi. Masyw Sowiogórski nie jest wysoki (poniżej 1000 m npm.), tym niemniej znajduje się on w zasięgu trzech pięter fito-klimatycznych: piętro lasów pogórza, piętro lasów regla dolnego, i sięga swoimi najwyższymi partiami do piętra regla górnego.

Z masywem Gór Sowich (i całych Sudetów) wiąże się efekt (wiatr) fenowy. Najczęściej występujący w sezonie jesienno-zimowym, przy napływie mas powietrza z kierunku południowego i południowo-zachodniego. Jest to wiatr ciepły i porwisty, często o sile niszczącej, a więc o małej wartości dla energetyki, Powoduje gwałtowne tajanie szaty śnieżnej mogące skutkować gwałtownymi powodziami, w sezonie ciepłym z kolei powoduje przesuszanie gruntu (suszę). Fenowi towarzyszy huśtawka ciśnienia powodując złe samopoczucie u osób wrażliwych, o słabszej kondycji zdrowotnej. W okresie panowania układu fenowego nad wierzchołką Gór Sowich formuje się malowniczy wał białych skłębionych chmur podwyższający walory krajobrazowe opisywanego obszaru.

Na kształtowanie warunków klimatu (topoklimatu) na przedgórzu główny wpływ ma kotlinowy charakter rzeźby (Kotlina Dzierżoniowska). Jest to układ sprzyjający tworzeniu się inwersji termicznej i związanej z nią zwiększoną koncentracją zanieczyszczeń w przygruntowej warstwie powietrza. Przy większej wilgotności powietrza tworzy się w takich warunkach meteorologicznych niebezpieczny dla zdrowia smog (mieszanina zanieczyszczeń powietrza z mgłą). Potęgowane są także ekstremalne temperatury. Kotlina Dzierżoniowska jest jednak „otwarta” w kierunku północno-zachodnim, lepiej przewietrzana, i tym samym warunki klimatyczne są tu mniej surowe niż w innych „zamkniętych” kotlinach sudeckich takich, jak w Kotlinie Kłodzka, Kamiennogórska czy Jeleniogórska. W tej ostatniej na przykład podczas wyżowej mroźnej pogody często notuje się niższe temperatury (silniejsze mrozy) niż na wyżej położonych zboczach czy nawet na wierzchołku Karkonoszy.

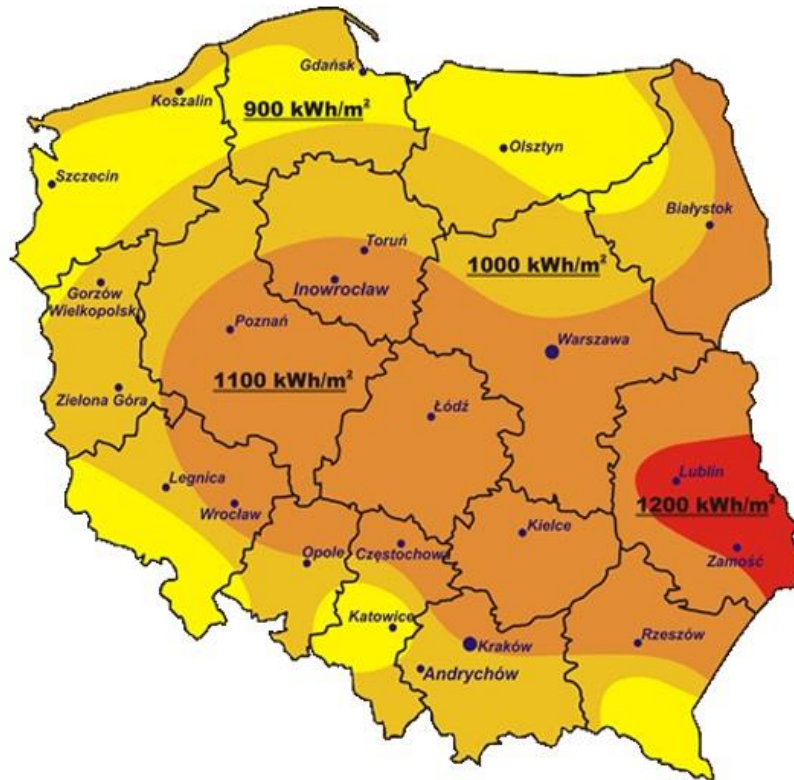
Ze względu na niewielką skalę miasta, a tym samym niewielką rozległość terenów intensywnej zabudowy w jej układzie osadniczym, modyfikacja lokalnego klimatu –

---

tworzenie się dominanty klimatu miejskiego, w tym np. miejskiej wyspy ciepła (MWC), czy potęgowanie upałów nie jest tu znaczące. Jeśli chodzi o nawalne opady i związane z nimi nagłe powodzie (zwane też powodziami miejskimi), to w przypadku miasta Bielawy mają swoją genezę w górach (ulewy) i tylko częściowo wynikają ze stopnia urbanizacji terenów (nagłe powodzie).

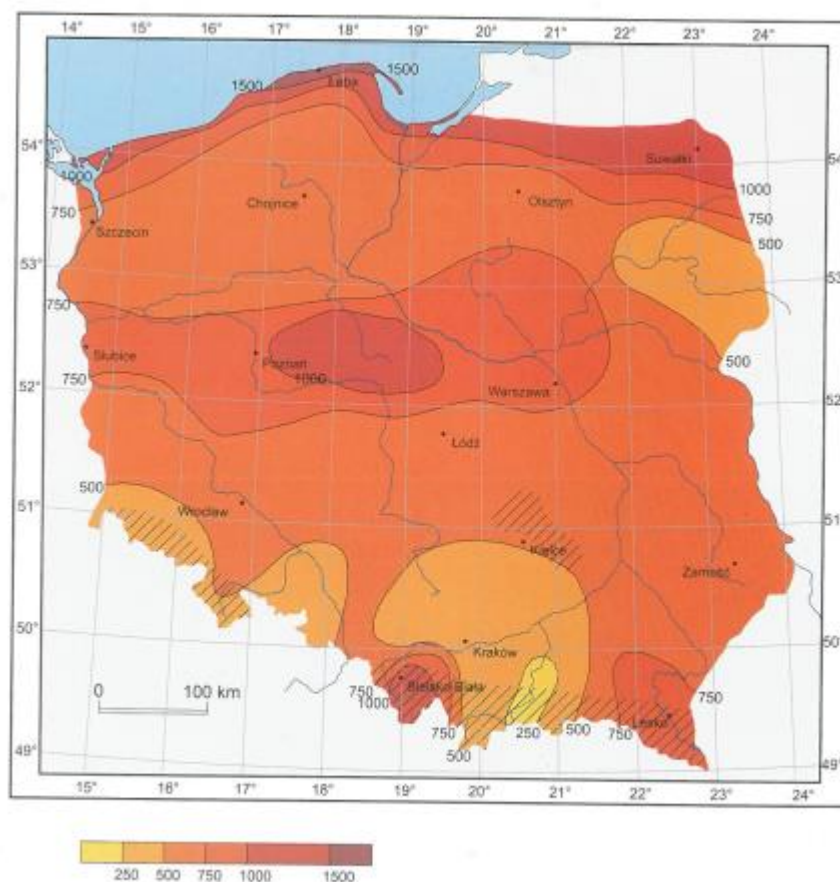
Wspomniane powyżej ekstremalne zjawiska pogodowe będą się nasilać w związku z przewidywanymi zmianami klimatu – jego ocieplania. Dotychczas (stan na koniec 2025 r.) miasto Bielawa nie sporządziło i nie przyjęło ustawowo wymaganego miejskiego planu adaptacji (ustawowy termin przyjęcia do 31.12.2027 r. dla miast liczących 20 tys. mieszkańców i powyżej). Brak jest tym samym długofalowej prognozy zmiany klimatu w rejonie Bielawy. Z pewnością można jednak przewidywać, że nastąpi podwyższenie się granic pięter klimatycznych (fito-klimatycznych) a w ślad za tym np. pogorszenie warunków śniegowych i tym samym obniżenie niektórych walorów turystycznych.

Niektóre czynniki klimatyczne ocenia się z punktu widzenia możliwości rozwoju energetyki w oparciu o OZE (odnawialne źródła energii). W rejonie Bielawy panują (na tle kraju) raczej przeciętne warunki klimatyczne dla rozwoju takiej energetyki – zarówno wiatrowej, jak i solarnej. Uwidacznia się to na niżej załączonych mapkach (rys. 4 i5).

Rys. 4 Mapa nasłonecznienia Polski

Źródło: <https://www.suntec.com.pl/naslonecznienie-w-polsce/>

Rys. 5 Wartości energetyczne wiatru

Źródło: Atlas klimatu Polski, IMGW, Warszawa, 2005

4.2.6. Wody podziemne.

Obszar miasta nie leży w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, wymagających ochrony. W obrębie Gór Sowich i Wzgórz Bielawskich wody podziemne występują w obrębie skał metamorficznych i mają charakter wód szczelinowych podpartych, których zasięg jest ograniczony do szczelin i stref dyslokacyjnych. Nie tworzą one tu wyrównanego poziomu a ich wydajność jest zróżnicowana. Wody szczelinowe w niższych partiach skalnych gór znajdują się pod pokrywą słabo przepuszczalnych glin zwietrzelinowych. Optymalne warunki obecności wód podziemnych występują w obrębie plejstocénskich osadów piaszczysto – żwirowych pochodzenia lodowcowego lub wodnolodowcowego, sedymentowanych w anaglacjalnej fazie zlodowacenia

środkowopolskiego. Zwierciadło tych wód posiada swobodne lub lekko napięte zwierciadło a poziom jego zalegania waha się w przedziale 2 – 5 mppt. Jednak w zależności od warunków pogodowych okresowe zmiany tej głębokości mogą dochodzić do 3 m. W obrębie piaszczysto-żwirowych osadów plejstoceniowych może zaznaczyć się również drugi, głębszy poziom wodonośny na głębokości 25 – 30 m ppt. Jest on zasobniejszy w wodę a jego zwierciadło, nie zasilane od powierzchni terenu, nie podlega wahaniom sezonowym.

W obrębie gliniastych zwierzelin, pokrywających stoki górskie, wody podziemne zasilane są głównie od powierzchni terenu i gromadzą się na kontakcie tych osadów ze skalnym podłożem metamorficznym. Z uwagi na równoległy układ warstw podłoża do konfiguracji terenu następuje szybki ich odpływ w dół do terenów położonych niżej. Skutkuje to często powierzchniowymi wypływami wód podziemnych u podnóża stoków górskich, bądź lokalnymi tu podmokłościami gruntowymi.

W obrębie plejstoceniowych osadów gliny zwałowej wody podziemne mają charakter wód śródglinnych i ograniczają swój zasięg do soczew i przewarstwień piaszczystych. Zasoby tych wód nie są duże, nie tworzą one wodnego poziomu wodonośnego.

Wody podziemne w holoceniowych piaskach, żwirach i otoczkach w obrębie den dolin rzecznych zalegają płytko; na głębokości rzędu 1-2 mppt. Mają one bezpośredni kontakt z wodą płynącą w ciekach naturalnych i głębokość ich występowania jest ściśle uzależniona od poziomu wody w cieku. W okresie wzmożonych opadów deszczu lub w okresie roztopów pokrywy śnieżnej wraz z wzrostem poziomu wody płynącej wody podziemne mogą osiągać powierzchnię terenu. W niżej położonych terenach Bielawy dolnej zdarzają się przypadki zalewania piwnic wodą gruntową. Zwierciadło wody powierzchniowej ma tu charakter swobodny. Jego poziom występowania obniżają liczne rowy odwadniające, funkcjonujące w północnej części obszaru miasta. Stałą obecność wody podziemnej tuż przy powierzchni terenu obserwuje się w zagłębieniach bezodpływowych lub tylko okresowo przepływowych.

4.2.7. Wody powierzchniowe. Zaopatrzenie miasta w wodę

Obszar miasta Bielawy przynależy do wodnego **Regionu Środkowej Odry** i leży w zlewni rzeki **Bystrzycy**; lewobrzeżnego dopływu **Odry**. Sieć cieków powierzchniowych jest tu gęsta, szczególnie w strefie górskiej. Jest to typowe dla obszarów górskich, gdzie w budowie litologicznej dominują skały lite, słabo przepuszczalne a w rzeźbie terenu – strome stoki. W związku z tym – spływy dominują tam nad infiltracją. Poniżej opisano główne elementy sieci hydrograficznej na obszarze gminy Bielawa.

Główna linia wododziałowa, pomiędzy zlewniami rzeki Bystrzycy a zlewnią rzeki Nysy Kłodzkiej tj. lewobrzeżnymi dopływami Odry, przebiega na Przedgórzu Sudeckim wyniosłościami Wzgórz Bielawskich, m.in. Orzeł i Wrona, a w obrębie Gór Sowich szczytami: Wiewiórka, Żołędna, Zawalidroga, Popielak, Żmij, Kalenica, Słoneczna, Rymarz, Kozia Równia i Wielka Sowa i w części pokrywa się z granicą administracyjną pomiędzy powiatami: dzierzoniowskim i kłodzkim.

W obrębie Przedgórza Sudeckiego prawobrzeżnym dopływem Bystrzycy jest rzeka Piława. Odwadnia ona Kotlinę Dzierżoniowską i część Równiny Świdnickiej. Źródła rzeki znajdują się na południe od Piławy Górnej, w obrębie Wzgórz Bielawskich na wysokości ca 360 m npm.. Lewobrzeżnym dopływem Piławy jest potok **Bielawica**; przepływający przez obszar Bielawy. Źródłiskowy odcinek potoku tworzą dwa ciekі powierzchniowe; jeden wypływa spod szczytu Korczak w Górach Sowich, na wysokości ca 590 mnpm., drugi w obrębie obniżenia pomiędzy szczytami: Słoneczna i Kalenica, na wysokości ca 905 mnpm. Oba ciekі łączą się w jeden na wysokości ca 500 mnpm. Dalej potok przepływa przez miasto Bielawę, betonowo-kamiennym, umocnionym korytem i uchodzi do Piławy w obrębie Dzierżoniowa, na wysokości ca 260 mnpm. Łączna długość potoku wynosi ca 12,5 km. W obszarze zabudowanym miasta odcinki koryta potoku są w znacznym stopniu całkowicie zakryte. Do dopływów Bielawicy zalicza się Niedźwiedzi Potok i Czerwony Potok oraz liczne bezimienne ciekі naturalne, płynące w obrębie Wzgórz Bielawskich.

Niedźwiedzi Potok jest prawobrzeżnym dopływem Bielawicy. Źródła potoku znajdują się poniżej szczytu Popielak w Górach Sowich, na wysokości ca 700 mnpm. Potok uchodzi do Bielawicy na wysokości ca 435 m npm, u wylotu Ciemnego Jaru. Przed ujściem potoku do Bielawicy funkcjonuje na potoku powierzchniowe ujęcie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Czerwony Potok jest również prawobrzeżnym dopływem Bielawicy. Źródła potoku znajdują się w Górach Sowich na północno – wschodnim stoku Czarnych Kątów, na wysokości ca 720 mnpm., natomiast ujście w Bielawie, na wysokości ca 400 m npm. Długość potoku wynosi ca 6,5 km.

Krawędziowy obszar Gór Sowich przecinają liczne doliny bezimiennych potoków górskich, które są m.in. dopływami Czerwonego Potoku albo potoku Brzęczek. Płyną one wąskimi, wciosowymi dolinami o niekiedy urwistych bądź skalnych zboczach.

Potok Brzęczek jest lewobrzeżnym dopływem Piławy. Odwadnia zachodnią i północno – zachodnią część Gór Sowich i Kotlinę Dzierżoniowską. Jego źródło tworzy kilka potoków, z których główny wypływa pomiędzy szczytem Żebrak i Kopista, na wysokości ca 675 m npm.,

---

drugi potok spod szczytu Korczak, koło Trzech Buków, na wysokości ca 640 mnpm. a trzeci pomiędzy szczytem Błyszcz i Wrona, w Dolinie Wapiennej, na wysokości ca 570 m npm. Potok uchodzi do Piławy w Dzierżoniowie na wysokości ca 255 mnpm. Długość potoku wynosi ca 9,6 km. U podnóża Gór Sowich na potoku wybudowano duży **zbiornik wodny „Sudety”**, o powierzchni 0,232 km² i całkowitej pojemności 1,46 mil.m³. Średnia głębokość zbiornika wynosi 6,3 m a powierzchnia zalewu przy pełnym piętrzeniu wynosi 24 ha. Zbiornik jest zasilany głównie wodami potoku Brzęczek. Wody są doprowadzane również kanałami przerzutowymi z potoku Bielawica, a także wodami opadowymi. Zbiornik utworzono na początku XX w. jako zbiornik wody technologicznej dla bielawskich zakładów włókienniczych. Obecnie pełni funkcję zbiornika sportowo – rekreacyjnego. Na Pogórzu Sudeckim Brzęczek zasilają liczne ciekły naturalne a także gęsta sieć otwartych rowów odwadniających. Koryto potoku Brzęczek jest nieuregulowane, a brzegi nieumocnione, zarośnięte szuwarami.

Potoki wypływające z Gór Sowich są zasobne w wody płynące. Z tego też względu na północnej krawędzi Gór Sowich funkcjonują powierzchniowe ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Miasto Bielawa jest zaopatrywana w wodę przeznaczoną do spożycia m.in. z **ujęcia powierzchniowego „Góry Sowie”**, usytuowanego na Niedźwiedzim Potoku; prawobrzeżnym dopływie Bielawicy. Zgodnie z rozporządzeniem nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2014 r. (D.U.W.D. z 2014 r. poz.2747) dla ujęcia został ustanowiony: **teren ochrony bezpośredniej** o powierzchni 3.382 m² (działka nr 881/280 obręb Ostroszowice) i **teren ochrony pośredniej** o powierzchni 6,7 km². Teren ochrony pośredniej obejmuje część obszaru leśnego Gór Sowich leżącą w granicach miasta Bielawy i Ostroszowic. W jego granicach zabrania się:

- lokalizowania nowych ujęć wody powierzchniowej,
- pojenia i wypasania zwierząt,
- urządzania parkingów oraz obozowisk,
- lokalizowania budownictwa turystycznego bez szczelnych zbiorników na ścieki,
- mycia pojazdów samochodowych.

W sąsiedztwie tego ujęcia powierzchniowego funkcjonują również zespoły powierzchniowych ujęć na potokach górskich Gór Sowich w Kamionkach i Ostroszowicach. Zgodnie z rozporządzeniem nr 10/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2014 r. (Dz. U.W.D. z 2014 r. nr 2748) **dla ujęć wody powierzchniowej w Kamionkach** zostały ustanowione **tereny ochrony bezpośredniej**:

- nr I o powierzchni 2000 m² (część działki nr 489 obręb Komorniki,
- nr II a o powierzchni 1600 m² (części działek: nr 489, nr 420 i nr 139/4 obręb Kamionki),
- nr II b o powierzchni 1700 m² (działka nr 459/197 obręb Kamionki),
- nr III o powierzchni 1300 m² (część działki nr 419 obręb Kamionki),
- nr IV o powierzchni 649 m² (części działek: nr 726/164 i nr 764/172 obręb Rościszów),

oraz **teren ochrony pośredniej** o powierzchni 10,3 km² obejmujący część obszaru Kamionki i Rościszów.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 11/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2014 r. (Dz. U. W.D. Z 2014 poz. 2749) dla ujęć wód **powierzchniowych w Ostroszowicach** zostały ustanowione **tereny ochrony bezpośredniej**:

- nr I „Muflon” o powierzchni 862 m² (część działki nr 893 obręb Ostroszowice),
  - nr II „Kozica” o powierzchni 946 m² (części działek: nr 534 i nr 530 obręb Grodziszcze)
  - nr III „Jeleń” o powierzchni 622 m² (część działki nr 529 obręb Grodziszcze),
  - nr IV „Dzik” o powierzchni 1144 m² (część działki nr 531 obręb Grodziszcze),
  - nr V „Daniel” o powierzchni 385 m² (części działek nr: 254 i nr 256 obręb Grodziszcze),
  - nr VI „Na Pomarańczowym” o powierzchni 1410 m² (część działki nr 896 obręb Ostroszowice), oraz teren ochrony pośredniej o powierzchni 9,7 km².
-

2) **Gleby autogeniczne, brunatnoziemne**, wykształcone w postaci **gleb brunatnych właściwych**. Są to gleby gliniaste, wytworzone na plejstocenijskich glinach morenowych. Należy je zaliczyć do gleb urodzajnych. Gleby te na obszarach niezabudowanych miasta są zagospodarowane jako rolnicze grunty orne.

3) **Gleby autogeniczne typu bielcowego** zostały wytworzone na plejstocenijskich osadach piaszczysto-żwirowych pochodzenia wodnego lub wodnolodowcowego. Nie można ich zaliczyć do gleb urodzajnych. Są to **gleby piaskowe**.

4) **Gleby antropogeniczne, urbanoziemne** zawężają swój zasięg do zwartej zabudowy miejskiej. Są to gleby o niewykształconym profilu, powstałe w wyniku nawarstwień kulturowych związanych z historycznym rozwojem miasta.

Obszar Gór Sowich i Wzgórz Bielawskich charakteryzuje się prawie jednorodnym podłożem geologicznym (skałą macierzystą). Na tych obszarach górskich typy gleb ulegają zmianie głównie wraz ze wzrostem wysokości bezwzględnej terenu. Większość tych obszarów jest zalesiona. Występujące tu gleby nie mają zazwyczaj wykształconego profilu i nie są urodzajne.

W dnach wciosowych dolin rzecznych wąskim pasem zaznaczają się **gleby napływowe, aluwialne**, wykształcone jako **mady rzeczne brunatne**. Charakteryzują się one dużą zawartością frakcji kamienistej i płytkim niewykształconym profilem. Na zboczach dolinnych i stokach górskich zdecydowanie przeważają **autogeniczne gleby brunatne kwaśne**, wytworzone na zwietrzelinowych pokrywach deluwialnych. Są to gleby gliniaste z dużym udziałem frakcji kamienistej.

W zasięgu stożków piedmontowych, na przedpolu Gór Sowich, występują **gleby autogeniczne typu bielcowego**. Są to gleby piaskowe, mało urodzajne. W szczytowych partiach gór zaznacza się występowanie **gleb litogenicznych**. Są to gleby **mineralne; inicjalne, skaliste** (litosole).

Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej miasta Bielawa

W granicach miasta znajduje się 1709,11 ha użytków rolnych, w tym 1295,78 ha gruntów ornych, co stanowi ok. 75,83 % ogólnych użytków rolnych. Pozostałe użytki rolne to łąki i pastwiska, ograniczające swój zasięg do den dolinnych i stoków górskich, sady, grunty rolne zabudowane, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, grunty pod stawami, grunty pod rowami. Zajmują one łącznie 535,583 ha. Zróżnicowanie gruntów ornych wg ich wartości bonitacyjnych przedstawia się następująco:

<i>Klasyfikacja gruntów ornych</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>%</i>

II klasa bonitacyjna	1,87	0,14
III klasa bonitacyjna	726,84	56,09
IV klasa bonitacyjna	496,76	38,34
V i VI klasa bonitacyjna	70,31	5,43
Ogółem grunty orne	1295,78 ha	100,00%

Wartościowe grunty orne II – III klasy bonitacyjnej, położone są głównie w północnej części miasta, w zasięgu Kotliny Dzierżoniowskiej, zajmując łącznie 728,71 ha, co stanowi 56,24 % ogółu gruntów ornych i 42,65 % ogółu użytków rolnych miasta.

Leśna przestrzeń produkcyjna miasta Bielawa

Lasy zajmują 35,27 % ogółu obszaru miasta (1276,16 ha). Wyróżnić tu należy rozległy, zwarty kompleks leśny w obrębie Gór Sowich oraz wyodrębnione zespoły leśne porastające kulminacje Wzgórz Bielawskich. Lasy miasta są administrowane głównie przez Nadleśnictwo Świdnica, które składa się z dwóch obrębów leśnych:

- obręb Świdnica o powierzchni ogólnej 7971,97 ha,
- obręb Bielawa o powierzchni ogólnej 9020,51 ha.

Obszar leśny miasta wchodzi w skład obrębu Bielawa; leśnictwa Bielawa o powierzchni 1.049,53 ha oraz w części leśnictwa Pieszyce i Jodłownik. Ogólna powierzchnia leśna miasta administrowana przez Nadleśnictwo Świdnica wynosi 1223,08 ha. Pozostałe lasy miasta, zajmujące ca 61 ha nie przynależą do Nadleśnictwa Świdnica.

W aspekcie wyodrębnionych jednostek geobotanicznych lasy obszaru miasta przynależą do Państwa Holarktyka, obszaru euro-syberyjskiego. Lasy miasta leżące na Przedgórzu Sudeckim są zaliczane do prowincji nizino-wyżynnej, środkowoeuropejskiej, działu bałtyckiego, pododdziału pasa kotlin podgórskich, okręgu Przedgórza Sudeckiego. Natomiast lasy porastające Góry Sowie przynależą do prowincji górskiej, środkowoeuropejskiej, działu Sudety, podokręgu Sudety Środkowe. Lasy Nadleśnictwa Świdnica leżą w zasięgu naturalnego występowania wszystkich ważnych gatunków lasotwórczych tj.: sosny pospolitej, dębu szypułkowego i bezszypułkowego, jesionu wyniosłego, buka zwyczajnego, świerka

pospolitego i jodły pospolitej. Występują tu również takie gatunki jak: modrzew europejski, klon zwyczajny, jawor, brzoza brodawkowata, lipa drobnolistna, olsza czarna, grab zwyczajny i kasztanowiec zwyczajny (gatunek neofitowy). Gatunkiem panującym w drzewostanie w obrębie leśnym Bielawa jest świerk pospolity, który zajmuje 33,24 % powierzchni. W następnej kolejności należy wymienić buk zwyczajny, który zajmuje 25,88 % powierzchni leśnej oraz dąb, który zajmuje 14,7 % powierzchni. Zaznaczają się korzystne przyrodniczo zmiany w drzewostanie, bowiem wzrasta udział w powierzchni leśnej obszaru dębu i buku, natomiast maleje udział brzozy i świerka.

Zawarte w granicach miasta lasy Gór Sowich podzielić należy na następujące typy siedliskowe:

LMGśw - **las mieszany górski świeży**, który obejmuje swym zasięgiem większość szczytów i grzbietów górskich oraz górne odcinki ich stoków; w drzewostanie dominuje świerk pospolity, drugie miejsce zajmuje buk zwyczajny a niewielki udział ma brzoza brodawkowata i sosna pospolita i lipa drobnolistna.

LGśw - **las górski świeży** porasta stoki szczytów i grzbietów górskich a także górne i środkowe odcinki zboczy dolinnych; cechuje się różnorodnością gatunkową z udziałem świerka pospolitego, modrzewia europejskiego, dębu bezszypułkowego i szypułkowego, buka zwyczajnego, sosny pospolitej, jodły pospolitej, jaworu, jesionu wyniosłego, brzozy brodawkowatej i lipy drobnolistnej.

LGw - **Las górski wilgotny** porasta dna i dolne odcinki zboczy dolin rzecznych; w składzie gatunkowym przeważa: olsza czarna, jesion wyniosły, świerk pospolity i buk pospolity; swój udział zaznaczają też takie gatunki jak: jawor, dąb szypułkowy i bezszypułkowy oraz brzoza brodawkowata.

BMGśw - **bór mieszany górski świeży** ma najmniejszy zasięg i występuje w szczytowych partiach Słonecznej, Kalenicy, Żmija i powyżej Bielawskiej Polanki, w drzewostanie przeważa świerk pospolity i buk zwyczajny, zaznacza się też udział sosny pospolitej i brzozy brodawkowatej.

Odmienne typ siedliskowy lasów występuje w zalesionej części Wzgórz Bielawskich, zawartej w granicach miasta. Szczyty: Góra Parkowa, Średnia i Długa porasta **las mieszany wyżynny świeży** LMwyż.św. o różnorodnym składzie gatunkowym drzew. Występuje tu: świerk pospolity, modrzew europejski, buk zwyczajny, dąb szypułkowy i bezszypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata a w domieszkach ma swój udział: klon zwyczajny, jawor, grab zwyczajny, olsza czarna i lipa drobnolistna.

Lasy znajdujące się w granicach Bielawy to **lasy ochronne**. Są to lasy o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych rosnące w obrębie ustanowionych terenów ochrony pośredniej powierzchniowych ujęć wody przeznaczonej do spożycia. Pełnią **funkcję lasów wodochronnych**, zaś lasy porastające strome stoki górskie i zbocza dolinne pełnią **funkcję lasów glebochronnych**, bowiem chronią glebę przed zmywaniem i zabezpieczają strome stoki i zbocza przed uruchomieniem ruchów masowych ruchów.

4.2.9. Przyroda ożywiona

Według materiałów uzyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu wartościowe, objęte ochroną siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, występują jedynie w obszarze Gór Sowich. W tej części miasta przeważają następujące siedliska przyrodnicze o dużym zasięgu powierzchniowym:

- **żyzne buczyny** o kodzie 9130,
- **kwaśne buczyny** o kodzie 9110.

Często jednak są tu reprezentowane inne wartościowe, objęte ochroną prawną oraz będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty siedliska przyrodnicze o małym zasięgu powierzchniowym, tzw. punktowe siedliska przyrodnicze. Należy tu wymienić:

- niżowe i górskie, świeże łąki użytkowane ekstensywnie o kodzie 6510,
- ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelli* o kodzie 8220,
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny o kodzie 9170,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe o kodzie 91E0; siedlisko o znaczeniu priorytetowym.

Punktowo występują również siedliska żyznych buczyn i kwaśnych buczyn. Koncentracja w.w siedlisk przyrodniczych w tej części Gór Sowich dała podstawę do wyznaczenia projektowanego SOO siedlisk Natura 2000 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”.

Według rozeznania terenowego należy stwierdzić, że o znaczeniu priorytetowym jest także wartościowe siedlisko przyrodnicze **łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych** o kodzie 91E0, które obserwowane jest również poza obszarem górskim miasta, w dolinie potoku Brzęczek, w północnej części Bielawy. Ciągnie się ono wąskim pasem powyżej zbiorowiska roślinności szuwarowej występującej bezpośrednio przy korycie potoku. Jest ono pozostałością dawnych zadrzewień łągowych, które rosły tu w czasach przed stałym osadnictwem człowieka.

Stanowiska chronionych gatunków roślin w górskim obszarze miasta występują zarówno w obrębie wartościowych siedlisk przyrodniczych, jak również na pozostałym górskim kompleksie leśnym. Są to następujące, chronione gatunki roślin:

- czosnek niedźwiedzi – ochrona częściowa,
- kopytnik pospolity – ochrona częściowa,
- dziewięciśił bezłodygowy – ochrona ścisła,
- kukułka Fuchsa – ochrona ścisła,
- kukułka szerokolistna – ochrona ścisła,
- wawrzynek wilczełyko – ochrona ścisła,
- bluszcz pospolity – ochrona częściowa,
- przylaszczka pospolita – ochrona ścisła,
- śnieżyca wiosenna – ochrona ścisła,
- lilia złotogłów – ochrona ścisła,
- paprotka zwyczajna – ochrona ścisła,
- zanokcica serpentynowa – ochrona ścisła; wymaga ustalenia strefy ochronnej, w promieniu 30 m od granic stanowiska oraz wyznaczenia obszaru Natura 2000.

Poniżej zalesionego progu morfologicznego Gór Sowich stwierdzono występowanie następujących stanowisk chronionych gatunków roślin:

- kalina koralowa – ochrona częściowa,
- bluszcz pospolity – ochrona częściowa,
- kukułka szerokolistna – ochrona ścisła,
- śniedek baldaszkowaty – ochrona ścisła.

W obrębie Wzgórz Bielawskich stanowiska chronionych gatunków roślin ograniczają natomiast swój zasięg do powierzchni szczytowej Łysej Góry, Parkowej Góry i Długiej, w następującym rozgraniczeniu:

Łysa Góra:

- dziewięciśił bezłodygowy – ochrona ścisła,

Parkowa Góra:

- kopytnik pospolity – ochrona częściowa,
- lilia złotogłów – ochrona ścisła,
- bluszcz pospolity – ochrona częściowa,

Długa:

- lilia złotogłów – ochrona ścisła,
- bluszcz pospolity – ochrona częściowa,
- kopytnik pospolity – ochrona częściowa,
- kalina koralowa – ochrona częściowa,
- przylaszczka pospolita – ochrona ścisła,
- paprotka zwyczajna – ochrona ścisła,
- pierwiosnka lekarska – ochrona częściowa.

Duże zagęszczenie zachowanych stanowisk chronionych gatunków roślin na szczycie Długa przy wschodniej granicy miasta może bezpośrednio wynikać z większej jego odległości od obszaru zabudowanego miasta i sąsiadującej wsi Ostroszowice. Dzięki temu stopień penetracji przez ludzi obszaru tego szczytu jest niewielki.

Autorzy Opracowania Ekofizjograficznego do wyszczególnionych wyżej stanowisk chronionych gatunków roślin na obszarze Bielawy, dodają własne spostrzeżenia. Dotyczą one występowania w obrębie małych zbiorników wodnych położonych na obszarze zabudowanym miasta następujących roślin wodnych:

- włosienicznika skąpopręcikowego – ochrona ścisła; w małym zbiorniku wodnym przy ul. Nowobielawskiej,
- grzybienia północnego – ochrona ścisła; w małym zbiorniku wodnym „Cegielnia”.

Na mapie „Uwarunkowania i ograniczenia środowiskowe” zaznaczono odrębnie stanowiska ściśle chronionych gatunków: ptaków, nietoperzy, innych ssaków oraz gadów i płazów na podstawie kompilacji materiałów uzyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu i danych zawartych w „Inwentaryzacji przyrodniczej miasta Bielawy”. Wykaz tych gatunków zwierząt, żyjących na obszarze miasta Bielawy, przedstawia się następująco:

- 1) ptaki: bocian czarny, czajka, derkacz, dzierlatka, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł zielony, gil, jarzębiatka, jastrząb, kłaskawka, krętogłów, krogulec, kruk, krzyżodziób świerkowy, muchołówka mała, ortolan, pliszka górską, przepiórka, pustułka, sieweczka rzeczna, siniak, srokoś, strumieniówka, świergotek łąkowy, świerszczak, turkawka, włośchatka, kokoszka, sierpówka, kukułka, zimorodek, dymówka i oknówka; oraz objęte ochroną łowiecką: słonka i łyska,y,
- 2) nietoperze: nocek duży, nocek Bechsteina, nocek rudy, karlik malutki, mroczek późny, gacek brunatny i mopek; przy czym: nocek duży, nocek Bechsteina i mopek

są przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i wymagają wyznaczenia obszaru Natura 2000, co m.in. było podstawą utworzenia „Ostoi Nietoperzy Gór Sowich”,

3) inne ssaki: ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, badylarka, darniówka pospolita, popielica, piżmak, mysz zaroślowa, mysz leśna, mysz polna, mysz domowa, szczur, nornik zwyczajny, nornik bury, karczownik, nornica ruda, łasica łaska, wiewiórka, kret, jeż zachodni, borsuk, oraz objęte ochroną łowiecką: lis pospolity, kuna leśna, dzik, sarna, jeleń szlachetny, muflon i tchórz zwyczajny,

4) gady i płazy: salamandra plamista, traszka górską, traszka zwyczajna, ropucha szara, rzekotka drzewna, żaba wodna, żaba trawna, jaszczurka żyworodka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata; przy czym żaba wodna, żaba trawna i rzekotka drzewna są przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Naturalnymi siedliskami, bądź miejscami czasowego bytowania i żerowania różnych gatunków zwierząt są przede wszystkim zalesione pasmo Gór Sowich i Wzgórz Bielawskich, ale także otwarte przestrzenie rolnicze miasta; szczególnie te położone w sąsiedztwie cieków naturalnych. Obserwuje się również zasiedlenie przez zwierzęta parku miejskiego (dzięcioł zielony), starego cmentarza (pustułka), okolic zbiornika „Sudety” (kłąskawa, strumieniówka, świerszczak, sieweczka rzeczna, zimorodek, derkacz, słonka i łyska oraz ropucha szara i żaba trawna). Zgrupowanie różnych gatunków zwierząt zaznacza się ponadto na przedpolu Gór Sowich; szczególnie w dzielnicy Kamieniczki i w Nowej Bielawie, co uwidocznione jest na mapie „Uwarunkowań i ograniczeń środowiskowych”.

4.2.10. Formy ochrony przyrody.

W zasięgu miasta Bielawa ustanowiono dotychczas niżej przedstawione formy ochrony przyrody.

Rezerwaty przyrody:

- **Rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica”**. Został on utworzony na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 kwietnia 1962 r., opublikowanego w Monitorze Polskim z 1962 r, nr 44 poz. 208. Powierzchnia rezerwatu wynosi 27,96 ha (wg danych Nadleśnictwa Świdnica powierzchnia rezerwatu wynosi 28,78 ha a jego granica obejmuje oddziały leśne: 263c,d, 269c,c,f i 270c). Jest to rezerwat leśny, florystyczny fitocenotyczny, położony w granicach „Parku Krajobrazowego Gór Sowich” oraz projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”. Leży przy południowo – zachodniej granicy administracyjnej Bielawy, obejmując swym zasięgiem szczyty Kalenicy i Słonecznej Gór Sowich oraz górne partie stoków tych

kulminacji. Rezerwat jest położony na wysokości 800 – 964 m n.p.m. Przedmiotem ochrony rezerwatowej jest tu fragment skarłowaciałego, pierwotnego lasu bukowego typu kwaśnej buczyny sudeckiej i boru mieszanego górskiego, z bogatym runem leśnym, reprezentowanym przez takie gatunki roślin chronionych, jak m.in.: **lilia złotogłów, naparstnica zwyczajna, śnieżyca wiosenna, przytulia (marzanka) wonna, wawrzynek wilczelyko, czosnek niedźwiedzi, kopytnik pospolity, ciemiężca zielona** oraz liczne gatunki mchów i paproci. Drzewostan bukowy wzbogacają liczne gatunki drzew, w tym m.in. świerki tworzące w sąsiedztwie bór świerkowy regla górskiego, z płatami sztucznie wprowadzonej kosodrzewiny.

W planie ochrony dla Parku Krajobrazowego „Gór Sowich”, ustanowionym w 2011 r. proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Kalenica” na południowym obrzeżu rezerwatu przyrody „Bukowa Kalenica”. Obejmował on by swym zasięgiem „Słoneczne Skałki”, „Dzikie Skały” oraz inne bezimienne skałki usytuowane na grzbiecie górskim o długości 100 – 200 m; na północny-zachód od szczytu Kalenicy. Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kalenica” byłby położony na pograniczu Bielawy i Jugowa, w granicach oddziałów 37c i 38c Nadleśnictwa Jugów, obręb Jugów oraz oddziału 269c Nadleśnictwa Świdnica, obręb Bielawa; przy czym powierzchniowo w większości przynależałby do wsi Jugów.

W rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 kwietnia 2004 r. m.in. dla rezerwatu przyrody „Bukowa Kalenica” zostały ustanowione roczne zadania ochronne, których celem jest eliminacja zagrożeń dla ekosystemów leśnych, wynikających z zasiedlenia ich przez szkodliwe owady oraz czynniki abiotyczne w postaci wywrotów i złomów. W tej sytuacji nakazuje się w rozporządzeniu:

- uprzątnięcie drzew świerkowych zasiedlonych przez owady kornikowate,
- okorowanie i pozostawienie na miejscu świeżych wywrotów i złomów drzew,
- pocięcie grubych gałęzi drzew iglastych, ułożenie w stosy zabezpieczone igliwem i ściółką leśną przed zasiedleniem przez owady.

Południowo-zachodnia część obszaru miasta Bielawy leży w granicach **Parku Krajobrazowego Gór Sowich**. Park ten, w obecnych granicach, został utworzony na mocy kolejnych rozporządzeń Wojewody Wałbrzyskiego, a mianowicie:

- nr 7/91 z dnia 8 listopada 1991 r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Wałbrzyskiego z 1991 r. nr 15 poz. 159,
-

- nr 6/96 z dnia 18 lipca 1996 r., opublikowanym w dzienniku Urzędowym Województwa Wałbrzyskiego z 1996 r. nr 24 poz. 578,
  - nr 19/98 z dnia 17 grudnia 1998 r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z 1998 r. nr 34 poz. 260,
- a także Zarządzenia nr 45 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 16 marca 1999 r.

Obecnie aktualnym przepisem prawnym dla parku jest rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15 maja 2006 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z 2006 r. nr 101 poz. 1718. Rozporządzenie to; w części dotyczącej możliwości pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, torfu i minerałów na powierzchni mniejszej niż 25 ha, zostało zmienione rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 20 z dnia 12 listopada 2008 r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 303 poz. 3495.

W Parku Krajobrazowym Gór Sowich przedmiotem ochrony są jego wartości przyrodnicze, w tym fitocenozy leśne o charakterze zbliżonym do naturalnego, wartości kulturowe i walory krajobrazowe najwyższego w Sudetach Środkowych masywu górskiego w celu zaspokojenia potrzeb ludzi w zakresie wypoczynku i rekreacji.

Powierzchnia Parku wynosi 8.140,70 ha i zajmuje ona w przewadze zalesione części obszarów gmin: Pieszyce, **Bielawa**, Dzierżoniów w powiecie dzierżoniowskim, Głuszycy i Walim w powiecie wałbrzyskim, Stoszowice w powiecie ząbkowickim i Nowa Ruda w powiecie kłodzkim. Pod względem geograficznym Park Krajobrazowy Gór Sowich zajmuje środkową część Gór Sowich, z najwyższą ich kulminacją Wielką Sową (1015 mnpm) oraz odosobniony Masyw Włodarza (811 mnpm). Pod względem geologicznym park obejmuje część Gnejsowego bloku sowiogórskiego (tzw. „kry sowiogórskiej”) a jego północna granica pokrywa się z sudeckim uskokiem brzeźnym. Ten wyraźnie odzwierciedlony w morfologii obszaru uskoki tektoniczny, stanowi naturalną granicę pomiędzy Sudetami a Przedgórzem Sudeckim.

W granicach Bielawy Park Krajobrazowy Gór Sowich obejmuje w przewadze zalesioną południowo-zachodnią część obszaru miasta, gdzie znajduje się wiele kulminacji szczytowych Gór Sowich, w tym: Słoneczna, Kalenica, Końska Kopa, Wrona, Chmielina, Wilczyzna, Kopista, Błyszcz i Czyżyk a także rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica”.

Specjalne Obszary Ochrony siedlisk Natura 2000 – obszary mające znaczenie dla Wspólnoty

Południowo-zachodnia, w przewadze zalesiona, część obszaru miasta Bielawy leży w granicach **Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”**, o kodzie PLH020071. Obszar ten obejmuje Bielawę od momentu wprowadzenia Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (PLH020071). Jest to obszar chroniony mający znaczenie dla Wspólnoty; zatwierdzony w drodze decyzji przez Komisję Europejską (OZW). Powierzchnia całościowa obszaru wynosi 21.324,86 ha. W granicach obszaru jest zawarty Park Krajobrazowy Gór Sowich, przeważająca część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie” oraz rezerwaty przyrody: „Bukowa Kalenica” i „Góra Choina”. W aspekcie administracyjnym „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” leży w gminach: Dzierżoniów, Bielawa i Pieszycy powiatu dzierżoniowskiego, gminach Nowa Ruda i Kłodzko powiatu kłodzkiego, w gminie Świdnica powiatu świdnickiego, w gminach: Głuszyca, Walim i Jedlina Zdrój powiatu wałbrzyskiego oraz gminie Stoszowice powiatu ząbkowickiego. Dla obszaru został sporządzony projekt planu zadań ochronnych.

W „Ostoi Nietoperzy Gór Sowich” przeważają siedliska leśne, tworzące tu, w nawiązaniu do wysokości bezwzględnej terenu, 3 piętra roślinności: pogórze, regiel dolny i regiel górny. Pierwotnie występowały tu lasy liściaste i mieszane, których trzonem były buki i jodły. Obecnie zachowały się one tylko w niewielkich fragmentach, bowiem w drzewostanie dominuje świerk pochodzący z Europy Zachodniej a także sztuczne nasadzenia kosodrzewiny. W konsekwencji większość kompleksów leśnych jest uboga florystycznie i faunistycznie. Zachowane wartościowe siedliska przyrodnicze w obszarze reprezentują typy będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000.

Są to:

- **Kwaśne buczyny** (Luzulo-Fagenion) o kodzie 9110 i powierzchni 2.630,24 ha. Jest to dominujący typ siedliska w „Ostoi Nietoperzy Gór Sowich”. W drzewostanie oprócz buka zwyczajnego występuje często świerk pospolity i modrzew europejski, jako gatunki sztucznie wprowadzone. Najlepiej zachowane płaty tego siedliska zachowały się w obrębie rezerwatu przyrody „Bukowa Kalenica”.
-

- **Żyzne buczyny** (*Dentario glandulosae*-*Fagenion*, *Galio odorati* – *Fagenion*) o kodzie 9130 i powierzchni 1.072,85 ha. W obrębie siedliska przeważa buk pospolity; obserwowane są domieszki jawora i świerka pospolitego. Runo leśne jest bogate. Szeroko występują w nich chronione gatunki roślin, jak m.in.: marzanka wonna, gajowiec żółty, zawilec gajowy, kokoryczka wielkokwiatowa, pierwiosnek wyniosły, kopytnik pospolity, konwalia dwulistna, fiołek leśny i szczyr trwały.
  - **Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie** (*Arrhenatherion elatioris*) o kodzie 6510 i powierzchni 709,45 ha. Jest to nieleśne siedlisko przyrodnicze, użytkowane jako łąki kwaśne, kwaśno – pastwiskowe lub pastwiskowe. Najcenniejsze przyrodniczo są łąki w okolicach Glinna. Siedlisko to porastają następujące gatunki roślin m.in.: rajgras wyniosły świerznica zwyczajna, komonica zwyczajna, dzwonek rozpierzchły, kozibród łąkowy, marchew zwyczajna, jastrun właściwy, kowalik pospolity, babka lancetowata, mniszek pospolity, koniczyna łąkowa i koniczyna biała.
  - **Kwaśne dąbrowy** (*Quercion robori* – *petraeae*) o kodzie 9190 i powierzchni 293,97 ha. Drzewostan tego leśnego siedliska tworzą dęby bezszypułkowe i dęby szypułkowe, z domieszką sosny pospolitej. Runo leśne jest ubogie mszysto – trawiaste, z udziałem kosmatki gajowej, borówki czernicy i miejscami konwalii majowej.
  - **Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe** (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion-glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) o kodzie 91EO i powierzchni 142,81 ha. Jest to siedlisko o znaczeniu priorytetowym. Występuje on wąskimi płatami wzdłuż cieków powierzchniowych u podnóża gór. Dominującym gatunkiem drzew jest olsza czarna i jesion wyniosły. Naturalną strukturę siedliska zaburzają wtrącenia świerka pospolitego. Runo leśne siedliska jest bogate, reprezentowane m.in. przez: czosnek niedźwiedzi, kmieć błotną, ostrożeń warzywny, kuklik zwisły, pokrzywę zwyczajną, podagrycznik pospolity, wiązówkę błotną, gwiazdnicę gajową. W dolinach Piekielnicy i Woliborki występują wtrącenia siedliska ziołorośli górskich i nadrzecznych o kodzie 6340, z udziałem lepieźnika białego.
  - **Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach** (*Tilio plathyphyllis* – *Acerion pseudoplatani*) o kodzie 9180 i powierzchni 72.32 ha. Jest to siedlisko o znaczeniu priorytetowym. Płaty tego siedliska porastają bardzo strome stoki
-

górskie z rumoszem skalnym; głównie w dolinie Bystrzycy. W drzewostanie siedliska występują m.in.: lipa drobnolistna, jawor, klon zwyczajny, buk zwyczajny, dąb bezszypułkowy, jesion wyniosły i brzoza brodawkowata. Naturalna struktura siedliska zaburza udział świerka pospolitego. ha. Charakterystycznym gatunkiem runa leśnego jest czosnek pospolity.

- **Górskie bory świerkowe** (Piceion abietis: część – zbiorowiska górskie) o kodzie 9140 i powierzchni 65,96 ha. Siedlisko to występuje w najwyższych partiach gór i stanowi górną granicę lasu. Jest zlokalizowane w Nadleśnictwie Jugów. Pokrywa ono szczytowe partie Wielkiej Sowy, występując w kompleksie z torfowiskami przejściowymi o kodzie 7140. Drzewostan siedliska buduje świerk pospolity z domieszką jarzęba pospolitego. Runo siedliska tworzą m.in. paprocie, borówka czarna, śmiełek pogięty oraz bujna warstwa mszysta, z udziałem płonnika strojnego.
  - **Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny** (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) o kodzie 9170 i powierzchni 55,34 ha. Siedlisko to występuje w formie płatów na obniżeniach obszaru, głównie w otoczeniu Zbiornika Bystrzyckiego. Drzewostan tworzą tu: dąb bezszypułkowy, lipa drobnolistna, buk zwyczajny oraz klon zwyczajny. W runie leśnym występuje m.in.: lilia złotogłów, marzanka wonna, gajowiec żółty, szczyr trwały, kokoryczka wielkokwiatowa, zawilec gajowy i fiołek leśny.
  - **Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie** (Polygonum-Trisetion) o kodzie 6520 i powierzchni 24,25 ha. Siedlisko to występuje w zachodniej części obszaru i jest reprezentowane przez podtyp sudecka łąka konietlicowa o kodzie 6520-1. Zasięg występowania siedliska zaczyna się na 550 – 660 mnpm i z tego powodu jest siedliskiem rzadkim w skali kraju. Łąki te są użytkowane jako kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe, co sprzyja zachowaniu tego siedliska.
  - **Torfowiska przejściowe i trzęsawiska** (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea np. bagnica torfowa) o kodzie 7140 i powierzchni 11,65 ha. Siedlisko to występuje w formie enklaw w obrębie górskich borów świerkowych. Znaczne powierzchnie zajmuje one na szczycie Wielkiej Sowy. W warstwie zielnej siedliska występują turzyce; warstwę szczytową budują m.in. torfowce, płonnik pospolity, wełnianka wąskolistna, turzyca pospolita, podbiałek alpejski, fiołek błotny, starzec kędzierzawy, kukułka Fuchsa.
-

- **Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelli*** np. naradki włosistej) o kodzie 8220 i powierzchni 8,42 ha. Siedlisko tworzą mszysto–paprociowe zbiorowiska zacienionych skał, reprezentowane przez objęte ochroną następujące gatunki roślin: paprotka zwyczajna, paprotnica krucha, zanokcica skalna, zanokcica północna, zanokcica serpentynowa, zanokcica klinowata i inne.
- **Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne** (*Adenostylion alliariae* i *Convolvulalia sepium*), o kodzie 6430 i powierzchni 2,78 ha. Są to siedliska górskie lub nadpotokowe występujące w dolinach rzecznych. Występują tu następujące rośliny: lepiężnik biały, lepiężnik różowy, gwiazdnica gajowa, bniec czerwony, świerząbek orzęsiony, pokrzywa zwyczajna i podagrycznik pospolity.
- **Murawy kserotermiczne** (*Festuco–Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis–Festucion pallentis*) o kodzie 6210 i powierzchni 2,13 ha. Murawa kserotermiczna występuje jedynie w obrębie dawnego kamieniołomu wapienia na Górze Wapiennej koło Nowej Rudy. Natomiast ciepłolubna murawa naskalna z kostrzewą bladą jest obserwowana pomiędzy Olszyńcem i Zagórzem Śląskim w formie pojedynczego płata.

W „Ostoi Nietoperzy Gór Sowich” żyją następujące gatunki zwierząt, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które dodatkowo wymagają ochrony w formie obszaru natura 2000:

nietoperze: **mopek** o kodzie 1308, **nocek Bechsteina** o kodzie 1323, **nocek orzęsiony** o kodzie 1321, **nocek duży** o kodzie 1324,
motyle: **czerwończyk nieparek** o kodzie 1060, **modraszek nausitous** o kodzie 1061, **modraszek telejus** o kodzie 1059.

Wszystkie te gatunki zwierząt objęte są w Polsce ochroną ścisłą, zaś nietoperze są dodatkowo chronione w ramach międzynarodowego porozumienia o ochronie nietoperzy w Europie, podpisanego w Londynie 4 grudnia 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. nr 96 poz. 1112). Populacji nietoperzy w Górach Sowich sprzyjają licznie występujące tu sztolnie i inne obiekty podziemne a także rozległy kompleks leśny. W konsekwencji Góry Sowie są jednym z najważniejszych miejsc występowania nietoperzy w Polsce. Nietoperze wykorzystują tu do hibernacji ca 20 obiektów podziemnych, w których zimuje ponad 500 osobników; należących do 12 gatunków, w tym oprócz wyżej wymienionych gatunków: **mroczek pozłocisty**,

---

mroczek późny, nocek Brandta, nocek rudy, nocek wąsatek, nocek Netterera, borowiec wielki, karlik większy, karlik malutki, karlik drobny, gacek brunatny i mroczek posrebrzany. Z innych zwierząt zasługuje na wyróżnienie **rzekotka drzewna** o kodzie 1203; będąca przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także ptaki: **mucholówka mała, orzechówka, sowa włochata, sóweczka i puchacz** oraz inne zwierzęta objęte ochroną łowiecką. Powyższe wyszczególnienie nie zamyka listy gatunków zwierząt żyjących na tym obszarze. Uzupełnieniem tej listy jest szczegółowy wykaz zwierząt zawarty w „Inwentaryzacji przyrodniczej miasta Bielawy”, sporządzonej w 2005 r.

W „Ostoi Nietoperzy Gór Sowich” rośnie **zanokcica serpentynowa** o kodzie 4066. Jest to gatunek paprotnika objęty w Polsce ochroną ścisłą, wymagający ochrony w formie obszaru Natura 2000. Z innych roślin objętych ochroną ścisłą wymienić należy takie gatunki jak m.in.: **zanokcica ciemna, zanokcica klinowata, podrzeń żebrowiec, kukulka Fuchsa, kukulka szerokolistna, kukulka bzowa, wawrzynek wilczylika, naparstnica zwyczajna, kruszczyk szerokolistny, goryczka krzyżowa, goryczuszka orzęsiona, mieczyk dachówkowaty, lilia złotogłów, listera jajowata, pełnik europejski, zimowit jesienny, dziewięcił bezłodygowy, podkolan biały, storczyk męski, parzydło leśne i cis pospolity**. Natomiast ochroną częściową są objęte następujące, występujące tu gatunki roślin: **plonnik pospolity (mech), kopytnik pospolity, pierwiosnek wyniosły, konwalia majowa, czosnek niedźwiedzi, przytulia (marzanka) wonna**.

Pomniki przyrody:

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 11 z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie pomników przyrody, znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz. U.W.D. z 2008 r. nr 221 poz. 2494) oraz podjętymi przez Radę Miejską Bielawy uchwałami w sprawie ustanowienia pomników przyrody: Nr 40/367/17 z dnia 30 sierpnia 2017 r., Nr XXX/273/2020 z dnia 30 września 2020 r., NR XLIII/395/2021 z dnia 25 sierpnia 2021 r. i NR IV/29/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r., w granicach miasta Bielawy znajduje się 30 pomników przyrody. Są to następujące pojedyncze drzewa lub ich grupy:

- 1) **Jesion wyniosły** - *Fraxinus excelsior*; pierśnica: 92 cm; obwód: 289 cm; wysokość: 26 m; w obrębie posesji Nowobielawska 89, na północny wschód od bramy wjazdowej, w sąsiedztwie pomnikowej jedlicy zielonej,
- 2) **Lipa szerokolistna** - *Tilia platyphyllos*; pierśnica: 139 cm; obwód: 436 cm; wysokość: 19 m; na wschód od północnego narożnika budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego przy ul. Wolności 92,

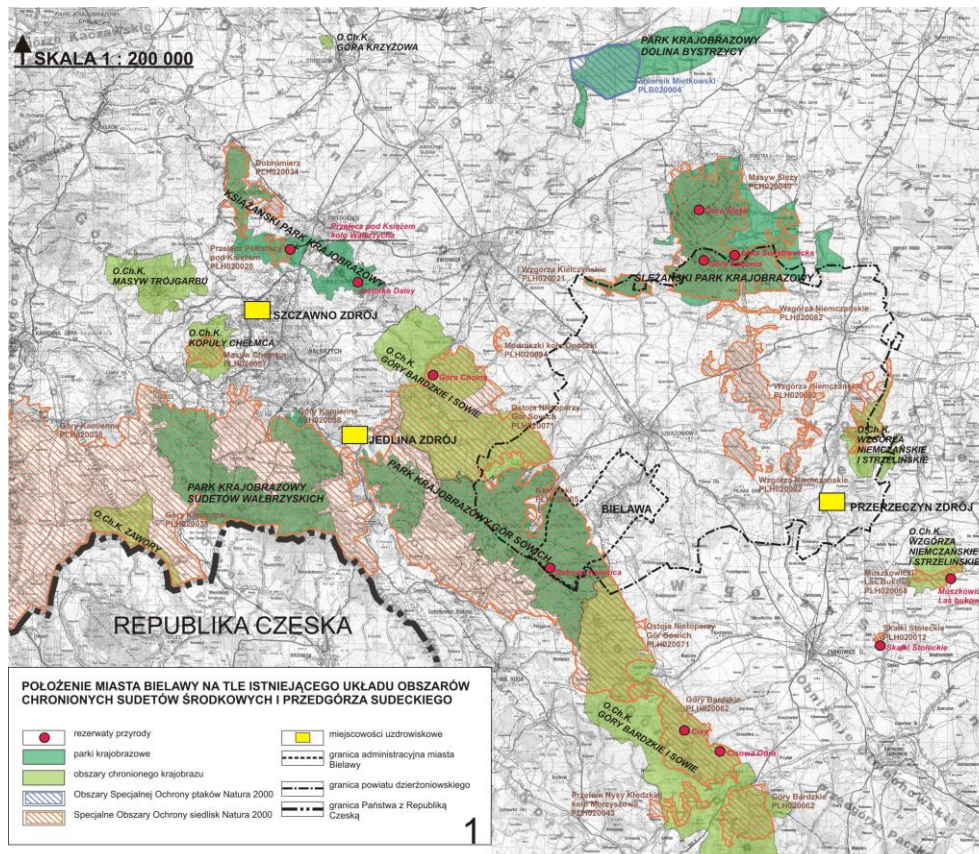
- 3) **Dąb szypułkowy** - *Quercus robur*; pierśnica: 133cm; obwód: 418 cm; wysokość: 26 m; Park przy ul.1 Maja a ul. W. Polskiego – działka 4/2 o/Osiedle - rośnie od strony placu zabaw,
  - 4) **Dąb szypułkowy** - *Quercus robur*; pierśnica: 147cm; obwód: 462 cm; wysokość: 21 m; Park przy ul.1 Maja a ul. W. Polskiego – działka 4/2 o/Osiedle - rośnie od strony placu zabaw
  - 5) **Buk pospolity** (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 139 cm; obwód: 438 cm; wysokość: 23 m; na terenie posesji przy ul. Korczaka 9, przed budynkiem mieszkalnym,
  - 6) **Cis pospolity** - *Taxus baccata*; pierśnica: 34 cm; obwód: 106 cm; wysokość: 9 m; na terenie posesji przy ul. Korczaka 1, tuż obok zachodniej ściany budynku (współrzędne geograficzne N: 50°40'29 E: 16°35'14),
  - 7) **Cis pospolity** - *Taxus baccata*; pierśnica: 31 cm; obwód: 96 cm; wysokość: 7 m; na północny-zachód od budynku znajdującego się przy ul. Piastowskiej 23-24,
  - 8) **Buk pospolity** (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 62 cm; obwód: 196 cm; wysokość: 19 m; na terenie posesji przy ul. Korczaka 9,
  - 9) **Grupa 2** drzew z gatunku **Cis pospolity** - *Taxus baccata*; pierśnica: 30 cm; obwód: 95 cm (pierwsze drzewo) oraz pierśnica: 36 cm; obwód: 112 cm wysokość: 8 m (drugie drzewo); nieopodal budynku przy ul. Piastowskiej 23,
  - 10) **Grupa 4** drzew z gatunku **Miłorząb dwukłapowy** (*Miłorząb chiński*; *Miłorząb dwudzielny*) - o obwodach 237 cm, 228 cm, 165 cm, 190 cm; przed budynkiem przy ul. Wolności 117, działka nr 699/38,
  - 11) **Daglezja zielona** (*Jedlica Douglasa*) - *Pseudotsuga menziesii*; pierśnica: 95 cm; obwód: 300 cm; wysokość: 15 m; w obrębie posesji Nowobielawska 89 na północny wschód od bramy wjazdowej w sąsiedztwie pomnikowego jesionu;
  - 12) **Choina kanadyjska** - *Tsuga canadensis*; pierśnica: 72 cm; obwód: 227 cm; wysokość: 43 m; w obrębie posesji Nowobielawska 89 w odległości 40 m na północny wschód od północno-wschodniego narożnika budynku mieszkalnego
  - 13) **Buk pospolity** (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 123 cm; obwód: 387 cm; Park przy ul. 1 Maja a ul. W. Polskiego - działka nr 4/2,
-

- obręb Osiedle - pomnik rośnie na wejściu od strony ul. 1 Maja a ul. Parkowej,
- 14) **Buk pospolity** (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 118 cm; obwód: 370 cm; w parku przy ul. 1 Maja i ul. W. Polskiego, na działce nr 4/2, obręb Osiedle - rośnie od strony budynków przy ul. Parkowej, na wysokości budynku nr 4,
- 15) **Lipa drobnolistna** - *Tilia cordata* ; pierśnica: 138 cm; obwód: 433 cm; w parku przy ul. 1 Maja i ul. W. Polskiego , na działce nr 4/2, obręb Osiedle - rośnie od strony budynków przy ul. Parkowej, na wysokości budynku nr 7 ,
- 16) **Dąb szypułkowy** - *Quercus robur*; pierśnica: 117 cm; obwód: 369 cm; w parku przy ul. 1 Maja i ul. W. Polskiego, na działce nr 4/2, obręb Osiedle - rośnie od strony placu zabaw,
- 17) **Cis pospolity** - *Taxus baccata*; pierśnica: 42 cm; obwód: 131 cm; przy ul. Piastowskiej 19 c - działka nr 104/6, obręb Fabryczna,
- 18) **Cis pospolity** - *Taxus baccata*; pierśnica: 39 cm; obwód: 122 cm; przy ul. Piastowskiej 19 c - działka nr 104/6, obręb Fabryczna.
- 19) **Dąb szypułkowy** - *Quercus robur*; pierśnica: 109 cm; obwód: 343cm; przy ul. Korczaka 1-3 - działka nr 809/2 obręb Fabryczna.
- 20) **Buk pospolity** – (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*, odmiana czerwonolistna, dwupienny, 262 i 205 cm; pierśnica: 83 cm; obwód: 262 cm; przy ul. Korczaka 1-3 - działka nr 809/2 obręb Fabryczna;
- 21) **Sosna czarna** - *Pinus nigra*; pierśnica: 114 cm; obwód: 357 cm; przy ul. Korczaka 4 - działka nr 34/1 obręb Fabryczna,
- 22) **Jodła jednobarwna** (Jodła kalifornijska) - *Abies concolor*; pierśnica: 63 cm; obwód: 197 cm, Pomnik zlokalizowany przy ul. Korczaka 1-3 - działka nr 809/2 obręb Fabryczna,
- 23) **Platan klonolistny** - *Platanus xacerifolia*; pierśnica: 78 cm; obwód: 245 cm ; przy ul. Korczaka 1-3 - działka nr 809/2 obręb Fabryczna,
- 24) **Sosna czarna** - *Pinus nigra*; pierśnica: 88 cm; obwód: 277 cm); na pl. Kombatanta - działka nr 953, obręb Fabryczna.
- 25) **Cypryśnik błotny** - *Taxodium distichum*; pierśnica: 109 cm; obwód: 342 cm; przy ul. Wolności 92 - działka nr 618/2 obręb Południe, rośnie od strony ul. 1 Maja,
-

- 26) **Lipa drobnolistna** - *Tilia cordata*; pierśnica: 124 cm; obwód: 391 cm; pomnik zlokalizowany na pl. Kościelnym - działka nr 390/2 obręb Fabryczna, rośnie od strony Potoku Bielawa,
- 27) **Dąb szypułkowy** - *Quercus robur*; pierśnica: 129 cm; obwód: 406 cm; przy ul. 3 Maja - vis a vi budynku nr 11, działka nr 724 obręb Północ,
- 28) **Buk pospolity** (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 90 cm; obwód: 283 cm; wysokość: 8 m; na działce ewidencyjnej nr 1070/18 o/Osiedle przy ul. Ostroszowickiej 6 (w podwórku) w Bielawie, współrzędne geograficzne: N: 50°40'27 E: 16 °36'26,
- 29) **Jesion wyniosły** - *Fraxinus excelsior*; pierśnica: 112 cm; obwód: 352 cm; na działce o nr geod. 1400/2, położonej w obrębie Osiedle, przy ul. Bolesława Prusa przy Parkingu Cegielnia,
- 30) **Dąb bezszypułkowy** - *Quercus petraea*; pierśnica: 153 cm; obwód: 481 cm; na działce o nr 1178 o/Fabryczna, przy ul. Korczaka w odległości 20 m od ogrodzenia nieruchomości nr 9.

Rys. 7 Obszarowe formy ochrony przyrody w zasięgu obszaru gminy Bielawa

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne gminy Bielawa 2014 rok

4.2.11. Walory kulturowe.

Miasto posiada wiele cennych zabytków architektury i budownictwa. Wykaz chronionych obiektów kulturowych przedstawiono w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Wykaz zabytków miasta Bielawy.

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
1.	zespół	zespół kościelny				
2.	kościół	kościół paraf. p.w. Wniebowzięcia NMP	Wolności		A/1896/605/WI	08.01.1976
3.	mur	mur przy kościele paraf.				
4.	plebania	plebania, ob. budynek mieszkalno- usługowy	Wolności	128		
5.	mur i brama	budynek bramny z murem ogrodzeniowym przy plebanii	Wolności	128		
6.	szkoła	szkoła parafialna, ob. dom mieszkalny	Wolności	133		
7.	kościół	kościół par. p.w. Św. Ducha	Słowiańska	1		
8.	plebania	plebania	Słowiańska	1		
9.	kościół	kościół ewangelicki, ob. pomoc. p.w. Bożego Ciała	pl. Kościelny		A/1925/687/WI	30.03.1978
10.	kaplica	kaplica Zgromadzenia Sióstr Augustianek	Kopernika	2a	A/3676/1410/WI	15.08.1994
11.	cmentarz	cmentarz komunalny	Wolności		A/3677/922/WI	31.12.1982
12.	cmentarz	cmentarz i	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
		kaplice grobowe				
13.	mur i brama	mur i brama cmentarza	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978
14.	kaplica	kaplica rodz. Pastpischl	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978
15.	kaplica	kaplica rodz. Froehlich	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978
16.	kaplica	kaplica rodz. Franz	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978
17.	mauzoleum	mauzoleum J.A. Neugebauer	Żeromskiego		A/3678/691/WI	30.03.1978
18.	dwór	dwór, ob. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Wolności	92	A/3708/716	26.08.1960
19.	pałac	pałac fabrykanta, d. "Bielbaw" ob. Urząd Miejski	Piastowska	1		
20.	pałac	pałac	Korczaka	4	A/1033	06.11.2007
21.	pawilon ogrodowy	pawilon ogrodowy	Korczaka	4		
22.	mur i brama	mur ogrodzeniowy z bramą	Korczaka	4		
23.	park	park sanatoryjny	Korczaka	3	A/3680/1164/WI	28.03.1986
24.	pałac	pałac, ob. hotel	Piastowska	23	A/3698/690/WI	30.03.1978
25.	pawilon ogrodowy	pawilon ogrodowy	Piastowska	23	A/3698/690/WI	30.03.1978
26.	pałac	pałac, ob. hotel	Piastowska	24	A/3699/689/WI	30.03.1978
27.	pałac	pałac fabrykancki, ob. administracyjny dyrekcji fabryki	Wolności	22	A/3705/1521/WI	30.09.1996
28.	administracyjny	budynek administracyjny, ob. usługowo-handlowy	Wolności	23		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
29.	przemysłowy	budynek przemysłowy, ob. administracyjny	Wolności	24		
30.	pałac	pałac fabrykancki, ob. przychodnia	Wolności	148	A/3710/1397/Wł	07.03.1994
31.	brama	brama	Nowobielawska	89		
32.	publiczne	szpital miejski, d. szpital ewangelicki	Piastowska	7		
33.	publiczne	budynek administracyjny, ob. Urząd Miejski	Wolności pl.	1		
34.	publiczne	szpital miejski	Wolności	114		
35.	założenie willowo- parkowe	willa nr 1	Spółdzielcza	1	A/997/1-3	14.02.2007
36.	założenie willowo- parkowe	willa nr 2	Spółdzielcza	2	A/997/1-3	14.02.2007
37.	park	park	Spółdzielcza		A/997/1-3	14.02.2007
38.	publiczne	komisariat policji	Bolesława Chrobrego	14		
39.	szkoła	szkoła, ob. Podstawowa nr 1	Brzeźna	48		
40.	szkoła	szkoła, ob. Podstawowa nr 5	Ludowa	11		
41.	szkoła	szkoła, ob. Podstawowa nr 5	Polna	2		
42.	szkoła	szkoła, ob. LO	Szkolna	5		
43.	szkoła	sala gimnastyczna, ob. LO	Szkolna	5		
44.	szkoła	szkoła, ob. Podstawowa nr 4		50		
45.	szkoła	szkoła, ob. Podstawowa nr 11	Wolności	105		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
46.	szkoła	szkoła, ob. ZSZ	Żeromskiego	41		
47.	publiczne	dom mieszkalny	Żeromskiego	66		
48.	publiczne	poczta	Piastowska	16		
49.	publiczne	poczta	Żeromskiego	21		
50.	dom mieszkalny	pensjonat " Leśny Dworek ", d. willa Dieriga "Waldhaus"	Nowobielawska	89	A/3683/1364/WI	10.03.1992
51.	brama	brama	Nowobielawska	89		
52.	remiza	remiza strażacka	Waryńskiego	46		
53.	remiza	remiza strażacka, ob. Auto- Serwis	Wolności	141		
54.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	1		
55.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	5		
56.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	11		
57.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	12		
58.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	13		
59.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	14		
60.	gospodarczy	pawilon gospodarczy	Bankowa	14		
61.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	15		
62.	dom mieszkalny	dom mieszkalny (przy d. dworcu kolejowym Bielawa Zachodnia)	Bankowa	21		
63.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bankowa	23		
64.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	1		
65.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	6		
66.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	8		
67.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	12		
68.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	17		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
69.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	2 wraz z 1		
70.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	4		
71.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	5		
72.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	6		
73.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	8		
74.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	10		
75.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	15		
76.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	31		
77.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Brzeźna	44		
78.	dom mieszkalny	willa, ob. dom mieszkalny	Cmentarna	2	A/3679/1421/WI	10.01.1995
79.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Frankowskiego Komandora	7		
80.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Górska	2a		
81.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Górska	4		
82.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Górska	8		
83.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grabskiego	5		
84.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grabskiego	8		
85.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Klonowa	5		
86.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Klonowa	6		
87.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. "Caritas"	Kopernika	2		
88.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kopernika	14		
89.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. pawilon "Zorza" Państwowy Zespół Prewentoriów	Korczaka	1		
90.	brama	brama	Korczaka	1		
91.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. administracja Państwowy Zespół	Korczaka	3		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
		Prewentoriów				
92.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, Państwowy Zespół Prewentoriów	Korczaka	5		
93.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, d. willa Lugisland ob. budynek hotelowy	Korczaka	9	A/6276	25.10.2024
94.	dom mieszkalny	dom mieszkalno- gospodarczy	Korczaka	11		
95.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, d. hotel- restauracja "Steinhauser Hof"	Korczaka	14		
96.	hala sportowa	hala sportowa , ob. aula	Korczaka	14		
97.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	16		
98.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, d. plebania	Kościelny pl.	5 i 6		
99.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Leśna	2		
100.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Leśna	16		
101.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ludowa	3		
102.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ludowa	4		
103.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ludowa	7		
104.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ludowa	10		
105.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	8		
106.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	9		
107.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, adm. Z-d Tech. Urządzeń Sterujących, ob. Przedszkole	3 Maja	22		
108.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	25		
109.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. biura Rzem.	3 Maja	31		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
		Sp. Wielobranżowej				
110.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	33		
111.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	37		
112.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	3 Maja	45		
113.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mała	6		
114.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nowobielawska	16	A/3682/1279/Wł	15.11.1989
115.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nowobielawska	42		
116.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nowobielawska	74		
117.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ostroszowicka	1		
118.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ostroszowicka	3		
119.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ostroszowicka	8		
120.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Parkowa	1		
121.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Parkowa	2		
122.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Parkowa	2a		
123.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, d. Dwór Herzoga	Piastowska	2a		
124.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	3		
125.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	8		
126.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	12		
127.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	15		
128.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	17		
129.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. redakcja "Krosna"	Piastowska	19b		
130.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	20		
131.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	26		
132.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	29		
133.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	31		
134.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	34		
135.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	40		
136.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	43		
137.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	44		
138.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	45		
139.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	51		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
140.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	52		
141.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	54		
142.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	54a		
143.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. usługowy	Piastowska	58		
144.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	2		
145.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	3		
146.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	4		
147.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	5		
148.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	6		
149.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	20		
150.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Polna	22		
151.	dom mieszkalny	budynek bramny	Polna	20 - 22		
152.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. mieszkalno- usługowy	Sienkiewicza	3		
153.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. mieszkalno- usługowy (centrum medyczne)	Sienkiewicza	4		
154.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	5		
155.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	10		
156.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	10a		
157.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Strażacka	3		
158.	zespół	d. zespół folwarku Dieriga	Strażacka	4		
159.	gospodarczy	obora w zespole folwarku	Strażacka	4		
160.	gospodarczy	spichlerz w zespole folwarku	Strażacka	4		
161.	gospodarczy	szopa w zespole folwarku	Strażacka	4		
162.	gospodarczy	stodoła w zespole folwarku	Strażacka	4		
163.	gospodarczy	gołębnik w zespole folwarku	Strażacka	4		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
164.	dom mieszkalny	czworak I w zespole folwarku	Strażacka	4		
165.	dom mieszkalny	czworak II w zespole folwarku	Strażacka	4		
166.	gospodarczy	stajnia w zespole folwarku	Strażacka	4		
167.	brama	budynek bramny	Strażacka			
168.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Strażacka	7a		
169.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Strażacka	8a		
170.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Strażacka	9a		
171.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Szkolna	2		
172.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Tkacka	5		
173.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Tkacka	7		
174.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Tkacka	11		
175.	dom mieszkalny	dom mieszkalny i restauracja	Waryńskiego	1		
176.	dom mieszkalny	oficyna	Waryńskiego	1		
177.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	3		
178.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	5		
179.	dom mieszkalny	dom mieszkalny i poczta	Waryńskiego	7		
180.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	8		
181.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	9		
182.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	32		
183.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Waryńskiego	38		
184.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Westerplatte	17		
185.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	1		
186.	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy	Wodna	14		
187.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	8		
188.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	1		
189.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	2		
190.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	4		
191.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. Dom Sióstr Augustianek	Wolności	6		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
192.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	11		
193.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	14		
194.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	15		
195.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	17		
196.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	21		
197.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	31		
198.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	35		
199.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	36		
200.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	37		
201.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	38		
202.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	42		
203.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	43		
204.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	44		
205.	dom mieszkalny z apteką	dom mieszkalny d. apteka „Pod Koroną”	Wolności	47		
206.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	48		
207.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	49		
208.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	53		
209.	dom mieszkalny	Willa-dom mieszkalny	Wolności	57	A/3706/1420/WI	10.01.1995
210.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	60		
211.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	61		
212.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	62		
213.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	69		
214.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	72		
215.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	73		
216.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	74a		
217.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	77		
218.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	79		
219.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	80	A/3707/688/WI	30.03.1978
220.	dom mieszkalny	dom mieszkalno- gospodarczy	Wolności	80a		
221.	gospodarczy	budynek gospodarczy	Wolności	80a		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
222.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	82		
223.	pawilon ogrodowy	altana ogrodowa	Wolności	82		
224.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	83		
225.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	84		
226.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	87		
227.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. przedszkole	Wolności	88		
228.	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. żłobek	Wolności	89		
229.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	90		
230.	administracyjny	budynek administracyjny przy dworze	Wolności	92a		
231.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	95		
232.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	96		
233.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	97		
234.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	102		
235.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	103		
236.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	104		
237.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	108		
238.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	109		
239.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	110		
240.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	116		
241.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	117		
242.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	118		
243.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	122		
244.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	123		
245.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	132		
246.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	135		
247.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	136		
248.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	137		
249.	remiza	remiza strażacka, ob. usługi	Wolności	141		
250.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	142		
251.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	153		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
252.	dom mieszkalny	dom mieszkalny z apteką	Wolności	158	A/3709/1282/Wł	10.01.1990
253.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	159		
254.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	11		
255.	dom mieszkalny	dom mieszkalny i magazyn	Żeromskiego	12		
256.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	14		
257.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	19		
258.	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	42		
259.	gospodarczy	budynek gospodarczy przy plebanii	Żeromskiego			
260.	dworzec	dworzec kolejowy, częściowo budynek mieszkalny	Sienkiewicza	11		
261.	przemysłowy	budynek zarządu fabryki , Bielbaw S.A.	Piastowska	19c	A/3689/1606/Wł	14.01.1998
262.	przemysłowy	budynek teatru zakładowego, d. Bielbaw S.A.	Piastowska	19a		
263.	wieża	wieża przy budynku teatru zakładowego, d. Bielbaw S.A.	Piastowska	19a		
264.	przemysłowy	budynek administracyjny z łącznikiem, d. Bielbaw S.A., kuchnia zakładowa, d. farbiarnia tkanin, apertura	Piastowska	19		
265.	przemysłowy	budynek administracyjno-socjalny, d. Bielbaw S.A.	Piastowska	19		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
266.	przemysłowy	budynek Głównego Energetyka, d. Bielbaw S.A., warsztat elektryczny	Piastowska	19		
267.	remiza	budynek remizy d. ZSP Bielbaw	Piastowska	19	A/3693/1610/Wł	14.01.1998
268.	remiza	budynek przędzalni cienkoprzędnej, d. Bielbaw S.A.	Piastowska	19	A/3690/1607/Wł	14.01.1998
269.	przemysłowy	budynek przędzalni średnioprzędnej, d. Bielbaw S.A.	Piastowska	19	A/3688/1605/Wł	14.01.1998
270.	przemysłowy	budynek wykańczalni i draparni, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19	A/3694/1611/Wł	14.01.1998
271.	przemysłowy	budynek tkalni nr 9, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19	A/3697/1604/Wł	14.01.1998
272.	przemysłowy	budynek tkalni nr 11, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19	A/3695/1602/Wł	14.01.1998
273.	przemysłowy	budynek stolarsni, d. Bielbaw SA. - skrzydło pd. i zach. (bez części pn., ul. Strażacka 10)	Piastowska	19	A/3691/1608/Wł	14.01.1998
274.	przemysłowy	budynek siłowni energetycznej z wieżą ciśnień, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19	A/3692/1609/Wł	14.01.1998
275.	przemysłowy	budynek kotłowni, d.	Piastowska	19		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
		Bielbaw SA.				
276.	przemysłowy	komin kotłowni, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19		
277.	przemysłowy	budynek wykańczalni tkanin, Bielbaw S.A.,	Piastowska	19		
278.	przemysłowy	magazyn tkanin, ob. obiekt usługowy, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19		
279.	przemysłowy	budynek wykańczalni (apertura i warsztat), d. Bielbaw SA.	Piastowska	19		
280.	przemysłowy	budynek wykańczalni produkcja gofry, d. Bielbaw SA.	Piastowska	19		
281.	przemysłowy	budynek przepompowni wody nr 1, d. Bielbaw SA.	Hempl	1	A/3681/1567/W1	21.05.1997
282.	przemysłowy	budynek przepompowni wody nr 2, d. Bielbaw SA.	Ostatnia	1	A/3684/1568/W1	21 .05.1997
283.	przemysłowy	budynek przędzalni, d. Bieltex S.A.	1 Maja	23		
284.	przemysłowy	budynek kotłowni, d. Bieltex S.A.	1 Maja	23		
285.	przemysłowy	komin przy kotłowni	1 Maja	23		
286.	przemysłowy	budynek administracyjny, d. Bieltex S.A.	Ostroszowicka	11	A/3685/1595/W1	31.12.1997

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
287.	przemysłowy	budynek kotłowni, zakład nr 4, d. Bieltex S.A.	Ostroszowicka	11		
288.	przemysłowy	budynek wieży ciśnień, d.Bieltex S.A.	Ostroszowicka	11	A/3686/1596/Wł	31.12.1997
289.	przemysłowy	budynek. drukarni, d.Bieltex S.A.	Ostroszowicka	11	A/3687/1597/Wł	31.12.1997
290.	przemysłowy	budynek biura przędzalni cienkoprzędnej z wyłączeniem przybudówki, d. Bielbaw	Strażacka	14	A/6039/1-2	01.23.2017
291.	przemysłowy	budynek trzepalni przędzalni cienkoprzędnej i przędzalni kolorowej, d. Bielbaw	Strażacka	14	A/6039/1-2	01.23.2017
292.	przemysłowy	hala produkcyjna, przędzalnia, d.Bieltex S.A.	Tkacka	17		
293.	przemysłowy	budynek klejowni, krochmalni, zakład nr 2, d. Bieltex S.A.	Tkacka	17	A/3702/1601/Wł	31.12.1997
294.	przemysłowy	budynek przędzalni, zakład nr 5, d. Bieltex S.A.	Waryńskiego	25	A/3703/1598/Wł	31.12.1997
295.	przemysłowy	budynek trzepalni i mieszalni bawełny, d.	Waryńskiego	25	A/3704/1599/Wł	31.12.1997

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
		Bieltex S.A.				
296.	przemysłowy	budynek przędzalni z wieżą ciśnień, d. Bieltex S.A.	Waryńskiego	25	A/3701/1600/Wł	31.12.1997
297.	przemysłowy	budynek kotłowni, zakład nr 5, d. Bieltex S.A.	Waryńskiego	25		
298.	przemysłowy	wodociągowa wieża ciśnień, d. Bieltex S.A.	Wolności	22 / 24		
299.	przemysłowy	magazyn, d. Bieltex S.A.	Wolności	22 / 24		
300.	przemysłowy	budynek produkcyjny, d. Bieltex S.A.	Wolności	22 / 24		
301.	administracyjny	budynek administracyjny (hotel pracowniczy), d. Bieltex S.A.	Wolności	67		
302.	dom mieszkalny	dom mieszkalny właściciela tkalni Postpischila	Wolności	94		
303.	przemysłowy	budynek tkalni, ob. magazyn	Wolności	94		
304.	przemysłowy	budynek przygotowalni przędzalni średnioprzędnej (d. Bielbaw S.A)	dz. 56/83			
305.	administracyjny	budynek administracyjny d. rzeźni	Bohaterów Getta	23		
306.	administracyjny	budynek administracyjny i stołówka, d. rzeźni	Bohaterów Getta	23		

Lp.	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	adres	nr	nr rej.	data
307.	przemysłowy	hala produkcyjna I - d. rzeźnia miejska	Bohaterów Getta	23		
308.	przemysłowy	hala produkcyjna II - d. rzeźnia miejska	Bohaterów Getta	23		
309.	przemysłowy	wieża ciśnień - d. rzeźnia miejska	Bohaterów Getta	23		
310.	administracyjny	budynek administracyjny Zakł. Energetycznego	Kolejowa	1		
311.	mur	mur ogrodzeniowy	Kolejowa	1		
312.	przemysłowy	budynek fabryczny, ob. mieszkalny	Przodowników Pracy	21		
313.	przemysłowy	budynek przemysłowy, ob. usługowy	Szkolna	4		

(stan luty 2021; <https://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696>)

4.3. Główne istniejące zagrożenia środowiska. Stan i jakość środowiska.

4.3.1 Hałas

Po zaprzestaniu działalności na obszarze miasta zakładów przemysłowych BIELTEX I BIELBAW głównym źródłem ponadnormatywnego poziomu hałasu jest hałas komunikacyjny, związany z natężonym ruchem samochodowym. Dotyczy to szczególnie ulic miejskich leżących w ciągu drogi wojewódzkiej nr 384 a więc: L. Waryńskiego, Piastowskiej, gen. W. Sikorskiego, Jana Pawła II i Dzierżoniowskiej. Wzmożony ruch samochodowy odbywa się również w centrum miasta w ciągu ulic: Wolności i S. Żeromskiego oraz na ulicach wylotowych, prowadzących w kierunku Pieszyc (ul. Bohaterów Getta), Piławy Dolnej (ul. Piławska), Ostroszowic (ul. Ostroszowicka) i Owiesna (ul. Wojska Polskiego). Zrealizowany odcinek obwodnicy miejskiej drogi wojewódzkiej nr 384 (al. gen. W. Sikorskiego i al. Jana Pawła II) korzystnie odciąża z ruchu tranzytowego centrum miasta, ale w swej części południowej może wzmacniać poziom hałasu komunikacyjnego w obrębie bezpośrednio sąsiadującej z nią zabudowy mieszkaniowej. Należy wziąć pod uwagę, że w okresie perspektywicznym poziom hałasu komunikacyjnego będzie osiągał wskaźniki

wzrostowe. Celem ochrony mieszkańców zabudowy mieszkaniowej położonej w Dzierżoniowie przy drodze wojewódzkiej nr 384 zostały zastosowane specjalne ekrany akustyczne. Jednak to rozwiązanie nie znajduje obecnie akceptacji środowisk ekologicznych oraz zarządców dróg z uwagi na wysokie koszty realizacyjne.

4.3.2. Chemizm opadów atmosferycznych

Przy udziale opadów atmosferycznych są przenoszone do gruntu, wód powierzchniowych i przypowierzchniowych wód podziemnych kumulowane w atmosferze zanieczyszczenia naturalne oraz zanieczyszczenia pochodzące z działalności człowieka. Dotyczy to również zanieczyszczeń przenoszonych przy udziale wiatru z obszarów sąsiednich.

Na obszarze województwa dolnośląskiego prowadzony jest monitoring jakości środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowany przez Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wyniki badań za 2022 rok wskazują, że województwo dolnośląskie charakteryzowało się najwyższymi w skali kraju średnimi obciążeniami depozycją atmosferyczną w przypadku ośmiu z siedemnastu analizowanych substancji. Największe obciążenie dotyczyło związków kwasotwórczych, dla których średni roczny ładunek jednostkowy wyniósł 20,46 kg/ha-rok. Wysokie wartości odnotowano również dla siarczanów (11,62 kg/ha-rok) oraz chlorków, których maksymalny średni roczny ładunek jednostkowy osiągnął 6,03 kg/ha-rok. Województwo dolnośląskie cechowało się także najwyższymi w Polsce ładunkami związków azotu. Średni roczny ładunek jednostkowy azotu azotynowego i azotanowego wyniósł 2,81 kg/ha-rok N, azotu amonowego 4,97 kg/ha-rok N, natomiast azotu ogólnego 10,25 kg/ha-rok N. Najwyższe obciążenie depozycją fosforu ogólnego osiągnęła wartość 0,559 kg/ha-rok P. W zakresie pierwiastków i metali ciężkich odnotowano najwyższe w kraju średnie roczne ładunki jednostkowe sodu (3,22 kg/ha-rok), wapnia (3,98 kg/ha-rok), cynku (0,1982 kg/ha-rok), ołowiu (0,01184 kg/ha-rok) oraz chromu (0,00090 kg/ha-rok). Ponadto w 2022 roku największe w skali Polski obciążenie wolnymi jonami wodorowymi (H^+), będącymi wskaźnikiem zakwaszenia opadów atmosferycznych, wystąpiło również w województwie dolnośląskim i wyniosło 0,01716 kg/ha-rok. Uzyskane wyniki potwierdzają istotne obciążenie środowiska województwa dolnośląskiego depozycją atmosferyczną substancji biogennych, metali ciężkich oraz związków zakwaszających.

Na obszarze województwa dolnośląskiego skład chemiczny opadów atmosferycznych jest badany przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy Oddział we Wrocławiu na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te są oparte na wynikach uzyskanych z 26 stacji pomiarowo-kontrolnych. Najbliżej Bielawy funkcjonuje stacja pomiarowo-kontrolna w: Kłodzku, Szczawnie Zdroju i Sobótce. Jest

dokonywana w nich stała kontrola i ocena stanu zanieczyszczenia opadów atmosferycznych, z określeniem stężeń i wielkości zanieczyszczeń w nich zawartych a także wskazanie zmienności powierzchniowego obciążenia i wpływu warunków meteorologicznych na te wielkości.

W obrębie poszczególnych powiatów województwa dolnośląskiego obciążenie środowiska ładunkami zanieczyszczeń wnoszonymi przez opady atmosferyczne są zmienne. Zjawisko to jest mierzone jako średnioroczny ładunek jednostkowy, wyrażony w wielkości w kg/ha·rok. W 2012 r. dla powiatu dzierzoniowskiego uzyskano następujące sumy rocznych ładunków jednostkowych, w podziale na poszczególne rodzaje zanieczyszczeń zawartych w opadach atmosferycznych (wg Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Miasta Bielawy, 2014 r.):

chlorki - 6,99 – 8,69 kg Cl/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 2,71 - 5,37 i maksymalnej 10,80-15,51,

siarczany - 15,95 -18,38 kg SO₄⁻²/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 8,27 – 11,66 i maksymalnej 18,39 – 23,43,

azoty i azotany - 3,23 – 3,57 kg N/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 1,94 – 2,43 i maksymalnej 3,58 – 4,20,

jony wodorowe - 0,0437 - 0,0678 kg H⁺/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0008 – 0,0200 i maksymalnej 0,0679 – 0,1024,

azot amonowy - 4,14 – 4,73 kg N/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 2,10 – 3,41 i maksymalnej 5,51 – 7,56,

azot ogólny - 10,52 – 11,87 kg N/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 7,54 – 9,31 i maksymalnej 13,69 – 16,24,

fosfor ogólny - 0,234 – 0,282 kg P/ha; jest to wartość niska w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,140 – 0,233 i maksymalnej 0,411 – 0,530,

sód - 4,83 – 6,01 kg Na/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 1,43 – 2,92 i maksymalnej 6,02 – 10,92,

---

potas - 2,45 – 2,87 kg K/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 1,17 – 1,75 i maksymalnej 2,88 – 4,40,

wapń - 7,85 – 9,33 kg Ca/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 23,04 – 5,34 i maksymalnej 9,34 – 13,32,

magnez - 1,6 – 2,9 kg Mg/ha, jest to wartość najwyższa w skali województwa, wartość minimalna w województwie wynosi 0,4 – 0,8,

cynk – 0,379 – 0,513 kg Zn/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,076 – 0,270 i maksymalnej 0,720 – 1,088,

miedź - 0,0780 - 0,1039 kg Cu/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0183 – 0,0438 i maksymalnej 0,1040 – 0,1540,

żelazo - 0,208 – 0,276 kg Fe/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,039 – 0,145 i maksymalnej 0,378 – 0,574,

ołów - 0,0309 - 0,0426 kg Pb/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0034 – 0,0104 i maksymalnej 0,0427 – 0,0651,

kadm - 0,00183 – 0,00271 kg Cd/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,00040 – 0,00121 i maksymalnej 0,00387 – 0,00546,

nikiel - 0,0072 – 0,0095 kg Ni/ha; jest to wartość wysoka w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0023 – 0,0043 i maksymalnej 0,0096 – 0,0130,

chrom - 0,0028 – 0,0032 kg Cr/ha; jest to wartość średnia w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0011 – 0,0022 i maksymalnej 0,0039 – 0,0056,

mangan - 0,0331 – 0,0402 kg Mn/ha; jest to wartość niska w skali województwa, w porównaniu do wartości minimalnej wynoszącej w województwie 0,0186 – 0,0330 i maksymalnej 0,0648 – 0,0819.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że na obszarze Bielawy zaznacza się niekorzystnie maksymalne w skali województwa stężenie w opadach atmosferycznych magnezu, wysokie stężenie: siarczanów, azotynów i azotanu, jonów wodorowych, sodu, potasu, wapnia, miedzi, ołowiu i niklu. Natomiast stężenie innych substancji zanieczyszczających utrzymuje się na

---

poziomie średnim (chlorki, azot amonowy, cynk, żelazo, kadm i chrom) oraz niskim (fosfor ogólny i mangan).

4.3.3. Powietrze atmosferyczne.

W obecnym układzie stref, ustanowionych w sprawie oceny jakości powietrza powiat dzierzoniowski wraz z Bielawą przynależy do **strefy dolnośląskiej** PL0204. Monitoring jakości powietrza jest prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, z wykorzystaniem stacji i punktów pomiarowych rozmieszczonych w obszarze województwa. W powiecie dzierzoniowskim funkcjonuje stacja pomiarowa w Dzierżoniowie przy ul. J. Piłsudskiego (kod stacji: DsDziePilsud). Jest to stacja całoroczna, prowadząca pomiary automatyczne. W raporcie za rok 2024 Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie wykonano pomiarów na obszarze miasta Bielawa.

W 2024 r. stacja pomiarowa w Dzierżoniowie nie wykazała przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń gazowych w zakresie dwutlenku siarki SO₂ i dwutlenku azotu NO₂. Zanotowano zmniejszenie stężeń średniorocznych pyłu PM₁₀ w Dzierżoniowie o 50%. Głównym źródłem emisji pyłu PM₁₀ jest sektor komunalno-bytowy. W sezonie grzewczym stężenia pyłu zawieszonego jest znacznie wyższe niż w okresie letnim. Około 70% pyłów zawieszonych pochodzi z lokalnych pieców.

W 2024 r. nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu 8-godzinnego tlenu węgla CO, normy średniorocznej w zakresie benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, zawartości metali ciężkich w pyłe zawieszonym PM₁₀. Stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu benzo(a)pirenu B(a)P, co stwarza konieczność opracowania programu ochrony powietrza.

W zakresie ochrony roślin na obszarze powiatu dzierzoniowskiego brak jest przekroczeń w 2024 r. poziomów dopuszczalnych stężeń dwutlenku siarki SO₂ i dwutlenku azotu NO₂.

Zgodnie z danymi zawartymi w „Programie ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego”, uchwalonym uchwałą nr LXVI/1411/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. (Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 1680) na obszarze strefy dolnośląskiej stwierdza się przekroczenie:

- średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀;
  - średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀;
  - średniodobowego poziomu docelowego B(a)P;
  - średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy II
  - średniorocznego poziomu docelowego arsenu.
-

Na obszarze miasta Bielawy źródłem zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim procesy spalania paliw stałych w komunalnych i indywidualnych systemach grzewczych oraz w procesach technologicznych, a także natężony ruch samochodowy, szczególnie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 384. Niskie źródła emisji z lokalnych kotłowni koncentrują się głównie w środkowej części miasta, gdzie występuje gęsta „stara” zabudowa, w wielu przypadkach z indywidualnym systemem ogrzewania. Sytuacja ta prowadzi do znaczącego pogorszenia się stanu czystości powietrza w sezonie grzewczym. Uciążliwości związane z ruchem samochodów trwają przez cały rok.

Niezależnie od „mierzalnych” parametrów stanu zanieczyszczeń powietrza warto wspomnieć o występujących uciążliwościach zapachowych. Według relacji mieszkańców (a także obserwacji własnej), dają się w niektórych częściach miasta odczuwać uciążliwe zapachy, zwłaszcza podczas pogody upalnej (wyżowej), pochodzące prawdopodobnie z instalacji dla przetwarzania odpadów.

4.3.4. Stan wód powierzchniowych i podziemnych.

W historycznym swym rozwoju miasto rozbudowywało się wzdłuż potoku Bielawica, tworząc wzdłuż jego brzegów ciąg zabudowy dawnej wsi łańcuchowej. Wody Bielawicy były źródłem zaopatrzenia mieszkańców w wodę, umożliwiały również funkcjonowanie wiele młynów wodnych. Dopiero na przestrzeni XIX-XX w. miasto zaczęło rozrastać się „wszerz”, wkraczając na obszar ponaddolinny. Rozbudowany ciąg dawnej zabudowy miasta usytuowany bezpośrednio przy Bielawicy był w przeszłości często nękany wylewami powodziowymi. Kroniki historyczne odnotowują powodzie w mieście w XVIII w. a także w roku 1804 i 1927.

Potok Bielawica posiada typowy reżim hydrologiczny górski, który charakteryzuje się zmiennym stanem wód w okresie roku, w ścisłym uzależnieniu od warunków pogodowych. W okresach zimowej i letniej suszy stan wód w Bielawicy jest bardzo niski; w odróżnieniu od okresu maksimum letnich opadów deszczu lub nagłego topnienia pokrywy śnieżnej na wiosnę. Wówczas stan wody w potoku nagle się wysoko podnosi a w stanach ekstremalnych może grozić wylewem powodziowym z koryta. Obecnie brzegi i dno koryta jest obmurowane kamienno-betonowym murem o głębokości ca 2,0 – 2,5 m. W zwartej zabudowie miejskiej niektóre odcinki potoku wprost płyną zamkniętym podziemnym kanałem. Te regulacje chronią obszar zabudowany położony w dnie doliny przed erozją wgłębną i boczną rwących wód płynących potoku, kanalizują ich szybki przepływ, ale nie gwarantują pełnej ochrony

---

przeciwpowodziowej. Uzasadnieniem dla tego stwierdzenia jest kształt doliny oraz jej reżim hydrologiczny. Bielawica wypływa z Gór Sowich, gdzie występują znacznie większe opady deszczu i śniegu niż w obrębie obszaru przedgórskiego, a skalne podłoże obszaru górskiego nie sprzyja przenikaniu wód opadowych i roztopowych do podłoża. W tej sytuacji wody te spływają powierzchniowo i zasilają górskie odcinki potoku. W górskim, źródłiskowym odcinku Bielawicy i innych cieków naturalnych formy dolinne charakteryzują się V-kształtnym przekrojem poprzecznym i dużym spadkiem w profilu podłużnym. Ten kształt dolin prowadzi do szybkiego odpływu wód potoków z obszaru górskiego. Na obszarze przedgórskim dolina Bielawicy przybiera kształt nieckowaty, z płaskim, szerokim dnem i niezbyt stromymi zboczami, by w części północnej miasta utracić już ten kształt formy dolinnej. W tej sytuacji w okresie wzmożonych opadów deszczu w okresie letnim lub nagłego topnienia pokrywy śnieżnej, np. podczas wiania fenu, wody rzeki Bielawicy mogą wystąpić z brzegów wybudowanego dla niej koryta na obszarze zabudowanym miasta, narażając na niebezpieczeństwo powodzi tereny w wąskim pasie wzdłuż uregulowanego koryta potoku a w szerszym pasie na północnym, płaskim obrzeżu miasta. Należy stwierdzić, że w warunkach ekstremalnych przepustowość uregulowanego koryta potoku może być za mała, by pomieścić nadmiar wówczas płynących wód .

Odmianą sytuację należy odnieść do środkowego i dolnego biegu potoku Brzęczek. Nadmiar wód spływających z gór górnym odcinkiem potoku może przyjąć częściowo zbiornik „Sudety”. Dolina potoku na północ od zbiornika jest płytką, niekiedy słabo zaznaczającą się w krajobrazie formą morfologiczną. Koryto potoku jest nieuregulowane, płytko zagłębione w terenie. Płaski pas terenu wzdłuż jego brzegów porasta roślinność szuwarowa. Może to prowadzić w ekstremalnych stanach pogodowych do wystąpienia wód potoku z koryta i powierzchniowego zalania sąsiadujących z nią areałów rolnych. Analogiczna sytuacja może zaistnieć w sąsiedztwie koryt bezimiennych cieków naturalnych po zachodniej i wschodniej stronie Łysej Góry.

Zgodnie z tekstem jednolitym ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) do końca 2015 r. winny być sporządzone dla dorzeczy i regionów wodnych plany zarządzania ryzykiem powodziowym opracowane na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. Powyższe plany i mapy będą właściwą i merytoryczną podstawą do rozstrzygnięcia o zagrożeniach powodziowych na obszarze miasta. Jednocześnie stwierdza się, że opracowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział we Wrocławiu „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki

---

Bystrzycy” obejmuje doliny rzek: Bystrzyca, Strzegomka, Piława, Pełcznica i Czarna Woda; nie obejmuje natomiast dolin: Bielawicy i Brzęczka, które płyną przez obszar Bielawy. Z tego powodu na materiałach kartograficznych dołączonych do opracowania nieokreślono obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie gminy Bielawa zlokalizowane są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych: RW600006134449 Pieszycycki Potok, RW600003122499 Włodzica, RW6000061344349 Brzęczek, RW600006134429 Bielawica. JCWP Pieszycycki Potok został oceniony na podstawie wyników oceny stanu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z lat 2014-2019 oraz oceny eksperckiej, zgodnie z klasyfikacją obowiązującą od 1 stycznia 2022 r. Charakteryzuje się złym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego oraz ogólnym złym stanem wód. Dodatkowo ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako zagrożoną. Jednolita część wód powierzchniowych Włodzica została zaklasyfikowana jako posiadająca umiarkowany potencjał ekologiczny, przy stanie chemicznym poniżej dobrego, co skutkuje oceną ogólnego stanu wód jako złego. JCWP Brzęczek została oceniona jako posiadająca zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, w konsekwencji czego ogólny stan wód określony jako zły. JCWP Bielawica charakteryzuje się złym potencjałem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego oraz ogólnym złym stanem wód.

Na terenie gminy znajduje się kąpielisko miejskie „Sudecka Plaża” i „Camping Sudety”, przy Jeziorze Bielawskim. Jakość wód odpowiada warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

Obszar miasta położony jest w granicach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 108 oraz nr 125. Ocena stanu JCWPd została przeprowadzona w 2019 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych. Dla JCWPd nr 108 stan chemiczny, ilościowy oraz ogólny określono jako dobry. Jednolita część wód podziemnych nr 108 została wyznaczona do poboru wód na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Również JCWPd nr 125 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, ilościowym oraz ogólnym i jest przeznaczona do poboru wód na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

4.3.5. Powierzchnia ziemi. Zagrożenie osuwiskami.

Mało zróżnicowane ukształtowanie rzeźby w zasięgu obszaru obecnego zainwestowania miejskiego nie stwarzało potrzeby znaczącego zakresu prac niwelacyjnych; dzięki temu naturalna rzeźba i morfologia została w znacznej mierze zachowana tu bez istotnych zmian. Miejscowych deformacji powierzchni ziemi dokonano przy realizacji zbiornika wodnego „Sudety” w dolinie potoku Brzęczek, który służył przedtem jako zbiornik wody technologicznej zakładów BIELBAW a teraz jest wykorzystywany na cele rekreacyjno-sportowe. Trwałe miejscowe zniekształcenie naturalnego ukształtowania terenu zostały dokonane przy powierzchniowej eksploatacji kopalni na potrzeby lokalne. Po tej działalności człowieka powstały małe wyrobiska poeksploatacyjne, które w wyniku „naturalnej rekultywacji” rekultywacji stały się obecnie małymi zbiornikami wodnymi. Przykładem może tu być zbiornik wodny „Cegielnia” usytuowany powyżej „osiedla europejskiego”, gdzie poprzednio wydobywano surowce ceramiczne (gliny). Rekultywacji wymaga natomiast teren wokół zbiornika, gdzie w drodze naturalnej sukcesji przyrodniczej powstał kompleks zakrzewień i zadrzewień na dawnych terenach eksploatacyjnych oraz przyległych terenów składowania nadkładu. Tu też, na południe od brzegów akwenu, zidentyfikowano geologiczne osuwisko o numerze ewidencyjnych 025535 (wg Karty rejestracyjnej terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi). Wymieniony zbiornik wodny powoduje permanentne nawodnienie stoku zbudowane z nieskonsolidowanych osadów podatnych na ruchy masowe. Omawiane osuwisko w planie ogólnym znalazło się w strefie 20SN. Szereg możliwych sposobów zagospodarowania przewidzianych w tej strefie może być zagrożone ze strony aktywizacji tego osuwiska.

W granicach administracyjnych miasta Bielawa, na obszarze gór Sowich znajdują się jeszcze dwa niewielkie obszarowo osuwiska zwietrzeliny na skalnym podłożu o numerach: 157045 (nieaktywne) i 157042 (okresowo aktywne).

Na obszarze miasta nie zaobserwowano znaczących zanieczyszczeń powierzchni ziemi, co wynika z uregulowanej w pełni gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi.

4.3.6. Gleby.

Warunki glebowe na obszarze miasta są zróżnicowane, w ścisłym uzależnieniu od warunków geologiczno – gruntowych oraz od ukształtowania terenu. W zasięgu Kotliny Dzierżoniowskiej wyróżnić należy następujące pakiety glebowe:

- 1) **Gleby napływowe, aluwialne, wykształcone w postaci mad rzecznych występują w obszarach niezabudowanych w dnach dolin rzecznych Bielawicy i**

Brzęczka oraz dolin innych cieków naturalnych. Są to gleby zazwyczaj urodzajne, dzięki dużej zawartości substancji organicznych. W przewadze są one zagospodarowane jako użytki zielone tj. łąki i pastwiska.

2) Gleby autogeniczne, brunatnoziemne, wykształcone w postaci **gleb brunatnych właściwych**. Są to gleby gliniaste, wytworzone na plejstocęńskich glinach morenowych. Należy je zaliczyć do gleb urodzajnych. Gleby te na obszarach niezabudowanych miasta są zagospodarowane jako rolnicze grunty orne.

3) Gleby autogeniczne typu bielcowego zostały wytworzone na plejstocęńskich osadach piaszczysto-żwirowych pochodzenia wodnego lub wodnolodowcowego. Nie można ich zaliczyć do gleb urodzajnych. Są to **gleby piaskowe**.

4) Gleby antropogeniczne, urbanoziemne zawężają swój zasięg do zwartej zabudowy miejskiej. Są to gleby o niewykształconym profilu, powstałe w wyniku nawarstwień kulturowych związanych z historycznym rozwojem miasta.

Obszar Gór Sowich i Wzgórz Bielawskich charakteryzuje się prawie jednorodnym podłożem geologicznym. Na tych obszarach górskich typy gleb ulegają zmianie wraz ze wzrostem wysokości bezwzględnej terenu. Większość tych obszarów jest zalesiona. Występujące tu gleby nie mają zazwyczaj wykształconego profilu i nie są urodzajne. W dnach wciosowych dolin rzecznych wąskim pasem zaznaczają się **gleby napływowe, aluwialne**, wykształcone jako **mady rzeczne brunatne**. Charakteryzują się one dużą zawartością frakcji kamienistej i płytkim niewykształconym profilem. Na zboczach dolinnych i stokach górskich zdecydowanie przeważają **autogeniczne gleby brunatne kwaśne**, wytworzone na zwietrzelinowych pokrywach deluwialnych. Są to gleby gliniaste z dużym udziałem frakcji kamienistej. W zasięgu stożków piedmontowych na przedpolu Gór Sowich występują **gleby autogeniczne typu bielcowego**. Są to gleby piaskowe, małowrodzajne.

W szczytowych partiach gór zaznacza się występowanie **gleb litogenicznych**. Są to gleby mneralne; inicjalne, skaliste (litosole).

4.3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Podstawowymi źródłami tego typu promieniowania są na obszarze miasta:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
  - napowietrzne linie elektroenergetyczne WN 220 i 110 kV oraz sieć linii ś.n. 20 kV,
  - Główny Punkt Zasilania Elektroenergetycznego,
-

- urządzenia powszechnego użytku posiadane przez mieszkańców w postaci m.in. kuchenek mikrofalowych, telefonicznych aparatów komórkowych, monitorów komputerowych, promienników podczerwieni i ultrafioletu i tp.

W zakresie telefonii komórkowej poziom pól elektromagnetycznych zależy od gęstości infrastruktury nadawczej i jej stanu a także m.in. od liczby rozmów prowadzonych jednocześnie przez abonentów sieci komórkowych. Nadajniki stacji bazowych oraz telefony komórkowe stanowią zintegrowany system telefonii bezprzewodowej, gdzie komunikacja między tymi urządzeniami odbywa się przy udziale fal elektromagnetycznych. Badania wykazały, że w otoczeniu prawidłowo zlokalizowanych, zbudowanych i eksploatowanych stacji bazowych telefonii komórkowej ryzyko zagrożenia zdrowia ludzi jest znikoma. Są one bardzo dobrze zabezpieczone przed niekorzystnym promieniowaniem elektromagnetycznym do środowiska. W otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne o wartościach granicznych występuje nie dalej niż na odległość kilkadziesiąt metrów od samych anten stacji i to na wysokości ich zamontowania.

Wzdłuż napowietrznych linii elektromagnetycznych wysokiego napięcia i średniego napięcia występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego w tzw. pasie technologicznym, którego szerokość określają obowiązujące przepisy prawne. Dotyczy to również pasa terenu wokół GPZE. Wynoszą one odpowiednio:

- 70 m (2 x 35 m, licząc w poziomie od osi linii w obu kierunkach) dla napowietrznej linii elektroenergetycznej WN 110 kV, linii elektroenergetycznej 220 kV,
- 40 m (2 x 20 m, licząc w poziomie od osi linii w obu kierunkach) dla napowietrznej,
- 22 m (2 x 11 m, licząc w poziomie od osi linii w obu kierunkach) dla napowietrznych linii elektroenergetycznych ś.n. 20 kV,
- 20 m od granic działki Głównego Punktu Zasilania Elektroenergetycznego.

W roku 2024 przeprowadzono ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, na podstawie pomiarów wykonanych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz w wybranych punktach pomiarowych ustalonych w wykonawczym programie monitoringu pól elektromagnetycznych na rok 2024. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w Nowej Rudzie (D_2022_D_7). W powiecie dzierzoniowskim średnia arytmetyczna natężenia PEM [V/m] wyniosła 0,63 (średnie natężenie 0,59 V/m).

---

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.

Jak wykazano w rozdziale 4. w zasięgu gminy Bielawa nie występują obecnie szczególne problemy ochrony środowiska. Istniejące na omawianym obszarze zainwestowanie, nie stanowi obecnie źródeł znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Struktura przestrzenno-funkcjonalna całej gminy ukształtowana w przeciągu ostatnich dziesięcioleci pod wpływem uwarunkowań przyrodniczych, jest już względnie trwała i zakłada się, że nie ulegnie w przyszłości istotnym zmianom. Przy czym realizacja ustaleń projektu planu ogólnego prawdopodobnie – pośrednio – umożliwi nieznaczne zwiększenie presji na środowisko. Bowiem w jej wyniku może powiększyć się – w niektórych częściach miasta - areał terenów zabudowanych i różnych aktywności gospodarczych (z których funkcjonowaniem i użytkowaniem związane są negatywne influencje, np.: emisje ścieków, odpadów czy zanieczyszczeń powietrza) – głównie w ramach stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową (SJ, SW i SZ), a także stref usługowych (SU). Niemniej wyznaczając w analizowanym projekcie strefy planistyczne, w tym na dotychczasowych terenach otwartych a wskazanych w analizowanym projekcie planu ogólnego do zabudowy, wzięto pod uwagę szereg uwarunkowań, w tym m.in.: występowanie obiektów i obszarów chronionych, klasyfikację gleb, a także walory krajobrazowe. Przez to zminimalizowano możliwość powstania nowych źródeł znaczących, negatywnych wpływów na środowisko w miejscach najbardziej wrażliwych na różnego typu oddziaływania.

W ocenianym projekcie planu ogólnego miasta Bielawy zachowano obie zasadnicze cechy historycznie ukształtowanego układu osadniczego: forma pasmowa oraz mozaikowa struktura funkcjonalno-przestrzenna tego układu. Jak wcześniej powiedziano taki układ jest generalnie energooszczędny.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.

Odstąpienie od uchwalenia planu ogólnego miasta Bielawa spowodowałoby brak możliwości dalszego rozwoju funkcjonalno-przestrzennego tego miasta. Wiązałoby się to z brakiem, po wygaśnięciu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwości dokonania zmian w dotychczasowej strukturze użytkowania gruntów, a więc i w strukturze przyrodniczej przedmiotowego obszaru. Doprowadziłoby to do pozostawienia obecnego stanu planistycznego, tj. możliwości realizacji wyłącznie ustaleń

---

obowiązujących planów miejscowych (a część z terenów osadniczych wyznaczonych w tych aktach planowania przestrzennego została już zabudowana).

Brak planu ogólnego miasta Bielawa zablokowałby możliwości kształtowania przestrzeni zgodnie z obecnymi uwarunkowaniami i potrzebami oraz zasadami kształtowania ładu przestrzennego (np. w centrum miasta, gdzie panuje bezład urbanistyczno-architektoniczny). Tym samym znacząco ograniczona byłaby możliwość podejmowania działań, mających na celu racjonalny rozwój gminy nie tylko w sferze zagospodarowania przestrzennego (np.: wskazanie nowych, racjonalnie rozmieszczonych terenów głównie dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej), ale również w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego, w kierunku zgodnym z oczekiwaniami Władz i mieszkańców gminy oraz lokalnych inwestorów. Mogłoby to spowodować niekorzystne skutki społeczno-ekonomiczne ale także ekologiczne i krajobrazowe.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY.

Ochrona środowiska jest realizowana w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne, w tym ustawy i rozporządzenia. Jest to częściowo wynikiem celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Za jeden z najważniejszych krajowych aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska należy uznać wspomnianą już wcześniej *ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, na podstawie której sporządzona została niniejsza Prognoza. Przywołana ustawa jest częściowo wynikiem ustaleń międzynarodowych - w Artykule 14 *Konwencji o Różnorodności Biologicznej* (sporządzonej w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r.) określona została potrzeba wykonywania ocen oddziaływania na środowisko dla projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej (w celu uniknięcia lub zmniejszenia takich skutków). Ponadto treść *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* jest wynikiem wdrożenia do prawa polskiego dyrektyw Wspólnoty Europejskiej, wśród których można wymienić:

- *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju - poprzez zapewnienie, że zgodnie z powyższą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko;
- *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG*, której celem jest m.in. zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości poprzez stosowanie zasady przezorności (przewidywania ewentualnych negatywnych skutków działań) i prewencji (zapobiegania zanieczyszczeniom i likwidacji ich u źródła).

Spośród dokumentów rangi międzynarodowej, które uwzględniono poniekąd przy sporządzaniu projektu planu ogólnego miasta Bielawa warto wymienić:

- *Konwencję o różnorodności biologicznej*, sporządzoną w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. - konwencja ta ma trzy cele: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych. Biorąc pod uwagę jej ustalenia, sporządzono niniejszą Prognozę dotyczącą ustaleń projektu planu ogólnego gminy. Ponadto w projekcie planu ogólnego miasta Miasta stworzono warunki dla realizacji powyższych celów konwencji (dwóch pierwszych), poprzez określenie takich warunków dla rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy, które uwzględniają potrzebę ochrony bioróżnorodności i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska;
  - *VIII Wspólnotowy Program Działań w zakresie Środowiska Naturalnego*, przyjęty decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. – w programie tym zawarto 6 priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model regeneracyjnego wzrostu, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie głównych skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją. Spośród tych celów istotne w kontekście planu ogólnego gminy wydają się cele związane z:
-

- adaptacją do zmian klimatu - cel ten uwzględniono w projekcie planu ogólnego Bielawy, m.in. na przykład poprzez zachowanie większych zwartych terenów otwartych, w tym leśnych, oraz istniejącego zasadniczego układu błękitno-zielonej infrastruktury, a także umożliwienie jego rozwoju (poprzez zawarcie w profilach różnych stref planistycznych terenów zieleni czy wód);
- ochroną bioróżnorodności – cel ten uwzględniono w analizowanym projekcie planu ogólnego gminy m.in. poprzez ustalenie w wybranych strefach planistycznych wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, a także dopuszczenie w profilach funkcjonalnych stref wielofunkcyjnych z zabudową o funkcji mieszkaniowej (SJ, SW i SZ) terenów nie konfliktowych względem funkcji mieszkaniowej;
- *Europejską Konwencję Krajobrazową*, przyjętą we Florencji dnia 20 października 2000 r. Celem tej konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez „uwzględnienie kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią”; cel ten uwzględniono sporządzając projekt planu ogólnego dla miasta Bielawy. Ustalone w nim wartości: maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy i maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w większości wyznaczonych stref planistycznych, dają możliwość kształtowanie krajobrazu w zasięgu tych stref planistycznych.

Sporządzając projekt planu ogólnego Bielawy kierowano się przede wszystkim zasadą zrównoważonego rozwoju - stwarzając warunki dla rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy z uwzględnieniem potencjalnego negatywnego oddziaływania nowego zagospodarowania na środowisko. Jednocześnie wskazując w przedmiotowym projekcie gminne standardy urbanistyczne, wzięto pod uwagę m.in. potrzebę utrzymania odpowiedniego stanu środowiska. Można uznać, że kierując się powyższymi zasadami w projekcie planu ogólnego miasta Bielawa uwzględniono krajową politykę ochrony środowiska.

Poza powyższymi dokumentami sporządzając przedmiotowy projekt planu ogólnego wzięto pod uwagę także ustalenia: Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Programu wodno-środowiskowego kraju wraz z aktualizacją oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, o czym mowa szerzej w rozdz 2.2.

Reasumując, regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego uwzględniają - w możliwym dla tego typu aktu planowania przestrzennego zakresie - realizację celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

8. ANALIZA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH I USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO. IDENTYFIKACJA KATEGORII ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

8.1. Ustalenia i rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne projektu planu ogólnego.

Plan ogólny ma wyłącznie formę cyfrową - w postaci danych przestrzennych, o których mowa w art. 67a ust. 3a ww. ustawy. Taka jego forma jest szczególna w porównaniu z innymi aktami planowania przestrzennego. Brak części tekstowej planu ogólnego, także stanowi wyjątek na tle innych aktów planowania przestrzennego. Zatem zarówno sporządzenie projektu tego aktu planowania przestrzennego, jak i zapoznanie się z jego ustaleniami, wymaga zastosowania odpowiednich narzędzi technicznych (dedykowanej Wtyczki APP2 oraz przeglądarki danych przestrzennych).

Zasadniczo ustalenia planu ogólnego gminy – wg założeń ustawodawcy – są dość ogólne i odnoszą się tylko do kilku rodzajów rozwiązań, tj.:

- muszą wyznaczać strefy planistyczne oraz określać gminne standardy urbanistyczne (wg art. 13a ust. 4 pkt 1 ww. ustawy); przy czym gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog stref planistycznych oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej;
- mogą określać obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszary zabudowy śródmiejskiej (wg art. 13a ust. 4 pkt 2 ww. ustawy).

Do tego zarówno katalog stref planistycznych, jak gminnych standardów urbanistycznych jest ściśle określony (odpowiednio w art. 13c ust. 2 i w art. 13e ww. ustawy). Konkretny, zamknięty i skromny jest także katalog profili funkcjonalnych stref planistycznych, tj. grup przeznaczeń terenów w danej strefie planistycznej. Profile te dzieli się na podstawowe i dodatkowe, a w każdej grupie profili funkcjonalnych dla danej strefy zawarto wybrane przeznaczenia terenów - zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. Przy czym profile podstawowe poszczególnych stref planistycznych są stałe – oznacza to, że wyznaczając w projekcie planu ogólnego gminy daną strefę, zawsze zawiera ona wszystkie z przeznaczeń terenów z profilu funkcjonalnego podstawowego; nie można np.

---

zrezygnować z któregoś z terenów z tego profilu w danej strefie. Natomiast określenie w danej strefie planistycznej przeznaczeń terenów z dotkowego profilu funkcjonalnego jest dowolne – możliwe jest dopuszczenie całego katalogu przeznaczeń terenów z tego profilu lub tylko wybranych, co zależy od lokalnych uwarunkowań, potrzeb i polityki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego.

Należy także podkreślić, że każde z przeznaczeń terenów, niezależnie czy znajduje się w profilu podstawowym czy dodatkowym, jest w ramach danej strefy planistycznej równorzędne, gdyż plan ogólny gminy nie wskazuje proporcji pomiędzy dopuszczonymi w danej strefie przeznaczeniami terenów. Uszczegółowienie to nastąpić dopiero może na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu; **ustalenia planu ogólnego gminy nie przesądzają bowiem o możliwości realizacji jakichkolwiek inwestycji, w tym zabudowy, ani o ich parametrach**. Ten akt planowania przestrzennego ustala natomiast potencjalne, przyszłe przeznaczenia terenów i ich minimalne/maksymalne ramy (w ramach profili funkcjonalnych oraz ustalonych wskaźników). **Ostateczne przeznaczenie danego terenu i zasady jego zagospodarowania zostaną ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**, które będą musiały być zgodne (w zakresie wskazanym w *ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) z planem ogólnym gminy (po jego uchwaleniu).

Biorąc pod uwagę powyższe, realizując cel przystąpienia do sporządzenia projektu planu ogólnego miasta Bielawy, na obszarze nim objętym wydzielono **12 stref planistycznych**:

1. strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW);
  2. strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
  3. strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ);
  4. strefy usługowe (SU);
  5. strefy gospodarcze (SP);
  6. strefy produkcji rolniczej (SR);
  7. strefy infrastrukturalne (SI);
  8. strefy zieleni i rekreacji (SN);
  9. strefy cmentarzy (SC);
  10. strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH);
  11. strefy otwarte (SO);
-

12. strefy komunikacyjne (SK).

Zasadniczo wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego miasta Bielawy uwzględniono istniejące uwarunkowania wymienione w Uzasadnieniu, w tym szczególnie: dotychczasowy stan zagospodarowania terenów, ustalenia obowiązujących planów miejscowych i planowane kierunki rozwoju gminy (m.in. model struktury funkcjonalno-przestrzennej, określony w Strategii Rozwoju Gminy Bielawa do 2030 roku), znane przyszłe inwestycje gminne. Jednocześnie umożliwiono uporządkowanie – po przyjęciu planu ogólnego gminy – ustaleń niektórych z obowiązujących planów miejscowych. W odniesieniu do pozostałych terenów przeznaczonych w obowiązujących planach dla zabudowy czy zainwestowania technicznego, a także terenów nie objętych planami miejscowymi a już zainwestowanych, wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne w przeważającej części adaptują przeznaczenia tych terenów - istniejące lub ustalone w obowiązujących planach miejscowych. W niektórych przypadkach wskazano także nowe tereny – w oparciu o rozstrzygnięcia wniosków złożonych do projektu planu ogólnego i plany inwestycyjne miasta. Przy czym przeznaczenia te niejako „dopasowano” do terenów w poszczególnych profilach stref planistycznych, biorąc przy tym pod uwagę np. umożliwienie rozwoju w zasięgu stref różnych form zagospodarowania (w ramach profili funkcjonalnych), w tym zmian ustaleń obowiązujących planów miejscowych w przyszłości.

Zasadniczo wyznaczając w projekcie planu ogólnego strefy, w których możliwa będzie lokalizacja zabudowy, dążono do tego, aby ograniczać możliwość lokalizowania nowej zabudowy na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie: cieków wodnych (tych większych), obszarowych form ochrony przyrody i lasów. Zwrócono też uwagę na dostępność do istniejących dróg publicznych tak, aby zminimalizować transportochłonność nowych terenów osadniczych. Wyznaczając w przedmiotowym projekcie strefy planistyczne starano się także zadbać o segregację stref zawierających „przeznaczenia” terenów konfliktowych względem siebie.

Wyznaczając nowe strefy wielofunkcyjne z zabudową o funkcji mieszkaniowej (SW, SJ i SZ) uwzględniono także wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę o funkcji mieszkaniowej. A z bilansu tego wynika, że wskazane w obowiązujących planach miejscowych w gminie tereny dla zabudowy o funkcji mieszkaniowej chłonne dla lokalizacji nowej zabudowy, a także tereny z lukami w zabudowie (w zasięgu obszarów uzupełniania zabudowy) nie są w stanie zapewnić zapotrzebowania dla wszystkich przyszłych mieszkańców gminy. Dlatego w analizowanym projekcie planu ogólnego strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), strefy wielofunkcyjne

---

z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) oraz strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ) wyznaczono:

- na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej;
- na obszarach uzupełnienia zabudowy (wyznaczonych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszarów uzupełniania zabudowy w planie ogólnym gminy) – na terenach niezabudowanych, predysponowanych dla lokalizacji zabudowy;
- na obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.
- innych terenów, niż wskazano powyżej, przy uwzględnieniu wyników bilansu terenów (w przypadku nieprzekroczenia 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową).

Uwzględniono tym samym przepisy *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, w tym art. 13d ust. 2.

W ramach **gminnego katalogu stref planistycznych**, w projekcie planu ogólnego miasta, dla każdej z wyznaczonych w tym projekcie stref planistycznych wskazano profile funkcjonalne oraz ustalono wskaźniki, o których mowa w art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, przy czym w analizowanym projekcie planu ustalono wyłącznie obligatoryjne wskaźniki i parametry, tj. ustawowo wymagane dla danej strefy planistycznej.

W profilach funkcjonalnych żadnej ze stref planistycznych wyznaczonych w projekcie planu ogólnego nie wskazano terenów: elektrowni wodnej czy elektrowni geotermalnej oraz biogazowni. Tym samym nie przewiduje się możliwości lokalizacji na obszarze miasta Bielawy tego typu instalacji.

W przypadku wolnostojących instalacji OZE w analizowanym projekcie planu ogólnego w wybranych strefach otwartych (SO) ustalono tereny elektrowni słonecznych: 4 SO, 7 SO i 9 SO. Oznacza to, że na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnych z ustaleniami planu ogólnego gminy (po jego uchwaleniu) w zasięgu ww. wybranych stref planistycznych, możliwa będzie lokalizacja nie zamontowanych na budynkach (tj. wolnostojących) instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytwarzania energii energię solarną,

---

Jak wspomniano powyżej w gminnym katalogu stref planistycznych, poza profilami funkcjonalnymi stref planistycznych, w analizowanym projekcie określono wartości: maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz procentowy wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Wielkości omawianych wskaźników ustalono przede wszystkim w oparciu o: istniejące zagospodarowanie, ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz założony w projekcie planu ogólnego gminy rozwój danej strefy. Uwzględniono przy tym także wnioski złożone do przedmiotowego projektu planu ogólnego, a także lokalne uwarunkowania, w tym zwłaszcza potrzebę zachowania ładu przestrzennego i ochrony zabytków. W rezultacie przyjęte w analizowanym projekcie planu ogólnego wielkości wskaźników urbanistycznych nie zawsze powielają ustalone już w obowiązujących planach miejscowych. Wartości przyjętych wskaźników zostały bowiem dobrane przede wszystkim tak, aby umożliwić w miarę elastyczny rozwój przestrzenny danej strefy, oczywiście przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań. Wzięto przy tym pod uwagę wielofunkcyjność poszczególnych stref planistycznych, a przy tym fakt, że wskaźniki te, np. w strefach SW i SJ, odnoszą się nie tylko dla zabudowy mieszkaniowej, ale także np. usługowej.

W projekcie planu ogólnego miasta Bielawy nie ustalono gminnych standardów urbanistycznych w zakresie standardów dostępności infrastruktury społecznej, ani dostępności do obszarów zieleni publicznej. Uznano bowiem, że istniejąca, a także planowana „drobnoziarnista” struktura funkcjonalno-przestrzenna Bielawy, zwłaszcza jej układu osadniczego, zapewni zadowalającą ww. dostępność dla znaczącej części populacji miasta.

W projekcie planu ogólnego, poza strefami planistycznymi i gminnymi standardami urbanistycznymi, można wyznaczyć obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszary zabudowy śródmiejskiej; są to fakultatywne elementy planu ogólnego (wg art. 13a ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Ich wyznaczenie zależy więc od lokalnych potrzeb i uwarunkowań zidentyfikowanych na obszarze danej gminy.

Spośród tych nieobligatoryjnych elementów planu ogólnego w analizowanym projekcie planu ogólnego **wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ)**. Obszary te wskazano w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. *w sprawie sposobu wyznaczania obszarów uzupełniania zabudowy w planie ogólnym gminy*. Wyznaczenie tego obszaru ma zasadniczo służyć:

- ograniczeniu przestrzeni, w której możliwe będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy (zasadniczo po uchwaleniu planu ogólnego gminy jednym z warunków wydawania decyzji o warunkach zabudowy, będzie położenie terenu, dla którego wydawana będzie decyzja, na obszarze uzupełnienia zabudowy - z wyjątkiem pewnych inwestycji, wyszczególnionych w art. 61 ust. 2 i 3 ustawy);
- uproszczeniu i skróceniu procedur zmiany planów miejscowych (na obszarach objętych dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego) w przypadku objęcia nimi gruntów wysokich klas bonitacyjnych, gdyż sporządzając plan miejscowy na obszarze, na którym wyznaczono OUZ, nie trzeba będzie wnioskować o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne (art. 7 ust. 2a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*; Dz. U. z 2024 r. poz. 82).

Obszary uzupełnienia zabudowy w omawianym projekcie planu wyznaczono na przeważającej części głównego pasma osadniczego Bielawy oraz na jednej niewielkiej, oderwanej od tego pasma enklawie z istniejącą zabudową (Żuromin). Wskazując zasięg powyższych obszarów, wzięto pod uwagę także wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, mając na względzie z jednej strony umożliwienie rozwoju zabudowy o funkcji mieszkaniowej na obszarze gminy, a z drugiej strony dążenie władz gminy do tego, aby rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy postępował w sposób uporządkowany.

W analizowanym projekcie planu ogólnego **nie wyznaczono obszaru zabudowy śródmiejskiej** bowiem w obecnym stanie nie ma wystarczających przesłanek do wyznaczenia tego obszaru. Nie oznacza to, że – jak wcześniej - zasygnalizowano nie należy dążyć do stworzenia atrakcyjnego prestiżowego centrum miejskiego, w tym (na początek) przez sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Urzeczywistnienie ustaleń projektu planu ogólnego miasta Bielawy, może wiązać się z wystąpieniem oddziaływań na środowisko, w tym negatywnych. Kategorie tych influencji i ich skutki dla różnych komponentów środowiska omówiono w poniższych podrozdziałach (8.2. i 8.3.).

8.2. Identyfikacja kategorii oddziaływań na środowisko wynikających z planowanego zagospodarowania.

Przede wszystkim należy wyjaśnić, że zakres i forma projektu planu ogólnego gminy nie pozwalają na jednoznacznie stwierdzenie wpływu ustaleń tego dokumentu na środowisko. Bowiem, jak wspomniano już w podrozdziale 8.1., ustalenia projektu planu ogólnego w zakresie stref planistycznych czy parametrów i wskaźników urbanistycznych wskazują

---

jedynie pewne ramy dla realizacji przyszłych przedsięwzięć. Plan ogólny jednak nie przesądza o ostatecznym przeznaczeniu danego terenu i zasadach jego zagospodarowania. Dlatego **ocena oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego Bielawy ma wyłącznie charakter ogólny, uwzględniający zasadę przezorności (oddziaływanie potencjalne)**. W związku z tym należy mieć również na uwadze, iż **brak stwierdzenia w niniejszej Prognozie znacząco negatywnego oddziaływania danego ustalenia projektu planu ogólnego na środowisko nie oznacza, że żadne z przedsięwzięć, zgodnych z jego ustaleniami, nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko**. Niemniej przesądzą o tym strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzone dla innych – bardziej szczegółowych – procedur, w tym przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia (w przypadkach, gdy decyzja taka będzie wymagana).

Przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Bielawy rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne mogą mieć odmienny (różnego typu, zasięgu i natężenia) wpływ na ludzi oraz na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz. Przede wszystkim oceniany projekt umożliwi pewien przyrost zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i usługowej, w wybranych miejscach na obszarze gminy. W ocenianym projekcie wskazano stosunkowo niewiele potencjalnej przestrzeni dla nowej zabudowy, w szczególności stref planistycznych (funkcjonalnych), w których mogłaby rozwijać się rozproszona zabudowa ze wszelkimi negatywnymi skutkami tego rozproszenia – ekologicznymi i krajobrazowymi. Rozplanowanie stref funkcjonalnych, gdzie realizowana może być jakakolwiek zabudowa (jako kontinuum terenów istniejącej zabudowy) zachowuje tu generalnie zwarty układ osadniczy, z wyjątkiem wcześniej powstałych lub planowanych niewielkich enklaw położonych w oderwaniu od „głównego” pasma osadniczego. Zachowaniu zwartości układu osadniczego miasta Bielawy - jego terenooszczędności i energooszczędności - sprzyjać też powinno wskazanie obszarów dopełniania istniejącej zabudowy na znacznej przestrzeni istniejącego pasma – układu osadniczego.

Do kategorii oddziaływań generowanych przez planowany rozwój należą:

- zajętość terenu - wzrost udziału gruntów technicznie zainwestowanych kosztem terenów z przewagą powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływanie to ma charakter długookresowy i sukcesywny, gdyż przyrost terenów zainwestowanych rozłożony będzie w czasie, a jego tempo zależeć będzie od dynamiki rozwoju społeczno-

gospodarczego miasta (ruchu inwestycyjnego). Skutki tego oddziaływania w środowisku będą trwałe;

- zmniejszenie czynnej powierzchni infiltracyjnej gruntów - wystąpi na skutek zabudowania lub utwardzenia gruntów. Wpłynie na środowisko gruntowo-wodne i zasoby wód podziemnych, nastąpi bowiem wzrost odpływu wód i jego przewaga nad infiltracją i retencją podziemną. Oddziaływanie to ma charakter długookresowy, postępujący (wraz z przyrostem powierzchni gruntów zainwestowanych), o trwałych skutkach;
- potencjalny wzrost emisji: zanieczyszczeń do powietrza, w tym substancji złośliwych, ścieków, odpadów oraz hałasu - te kategorie oddziaływań (tj. emisje) mogą mieć różny charakter. Najczęściej są to oddziaływania długookresowe i permanentne, ale mogą też być chwilowe, przy czym powtarzalne w określonych przedziałach czasowych (stałych lub zmiennych – o jednakowym lub zmiennym natężeniu).

Ustalenia projektu planu ogólnego nie pozwalają na choćby szacunkowe ilościowe określenie ww. emisji oraz zasięgu ich rozprzestrzenienia. Nie można też jednoznacznie stwierdzić, że nastąpi wzrost (w stosunku do stanu obecnego) ich wielkości, pomimo bezsprzecznego, ale stosunkowo niewielkiego, przyrostu potencjalnych emitorów (np. ogrzewanych budynków, środków transportu). Należy bowiem uwzględnić „proekologiczny” wpływ ogólnego postępu technicznego w energetyce, produkcji czy transporcie. Zatem w pewnej perspektywie czasu wielkość niektórych rodzajów emisji (i ich negatywnego wpływu na środowisko) może się zmniejszyć w stosunku do stanu dotychczasowego. Nie bez znaczenia jest także fakt, że większość stref planistycznych wyznaczonych w analizowanym projekcie planu ogólnego, w zasięgu których dopuszczono tereny przeznaczone dla zabudowy o różnych funkcjach (wg profili funkcjonalnych poszczególnych stref planistycznych), jest już zabudowana lub została przeznaczona dla zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i jest w części zainwestowana w tym kierunku. Zatem negatywne oddziaływania potencjalnie związane z tymi obszarami nie będą bezpośrednio efektem wejścia w życie ustaleń projektu planu ogólnego. Zresztą, co już podkreślano wielokrotnie w niniejszej Prognozie, **uchwalenia przedmiotowego projektu planu ogólnego nie wiąże się bezpośrednio z możliwością realizacji jakiegokolwiek zainwestowania – urzeczywistnienie ustaleń tego aktu planowania przestrzennego będzie możliwe wyłącznie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub**

---

decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a następnie wydawane na ich podstawie decyzje administracyjne, w tym pozwolenia na budowę.

Należy również podkreślić, że ustalenia projektu planu ogólnego nie zawierają żadnych zasad ochrony środowiska, gdyż regulacji takich nie przewidziano do wprowadzenia w tego typu akcie planowania przestrzennego. Zasady takie będą mogły zostać wprowadzone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych w oparciu o ustalenia planu ogólnego, po jego wejściu w życie. Zasady takie będą prawdopodobnie możliwe do ustalenia także w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – jeśli zajdzie taka potrzeba. W planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy rozstrzygane będzie także jednoznacznie przeznaczenie poszczególnych terenów – w ramach danej strefy planistycznej.

8.3. Ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu ogólnego.

8.3.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, rzeźbę terenu i gleby.

W niektórych rejonach przewidywanych do zainwestowania technicznego, może nastąpić przekształcenie lokalnej rzeźby terenu – w wyniku prowadzenia prac ziemnych, w tym przy użyciu ciężkiego sprzętu budowlanego, na terenach dotychczas nie zabudowanych i nie zainwestowanych technicznie. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, inicjowane w czasie prowadzonych inwestycji budowlanych, ale o trwałych i praktycznie nieodwracalnych skutkach. Postępować też będzie sukcesywnie, w miarę przyrostu nowych terenów zainwestowanych. Przy czym skala tych zmian nie powinna być znacząca, ponieważ większość nowych przedsięwzięć budowlanych będzie lokalizowana prawdopodobnie tak, aby nie było konieczne dokonywanie istotnych przekształceń rzeźby terenu.

Z pracami budowlanymi mogą wiązać się potencjalne emisje substancji ropopochodnych z pojazdów i maszyn budowlanych do „uwrażliwionego” (w wyniku prowadzonych robót) gruntu. Potencjalnie do zanieczyszczenia powierzchni ziemi może dojść również w przypadku niewłaściwego zabezpieczenia: ścieków bytowych wytwarzanych przez pracowników budowy, materiałów budowlanych czy samego zaplecza budowy. Przy czym przyjmuje się, że prace budowlane na obszarach, na których w projekcie planu ogólnego przewiduje się nowe zagospodarowanie wymagające przeprowadzenia takich prac, będą prowadzone przy użyciu sprawnego sprzętu, przez wykwalifikowanych pracowników i przy zachowaniu zasad BHP. W takim przypadku powyższe emisje nie będą występowały (lub będą miały charakter

---

incydentalny - ewentualna awaria). Nie powinny zatem mieć znaczącego negatywnego wpływu na stan i jakość środowiska.

W wyniku prac budowlanych wystąpi naruszenie powierzchni ziemi – w przypadku inwestycji, których realizacja będzie związana z ingerencją w podłoże. Przekształcenie powierzchni ziemi może być także konieczne w przypadku potrzeby zagospodarowania np. nowych terenów zieleni urządzonej (w związku z nasadzeniami roślin, wykonaniem obiektów sportowo-rekreacyjnych, ścieżek itp.). W powyższych przypadkach zniszczona zostanie także wierzchnia warstwa glebowa. Będą to oddziaływania bezpośrednio, stałe lub długoterminowe. Oddziaływanie to będzie dotyczyło zwłaszcza gruntów obecnie niezabudowanych, na których w projekcie planu ogólnego gminy dopuszczono możliwość lokalizacji nowego zainwestowania związanego z zabudową czy zainwestowaniem technicznym.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy - na terenach, na których dopuszczono nowe zagospodarowanie związane z zabudową - wystąpi także stałe oddziaływanie na powierzchnię ziemi w postaci zmniejszenia powierzchni infiltracyjnej gruntu.

Z okresem funkcjonowania przedsięwzięć zrealizowanych w oparciu o ustalenia planu ogólnego nie będą prawdopodobnie związane nowe, znaczące negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi (gleby) i rzeźbę terenu.

8.3.3. Oddziaływanie na powietrze.

Na jakość powietrza atmosferycznego mogą oddziaływać emisje generowane w trakcie prac budowlanych. Prace te wiązać się będą z emisją spalin (głównie tlenku węgla, dwutlenku azotu i węglowodorów) z maszyn budowlanych i pojazdów transportowych – w przypadku wykorzystania takich wyposażonych w silniki spalinowe. Może dojść także do emisji pyłu pochodzącego z naruszonego gruntu, materiałów budowlanych (cement, piasek, żwir), bądź śladowych emisji substancji ropopochodnych z pojazdów i maszyn budowlanych do „uwrażliwionego” (w wyniku prowadzonych robót) gruntu. Ponadto będą to oddziaływania czasowe (prawdopodobnie krótkotrwałe) - ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Emisje zanieczyszczeń do powietrza będą występowały także na etapie funkcjonowania niektórych nowych przedsięwzięć, które generują tego typu oddziaływania, dopuszczonych w wybranych strefach planistycznych (głównie SJ, SW i SU), w tym głównie z systemów ogrzewania.

Nie sposób jednoznacznie określić rodzaju i wielkości emisji substancji do powietrza z nowych obiektów, które będą mogły zostać zrealizowane na obszarze Bielawy, w oparciu o

---

ustalenia projektu planu ogólnego. Będzie to bowiem zależało przede wszystkim od rodzaju danego przedsięwzięcia, w tym np. profilu działalności. Są to kwestie, których nie reguluje się w planie ogólnym gminy. Biorąc jednak pod uwagę konieczność przestrzegania obowiązujących przepisów odrębnych (w tym *Prawa ochrony środowiska*), należy przyjąć, że ich wpływ na stan jakości powietrza nie będzie znacząco negatywny. Inaczej bowiem nowe przedsięwzięcia nie będą miały prawa funkcjonować - jeśli wyczerpane zostaną rozwiązania techniczne i technologiczne, eliminujące ponadnormatywne oddziaływania na środowisko, w tym na powietrze atmosferyczne.

Emisje substancji do powietrza związane z systemami grzewczymi nowo realizowanych budynków będą generowały wpływy o charakterze bezpośrednim, skumulowanym, długoterminowym, choć czasowym (wystąpią głównie w okresie grzewczym). Niemniej wzrastająca świadomość społeczeństwa dotycząca skutków stosowania przestarzałych technik grzewczych, powinna wpłynąć na sukcesywny wzrost udziału proekologicznych źródeł grzewczych na omawianym obszarze. W efekcie tego powinna zmniejszyć się presja na środowisko wywoływana przez osadnictwo. Z punktu widzenia ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie w analizowanym projekcie planu ogólnego terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii („teren elektrowni słonecznej”), które przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

Należy podkreślić, że skala negatywnego oddziaływania nowego zagospodarowania osadniczego (po jego realizacji) na środowisko, będzie zależała od zachowań właścicieli i użytkowników poszczególnych nieruchomości oraz od jakości przyjętych rozwiązań architektonicznych, dla których wytyczne zostaną określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, sporządzonych w oparciu o ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego. W tych rozwiązaniach powinna być uwzględniona konieczność ochrony lokalnych walorów środowiska .

8.3.4. Oddziaływanie na klimat akustyczny.

Prace budowlane będą wiązać się z emisją hałasu. Przy czym są to oddziaływania stosunkowo krótkotrwałe i o lokalnym zasięgu – mogą przejawiać się jako uciążliwości sąsiedzkie. Niemniej należy podkreślić, że oddziaływania te mogą się kumulować. W zasięgu strefy o normowanym poziomie hałasu będą prowadzone prace polegające na realizacji budynków, dróg oraz innych obiektów i urządzeń dopuszczonych w strefach planistycznych,

---

w których przewidziano możliwość realizacji zabudowy i zainwestowania technicznego. Nie przewiduje się jednak by prace te wpływały znacząco negatywnie na obniżenie stanu jakości klimatu akustycznego na istniejących terenach z zabudową podlegającą ochronie akustycznej, chociaż mogą być one uciążliwe dla mieszkańców budynków położonych w bezpośrednim sąsiedztwie placów budowy. Przy czym zakłada się, że powyższe prace będą prowadzone przy użyciu sprzętu sprawnego sprzętu, spełniające wymagania określone w *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska*. Zatem emisje hałasu z tych źródeł nie będą przekraczały dopuszczalnych norm.

Zakłada się także, że hałas emitowany przez prace budowlane nie wpłynie także znacząco negatywnie na zwierzęta bytujące na i w sąsiedztwie placów budowy. Bowiem na obszarze miasta Bielawa już znajdują się źródła hałasu (prace rolnicze, hałas gospodarczy z terenów osadniczych, hałas komunikacyjny), generujące hałas stanowiący tło akustyczne. Nowe, dopuszczone w niektórych strefach planistycznych zagospodarowanie nie będzie wyróżniało się prawdopodobnie z tego tła. Można przypuszczać, że nawet skumulowane emisje hałasu nie będą zjawiskiem nowym dla dzikich zwierząt, powodującym płoszenie o skali zagrażającej osobnikom bytującym na danym obszarze.

Emisje hałasu tzw. gospodarczego (od różnego typu urządzeń, w tym wentylatorów i klimatyzatorów) i komunikacyjnego (np. powodowanego przez samochody dostawcze) będą związane także z okresem eksploatacji nowej zabudowy. Emisje te będą miały charakter czasowy (zazwyczaj do kilku godzin dziennie). Nie będą, więc stanowiły znaczącego zagrożenia dla środowiska - zwłaszcza, że stanowią nieodłączny element działalności człowieka na obszarach osadniczych. Należy przy tym podkreślić, że emisje hałasu z obiektów usługowych mogą być wyższe, niż emisje hałasu komunikacyjnego. Niemniej nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu potencjalnych emisji hałasu z terenów usługowych na tereny podlegające ochronie akustycznej, które mogą być położone w tej samej strefie planistycznej (w przypadku stref SJ, SW i SZ). Nie sposób obecnie określić wielkości i zasięgu tych emisji, gdyż będzie to zależało od wielu czynników, w tym od rodzajów zrealizowanych na tych terenach przedsięwzięć i przyjętych rozwiązań architektonicznych. Niemniej można przyjąć, że emisje hałasu gospodarczego nie wpłyną znacząco negatywnie na lokalny klimat akustyczny na tych wrażliwych terenach. Zławszcza, że obligują do tego obowiązujące przepisy odrębne.

Źródłem emisji hałasu mogą być instalacje elektrowni wiatrowych, których lokalizację dopuszczono m.in. w rejonie Łysej Góry (strefa 12 SN).

8.3.5. Oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne.

Wody powierzchniowe na obszarze gminy Bielawa należą do elementów środowiska o potencjalnie wysokiej wrażliwości na degradację, w szczególności ze względu na dużą zmienność przepływów – często występujące niskie stany wód w ciekach (niżówki). Mogą one podlegać oddziaływaniu ze strony emisji różnych ścieków (przede wszystkim z nawierzchni dróg i terenów utwardzonych nie posiadających stosownych instalacji odprowadzających wody opadowe i roztopowe, a także rolniczych czy wreszcie z oczyszczalni ścieków). Jest to dla tego receptora oddziaływanie bezpośrednie, długookresowe i permanentne, mogące prowadzić do jego postępującej degradacji. Mniejszą wrażliwością na zanieczyszczenie odznaczają się miejscowe wody podziemne gdyż na ogół warstwy wodonośne są tu dobrze izolowane od powierzchni utworami gliniastymi. Z powstaniem nowych terenów zabudowanych i utwardzonych wiąże się jednak zmniejszenie czynnej powierzchni infiltracyjnej gruntów. Wpływa to negatywnie na środowisko gruntowo-wodne i zasoby wód podziemnych. Następuje bowiem wzrost odpływu wód i jego przewaga nad infiltracją i retencją podziemną. Oddziaływanie to ma charakter długookresowy, postępujący (wraz z przyrostem powierzchni gruntów zainwestowanych), o trwałych skutkach.

W projekcie planu ogólnego gminy nie można wskazać konkretnych rozwiązań mogących złagodzić ww. niekorzystne procesy. Z tego względu nie ma merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy.

8.3.6. Oddziaływanie na gleby, faunę i florę. Oddziaływanie na bioróżnorodność.

W wyniku wprowadzenia nowego zainwestowania w zasięgu stref, w których dopuszczono zabudowę czy zainwestowanie techniczne w miejsce dotychczasowych użytków rolnych, może pojawić się zieleń urządzonej (jako element zagospodarowania miejskiego). Ponadto z dotychczasowych terenów otwartych przeznaczonych w projekcie planu ogólnego pod zainwestowanie osadnicze, wyemigrują gatunki zwierząt związane z tymi terenami. Na ich miejsce pojawią się gatunki zwierząt związane z roślinnością urządzonej. Mogą też pojawiać się niepożądane gatunki zwierząt żywiących się odpadkami spożywczymi, generowanymi w szczególności przez lokale gastronomiczne. Wobec tego możliwa jest zmiana gatunkowa, w tym jej wzbogacenie. Istotny jest także fakt, iż w wyniku wprowadzenia nowego zagospodarowania przestrzeni rolnicza nie ulegnie niepożądanej fragmentacji, gdyż nowe

---

strefy dla zabudowy (głównie strefy SJ, SW i SU), sąsiadują z istniejącymi zabudowaniami – stanowią ich kontinuum.

Podstawowym zagrożeniem dla gleb w strefach, w których dopuszczono zabudowę będzie **zajętość terenu** wskutek ekspansji zainwestowania technicznego (zabudowa, drogi, infrastruktura techniczna i różne formy utwardzenia lub innego przekształcenia gruntów). Przyrost terenów zainwestowanych rozłożony będzie w czasie, a jego tempo zależy będzie od dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego – ruchu inwestycyjnego. Będzie to oddziaływanie długoterminowe, o trwałych skutkach.

W związku z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego na obszarze gminy Bielawa może nastąpić intensyfikacja zainwestowania na powierzchni gruntu, a co za tym idzie zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni i stały. W analizowanym projekcie planu gminy w większości stref planistycznych określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Pozwoli to na zachowanie w danej strefie powierzchni biologicznie czynnej, co wpłynie pozytywnie także na kształtowanie warunków aerosanitarnych.

W zasięgu większości z wyznaczonych w projekcie planu ogólnego gminy Bielawa stref planistycznych ustalono wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Wielkości tych wskaźników zostały określone w analizowanym projekcie planu racjonalnie, tj. tak, aby możliwa była realizacja planowanego zainwestowania, przy jednoczesnej ochronie lokalnego krajobrazu, walorów kulturowych oraz standardów zamieszkania. Przesłankami tymi kierowano się także ustalając w strefach planistycznych (wybranych typów) maksymalną wysokość zabudowy.

Biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania na znacznych fragmentach obszaru projektu planu ogólnego miasta wyznaczono strefy otwarte, w zasięgu których będzie możliwe dalsze prowadzenie gospodarki rolnej (z zakazem zabudowy). Z dalszym rolniczym zagospodarowaniem tych obszarów mogą wiązać się - bez względu na ustalenia planu ogólnego - zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi. W wyniku intensyfikacji gospodarki rolnej może dojść do podniesienia i utrzymywania żyzności gleb, co będzie oddziaływaniem pozytywnym z punktu widzenia efektywności produkcji rolnej. Jednocześnie będzie to oddziaływanie negatywne, gdyż może wywołać problem erozji potencjalnej oraz zanieczyszczenie i eutrofizację wód powierzchniowych i podziemnych wskutek emisji biogenów z rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Natomiast wprowadzenia ekstensywnej gospodarki rolnej, byłoby pozytywne i pozwoliło na wytworzenie i zachowanie półnaturalnej roślinności na terenach użytkowanych rolniczo.

Należy przy tym podkreślić, że ustaleniami planu ogólnego nie można uregulować kwestii dotyczących np. kierunków i intensywności produkcji rolniczej czy w ogóle sposobów zagospodarowania rolniczej przestrzeni rolniczej. Ograniczenie – poprzez odpowiednie wyznaczenie stref planistycznych – możliwości rozległego zabudowania obszaru gminy służy także ochronie roślinności na przedmiotowym obszarze. Dla ochrony zasobów przyrodniczych przede wszystkim wyznaczono strefy otwarte (SO) oraz strefy zieleni i rekreacji (SN). Należy także pamiętać, że jeśli na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć okaże się, że jakieś tereny stanowiły siedliska gatunków chronionych, konieczne będzie przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakaz niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów*, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin*.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego Bielawy nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na ustanowione na obszarze nim objętym formy ochrony przyrody. W projekcie planu ogólnego miasta Bielawa, w wybranych strefach otwartych (strefa SO), dopuszczono możliwość lokalizacji instalacji elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych w strefach o symbolach:

- elektrownie wiatrowe: „18SO”, „19SO”, „20SO”,
- elektrownie słoneczne: „4SO”, „7SO”, „9SO”.

Wszystkie z wymienionych powyżej stref wyznaczono poza obszarowymi formami ochrony przyrody. Zwraca natomiast uwagę pewien problem potencjalnego konfliktu funkcjonalnego w przypadku lokalizacji wież elektrowni wiatrowych w rejonie Łysej Góry. Może to być konflikt pomiędzy instalacjami elektrowni wiatrowych a niektórymi formami rekreacji, np. z paralotniami. Należy przy tym podkreślić, że „tereny elektrowni słonecznych” czy „teren elektrowni wiatrowej” stanowią niejako alternatywne przeznaczenie terenów (spośród innych określonych w profilu funkcjonalnym danej strefy). O możliwości realizacji tych inwestycji przesądzi procedura sporządzenia planu miejscowego i związana z nim procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przy opracowywaniu tych dokumentów planistycznych – ze względu chociażby na ich skalę – będzie możliwe przeprowadzenie dodatkowych analiz istniejących uwarunkowań, a co za tym idzie

---

zapropozowanie narzędzi minimalizujących wpływ urządzeń fotowoltaicznych/słonecznych czy elektrowni wiatrowych na środowisko. W odniesieniu do farm fotowoltaicznych dotyczy to zwłaszcza stosowania dobrych praktyk, co znacząco zmniejsza negatywny wpływ tych inwestycji na środowisko. Świadczą o tym m.in. wyniki wieloletnich monitoringów istniejących na świecie farm solarnych, np. elektrowni w Niemczech, w rejonach miejscowości: Kober-Gondorf (po powstaniu farmy w 1988 r. wręcz zwiększyła się bioróżnorodność na zajmowanym przez nią terenie), Liberose (farma fotowoltaiczna funkcjonuje tu w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków, nie wpływając znacząco negatywnie na ptaki) czy Brandis (funkcjonowanie tej farmy o znacznej powierzchni, gdyż około 110 ha, do tej pory nie wykazało znacząco negatywnych zmian w populacjach monitorowanych gatunków). Już na obecnym etapie można stwierdzić, że eksploatacja instalacji OZE wykorzystujących energię promieniowania słonecznego nie generuje hałasu, nie powoduje nieprzyjemnych zapachów oraz nie powoduje emisji zanieczyszczeń do powietrza. W przypadku ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych ewentualne negatywne oddziaływania mogą wiązać się z: zajętością terenu, fragmentacją lub modyfikacją siedlisk, powstawaniem tzw. efektu odbicia lustrzanego (tj. odbicia, jak w lustrze, elementów otoczenia) oraz refleksów świetlnych (na skutek odbicia promieni słonecznych od szyby pokrywającej panel słoneczny/fotowoltaiczny). Skala wpływu farmy słonecznej/fotowoltaicznej na dane siedlisko zależy od wielu czynników, w tym m.in. od jej lokalizacji, sposobu posadowienia paneli, ich rozmieszczenia na danych terenie i sposobu zagospodarowania przestrzeni pomiędzy panelami.

Biorąc pod uwagę powyższe tereny, na których w projekcie planu ogólnego gminy dopuszczono możliwość lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z promieniowania słonecznego, wyznaczono je w oddaleniu od większych zbiorników wodnych.

Jak wspomniano już wcześniej, jednym z potencjalnie negatywnych oddziaływań paneli słonecznych/fotowoltaicznych na środowisko, jest zagrożenie związane ze zderzeniami przedstawicieli awifauny z panelami - ze względu na przyciąganie refleksami świetlnymi lub powstania efektu odbicia lustrzanego. Stosowane obecnie panele fotowoltaiczne/kolektory słoneczne o wysokiej absorpcji promieni słonecznych ograniczają zjawisko powstawania refleksów świetlnych, a tym samym przyciąganie ptaków.

Kwestia efektu odbicia jest w niektórych publikacjach dotyczących omawianych OZE wskazywana jako potencjalne zagrożenie dla ptaków wodnych i owadów składających jaja w wodzie. Przy czym nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami słonecznych ogniw fotowoltaicznych. Zwykle w tym

---

kontekście wskazuje się pracę McCrary i współpracowników, informujące o śmierci zwierząt kilku gatunków w USA w wyniku kolizji z ekranami paneli słonecznych. Jednak przyczyną zderzeń były nie same panele, lecz heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej. Obecnie rozwijane technologie nie wykorzystują już tego typu niebezpiecznych, a także energetycznie mało wydajnych rozwiązań. Warto też wspomnieć, iż McCrary i zespół pracowali nad wpływem olbrzymiego parku słonecznego (kilka km²) i opartego na starych technologiach (...)” [Tryjanowski, Łuczak, 2013 r.]. Ponadto ryzyko kolizji ptaka z panelem słonecznym/fotowoltaicznym w wyniku powstania efektu odbicia lustrzanego jest prawdopodobnie podobne do wielu innych wykonanych przez człowieka inwestycji, wykorzystujących płaskie, przeszklone przestrzenie (ekrany akustyczne, szyby wysokich budynków) (...)” [Tryjanowski, Łuczak, 2013 r.]. Zresztą „z publikowanych danych wynika, że odbicie światła z modułów fotowoltaicznych jest znacznie mniej intensywne niż w przypadku innych materiałów i wynosi mniej niż 30%, podczas gdy szyby samochodowe odbijają go ok. 45% a farby metaliczne używane w motoryzacji ponad 70%” [Szurlej-Kiełańska, 2013 r.]. Nie ma zatem rzetelnych wyników badań potwierdzających znacząco negatywny wpływ paneli słonecznych/fotowoltaicznych na zwiększoną śmiertelność ptaków. Przykład chociażby rozległego Energy Park Lauingen, znajdującego się w Bawarii, wręcz pokazuje, że możliwe jest funkcjonowanie farmy fotowoltaicznej w sąsiedztwie zbiorników wodnych.

Tereny, na których w projekcie planu ogólnego gminy dopuszczono wolnostojące urządzenia fotowoltaiczne/słoneczne mogą zostać zajęte przez panele naziemne (w strefach otwartych zakazano lokalizacji budynków). Przy zastosowaniu dobrych praktyk, możliwa będzie integracja paneli z dalszą gospodarką rolną (założenie użytków zielonych lub pastwisk, czy dalsza uprawa roślin). Ponadto realizacja farm fotowoltaicznych/słonecznych – przy zastosowaniu dobrych praktyk – na terenach otwartych, może mieć pozytywny wpływ na bioróżnorodność. Często wraz z farmą fotowoltaiczną/słoneczną powstają dobrze utrzymane użytki zielone, o dużej bioróżnorodności. Coraz bardziej popularne stają się także farmy fotowoltaiczne na użytkach rolnych nie wyłączanych z produkcji rolnej. Ponadto konstrukcje podtrzymujące panele słoneczne/fotowoltaiczne stają się dogodnym miejscem gniazdowania ptaków [Peschel T., 2010 r.]. Warto przy tym podkreślić, że rozległe farmy fotowoltaiczne na świecie lokalizowane są głównie na terenach otwartych, np. w Kalifornii większość z tego typu instalacji znajduje się na terenach pokrytych roślinnością niską (zaroślową), a w dalszej kolejności na terenach rolnych [Rebecca R. Hernandez i inni, 2015 r.].

Należy również zwrócić uwagę, iż strefy otwarte, w których dopuszczono tereny elektrowni słonecznych, wyznaczono w projekcie planu ogólnego miasta Bielawa wśród innych rozległych stref otwartych. Zatem zajęcie części z tych terenów dla elektrowni słonecznych, nie spowoduje drastycznego uszczuplenia siedlisk, co mogłoby negatywnie wpłynąć także na liczebność populacji zwierząt żerujących obecnie na tych terenach. W bezpośrednim sąsiedztwie stref otwartych z „terenem elektrowni słonecznej” w profilach funkcjonalnych, rozciągają się bowiem rozległe tereny otwarte, które nadal będą mogły być wykorzystywane przez ptaki, ssaki czy inne zwierzęta. Przy czym zawarto zwrócić uwagę, że panele fotowoltaiczne montowane są nie bezpośrednio na ziemi, a nad nią (na odpowiednich konstrukcjach), dzięki czemu nie stanowią one przeszkód dla poruszania się ~~drobnych~~ gatunków drobnych zwierząt. Możliwe jest zastosowanie prześwitów także w ogrodzeniach wokół farm fotowoltaicznych. Są to jednak rozwiązania techniczne, o których zastosowaniu przesądzą stosowne procedury.

8.3.7. Oddziaływanie na klimat lokalny.

Jak już wcześniej powiedziano, przyrost terenów zurbanizowanych (a więc zabudowanych i utwardzonych/uszczelnionych), jaki umożliwia analizowany projekt planu ogólnego Bielawy jest relatywnie niewielki. Także nieznaczące może być odkształcenie dotychczasowej pasmowej formy układu osadniczego. Niewielkie zatem będzie (w związku z realizacją planu) potencjalne zagrożenie zmianą topoklimatu – spotęgowaniem dominanty klimatu miejskiego. Praktycznie planowane zagospodarowanie nie będzie miało żadnego znaczenia dla zmian klimatu globalnego i regionalnego. Istotne natomiast będzie wprowadzenie działań adaptacyjnych miasta do prognozowanych zmian klimatu i ich negatywnych skutków. Działania te, oraz sama prognoza, określone powinny być w odrębnym dokumencie – w planie adaptacji do zmian klimatu.

8.3.8. Oddziaływanie na krajobraz.

Zgodnie z art. 2 pkt 16 e ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, przez krajobraz rozumie się „postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka”. W tak zdefiniowanym pojęciu krajobrazu wskazuje się na rolę w jego tworzeniu nie tylko elementów naturalnych (przyrodniczych), ale także antropogenicznych. Realizacja tych

---

drugich wynika z potrzeb rozwoju funkcjonalno-przestrzennego i korzystania ze środowiska, co nie zawsze musi wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań.

Przede wszystkim należy podkreślić, że zawarty w projekcie planu ogólnego Bielawy zakaz lokalizowania zabudowy w strefach otwartych, znacząco ograniczył możliwość ich zabudowania. Szczególnie ważne jest to w przypadku terenów otwartych, które stanowią przedpola ekspozycji biernych elementów krajobrazu (np. panoram masywu Gór Sowich czy wzgórz Bielawskich). Ustalenie to stanowi zatem istotne narzędzie ochrony istniejących walorów krajobrazowych przedmiotowego obszaru. Jest to niewątpliwie pozytywne. Ochronie krajobrazu służą także regulacje analizowanego projektu planu ogólnego gminy dotyczące ograniczenia maksymalnej wysokości zabudowy – w zasięgu większości z wyznaczonych stref planistycznych.

Wzrost zainwestowania, a w szczególności zabudowy, wpłynie niewątpliwie na przekształcenia w dotychczasowym krajobrazie. Jakość tych zmian zależeć będzie przede wszystkim od jakości architektonicznej nowo wznoszonej zabudowy oraz jej rozplanowania na działkach. W związku z powyższym istnieje pewne zagrożenie pojawieniem się obiektów dysharmonijnych w krajobrazie – dotyczy to przede zabudowy usługowej i produkcyjnej o często niskich walorach architektonicznych i do tego przeważnie przewyższającej wysokością zabudowę innego typu. Aby je zminimalizować w omawianym projekcie planu ogólnego przede wszystkim wskazano odpowiednie parametry zabudowy (maksymalną wysokość) – tak, aby nowa zabudowa z jednej strony mogła pełnić przypisane jej funkcje a z drugiej strony by harmonizowała z zabudową istniejącą już na obszarze, co służyć ochronie i podnoszeniu poziomu ładu przestrzennego i lokalnego środowiska wizualnego.

Poza nową zabudową wpływ na krajobraz lokalny będą miały wolnostojące urządzenia fotowoltaiczne, dopuszczone w wybranych strefach planistycznych. Będzie to oddziaływanie długotrwałe. Przy czym posadowienie wśród terenów otwartych naziemnych urządzeń fotowoltaicznych i związanych z nimi obiektów (np. magazynów energii czy stacji transformatorowych), o stosunkowo niewielkiej wysokości i nie jaskrawych kolorach, nie powinno spowodować znacząco negatywnego wpływu na krajobraz. Zwłaszcza, jeśli pomiędzy sektorami urządzeń fotowoltaicznych zostanie nasadzona roślinność (niskopienne żywopłoty czy roślinności trawiasta).

W kontekście wpływu urządzeń fotowoltaicznych na krajobraz warto także dodać, że badania postrzegania przez ludzi dużych farm fotowoltaicznych wśród terenów rolnych wykazały, że obiekty te są odbierane niejednoznacznie. Bowiem ludzie, którzy mają idylliczne pojęcie krajobrazu wiejskiego, negatywnie odbierają obecność farm słonecznych

---

w przestrzeni rolniczej. Zaś ludzie z bardziej utylitarną koncepcją tego typu krajobrazu, wykazują silniejszą akceptację dla tego typu przedsięwzięć. Badania wykazały także, że z biegiem czasu akceptacja farm słonecznych wzrasta [Bevk T., Golobič M., 2020 r.]. Zatem obecność farm fotowoltaicznych wśród terenów otwartych, nie musi być odbierana negatywnie – obecność tego typu obiektów w krajobrazie wiejskim znajduje coraz większą akceptację społeczną. Zwłaszcza, że rozważane są przy tym korzyści płynące z funkcjonowania takich instalacji.

Jeszcze większy wpływ na krajobraz mogą mieć dopuszczone tu elektrownie wiatrowe. Wysokie wieże tych instalacji tworzą wyjątkowo silną dominantę w krajobrazie. Wpływ ten zależeć będzie od wysokości instalowanych wież, ich liczby, kolorystyki oraz szczegółowej lokalizacji, np. u podnóża, na zboczach czy w partii szczytowej Łysej Góry.

8.3.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.

Na obszarze miasta Bielawa zidentyfikowano zabytki wpisane do rejestru i ewidencji zabytków. Dla ich zachowania i ochrony w analizowanym projekcie, w zasięgu terenów, na których zidentyfikowano ww. byty, wyznaczono generalnie strefy, których profil funkcjonalny „wpisuje się” w obecny sposób zagospodarowania terenów lub określony w obowiązujących planach miejscowych. Ponadto ustalając w poszczególnych strefach wskaźniki/parametry uwzględniono gabaryty zabytkowych budynków czy potrzebę zabezpieczenia terenów na których się znajdują i ich otoczenia przed wprowadzaniem nowej zabudowy dysharmonizującej z obiektami zabytkowymi (pod względem wysokości). Wykorzystano zatem dostępne w planie ogólnym „narzędzia” ochrony zabytków.

Na obszarze miasta Bielawa nie zidentyfikowano obiektów wpisanych na Listę Skarbów Dziedzictwa, ani uznanych za pomnik historii. Nie utworzono też parku kulturowego. Nie ma tu również obiektów, które można by uznać za dobra kultury współczesnej. Realizacja ustaleń analizowanego projektu planu ogólnego nie będzie więc miała wpływu na te kulturowe obiekty.

8.3.10. Oddziaływanie na ludzi.

Realizacja ustaleń analizowanego projektu planu ogólnego Bielawy może bezpośrednio lub w sposób pośredni oddziaływać na ludzi. Ten najważniejszy i jednocześnie wrażliwy receptor narażony jest na oddziaływania w szczególności poprzez jakość powietrza, klimat akustyczny, pole elektromagnetyczne, jakość wód i – ogólnie – stan sanitarny miejsc

---

zamieszkania. Nie bez znaczenia jest też estetyka krajobrazu wpływająca na zdrowie (samopoczucie) psychiczne.

Rozpatrując oddziaływanie na człowieka różnych działań w przestrzeni, należy traktować ten szczególnie receptor środowiska jako jednostkę biologiczną (oddziaływanie na zdrowie), jak również uwzględnić jego potrzeby społeczno-gospodarcze (oddziaływanie na mienie).

Biorąc pod uwagę powyższe, a także generalne założenia projektu planu ogólnego miasta Bielawa można uznać, że sporządzając ten projekt dążono do minimalizacji możliwości wystąpienia potencjalnych negatywnych oddziaływań na ludzi. Bowiem w przedmiotowym projekcie unikano wyznaczania nowych stref mieszkaniowych (SW, SJ i SZ) w bezpośrednim sąsiedztwie dróg przenoszących większe potoki ruchu i linii kolejowej (strefy związane z zabudową mieszkaniową wskazane przy tych liniowych źródłach hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza obejmują głównie tereny już zabudowane lub wskazane dla zabudowy mieszkaniowej w obowiązujących planach miejscowych).

8.3.11. Oddziaływania skumulowane.

Za oddziaływania skumulowane należy uznać emisje zanieczyszczeń generowanych przez nowe zagospodarowanie na obszarze projektu planu ogólnego i emisje generowane przez źródła zanieczyszczeń położone na i w sąsiedztwie tego obszaru. Jednak jest mało prawdopodobne, by ewentualne immisje zanieczyszczeń przekroczyły odpowiednie obowiązujące normy, gdyż byłoby to niezgodne z obowiązującymi przepisami.

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Obszar objęty projektem planu ogólnego miasta Bielawa leży w oddaleniu od granic państwa. Ponadto z uwagi na charakter przewidzianego na obszarze projektu planu ogólnego zagospodarowania, jest nieprawdopodobne, aby w wyniku realizacji ustaleń przedmiotowego projektu, wystąpiły oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.

Z analiz przeprowadzonych na potrzeby niniejszej Prognozy wynika, że prognozowany pośredni, negatywny wpływ na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego miasta w przypadku ich realizacji, jest nie znacząco negatywny i będzie ograniczony czasowo. Niekorzystne oddziaływania na środowisko mogą wystąpić głównie na etapie prowadzenia

---

prac budowlanych. Długoterminowe i permanentne oddziaływanie na środowisko, związane z funkcjonowaniem nowego, dopuszczonego w strefach planistycznych zagospodarowania, polegające potencjalnie na emisji zanieczyszczeń do powietrza (z systemów ogrzewania i od komunikacji) oraz do wód i gleb (odpady i ścieki), również nie będzie prawdopodobnie znacząco negatywne.

Odnośnie niekorzystnego oddziaływania na przyrodę ze strony zagospodarowania dopuszczonego w poszczególnych strefach planistycznych stwierdza się, że w granicach obszaru analizowanego projektu planu ogólnego zidentyfikowano formy ochrony przyrody. Na terenach, na których znajdują się te formy ochrony przyrody, ustalono głównie strefy otwarte (SO), ale także strefy planistyczne, w których profilach funkcjonalnych znajdują się tereny takie, jak te, na których obecnie znajdują się przedmiotowe obszary i obiekty cenne przyrodniczo. Tym samym ograniczono możliwość wprowadzenia nowej zabudowy na przeważającej części tych obszarów lub ich dalsze użytkowanie w obecny sposób (o czym mowa szerzej w podrozdziale 8.3.6.).

W związku z powyższym, a także biorąc pod uwagę fakt, iż uchwalenie przedmiotowego projektu planu ogólnego nie będzie niosło za sobą żadnych bezpośrednich oddziaływań na środowisko, a dopiero oddziaływania pośrednie – wynikające z realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i wydanych na ich podstawie odpowiednich decyzji administracyjnych, nie ma zatem potrzeby wskazywania działań kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Niemniej zaleca się rozważenie podjęcia poniższych działań ograniczających wpływ na różne komponenty środowiska, na etapie prowadzenia prac budowlanych:

- ograniczenie prowadzenia prac budowlanych wyłącznie do pory dziennej;
  - ograniczenie prowadzenia prac ziemnych i budowlanych wyłącznie do terenów przeznaczonych pod planowane przedsięwzięcia;
  - stosowanie wyłącznie sprawnych technicznie urządzeń, instalacji i wszelkiego rodzaju maszyn (w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń powietrza i środowiska gruntowo-wodnego);
  - wyznaczenie i zabezpieczenie miejsc postoju samochodów i maszyn tak by wyeliminować dostęp do nich osób postronnych;
  - utrzymanie minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych;
-

- uwzględnienie w trakcie prac budowlanych zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, w tym w zakresie dotyczącym: oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych czy wykorzystywania i przekształcania elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych (art. 75 ust. 2 ww. ustawy).

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Jak wspomniano już wielokrotnie w niniejszej Prognozie realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, po jego uchwaleniu, będzie odbywała się poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (zgodne z ustaleniami planu ogólnego – w zakresie wskazanym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), a następnie poprzez m.in. pozwolenia na budowę. Zatem analiza skutków realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu ogólnego nastąpi najpierw na etapie sporządzania planów miejscowych/wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a następnie na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć. Dlatego, w celu analizy pośrednich skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego Bielawy oraz dla zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska w procesie planowania przestrzennego w gminie, w ramach wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, proponuje się wykorzystać monitoring prowadzony m.in. na podstawie ustaleń decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia i decyzji budowlanych. Wskaźniki, które mogą być zastosowane do celów monitorowania obejmują m.in.:

- wyniki ewentualnie wykonanych pomiarów stanu jakości środowiska mających na celu kontrolę utrzymania standardów jakości środowiska, np. w zakresie jakości klimatu akustycznego;
- skuteczność przestrzegania zasady, iż ewentualna uciążliwość funkcji musi zamykać się w granicach terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- monitoring udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego, po jego przyjęciu, w zakresie oddziaływania na środowisko można wykonać przy okazji sporządzania oceny

---

zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, będącej elementem oceny aktualności m.in. planów miejscowych, przeprowadzanej co najmniej raz w okresie kadencji rady gminy.. Biorąc pod uwagę powyższe zaleca się by monitoring skutków realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu ogólnego (po jego uchwaleniu) wykonywany był przynajmniej raz na pięć lat (okres jednej kadencji rady gminy).

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU LUB WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.

Niniejsza prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem planu ogólnego miasta Bielawa. W trakcie tych prac dokonano analizy istniejących uwarunkowań (w tym przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych) oraz rozważano alternatywne możliwości ich wykorzystania i ochrony, biorąc przy tym pod uwagę zakres ustaleń planu ogólnego gminy oraz dotychczasowy stan planistyczny.

Rozważając możliwe warianty dopuszczenia nowych terenów dla nowej zabudowy czy zainwestowania technicznego uwzględniono przede wszystkim te, które leżą w bezpośrednim sąsiedztwie zagospodarowanych dotychczas terenów inwestycyjnych, z dogodną komunikacją, jednocześnie znajdują się poza najcenniejszymi terenami otwartymi (w szczególności objętymi formami ochrony przyrody). W rezultacie stworzono rezerwę terenów budowlanych dla rozwoju miasta, nie naruszając przy tym zasad racjonalnego gospodarowania gruntami.

Uchwalenie i wejście w życie planu ogólnego gminy, nie będzie miało bezpośredniego wpływu na środowisko. Natomiast z przeprowadzonej w niniejszej prognozie oceny wpływu ustaleń projektu planu ogólnego gminy na środowisko wynika, że influencje pośrednie (wynikające z realizacji planu ogólnego poprzez plany miejscowe lub decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) nie powinny znacząco negatywnie wpłynąć na zasoby środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobraz oraz jakość życia mieszkańców gminy . Rozwiązania przyjęte w analizowanym projekcie zabezpieczają bowiem ochronę powyższych walorów - w zakresie możliwym dla tego typu aktu planowania przestrzennego. Wobec tego w analizowanym projekcie planu ogólnego gminy przyjęto najlepsze, z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, z rozpatrywanych rozwiązań przestrzennych.

Należy podkreślić, że ze względu na powyższe oraz szczególną formę i zakres planu ogólnego gminy, nie ma możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych dla tego aktu planowania przestrzennego. Chociaż i tak zawiera on w sobie – w ramach profili

---

funkcjonalnych stref planistycznych – katalog alternatywnych przeznaczeń terenów, niemniej potencjalnie nie konfliktowych względem siebie.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano do **projektu planu ogólnego miasta Bielawa**. Prace planistyczne nad tym projektem zainicjowano uchwałą NR VII/52/2024 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Bielawy. Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* przedmiotowym projektem objęto obszar administracyjny gminy miejskiej Bielawa. Na obszarze tej gminy nie występują tereny zamknięte inne, niż ustalone przez Ministra Infrastruktury.

Plan ogólny gminy jest nowym, dotychczas nieznanym w polskim systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego, aktem prawnym wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688). Ten nowy akt prawa miejscowego niejako zastępuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Aby umożliwić realizację polityki funkcjonalno-przestrzennej miasta Bielawa, a co za tym idzie - jego rozwój, konieczne było przystąpienie do opracowania projektu planu ogólnego. . Celem tego projektu jest wskazanie zasadniczych kierunków zagospodarowania obszaru nim objętego, zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców, lokalnych inwestorów, a także władzy lokalnej.

Prognozę sporządzono w oparciu o art. 46 pkt 1 i art. 51 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Prognozę wykonano w pełnym zakresie, jaki określony został w art. 51 ust. 2 ww. ustawy oraz z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 tej ustawy. Ponadto uwzględniono postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Opracowując projekt planu ogólnego Bielawy uwzględniono także dokumenty wykonane dla różnych szczebli administracji publicznej, a także - w możliwym zakresie - cele ochrony środowiska ustanowione w wybranych strategicznych dokumentach krajowych i europejskich.

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego występują źródła zagrożeń dla stanu jakości środowiska, w tym emisji: zanieczyszczeń do powietrza, hałasu, zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego oraz emisji promieniowania elektromagnetycznego. Przy

---

czym te negatywne oddziaływania nie wpływają obecnie znacząco negatywnie na środowisko. Na obszarze miasta nie ma obecnie szczególnych problemów ochrony środowiska.

Odstąpienie od uchwalenia przedmiotowego planu ogólnego spowodowałoby brak możliwości rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta. Wiązałoby się to przede wszystkim z brakiem możliwości - po wygaśnięciu ważności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - dokonania zmian w dotychczasowej strukturze zagospodarowania terenów, a więc i w strukturze przyrodniczej przedmiotowego obszaru. Mogłoby to spowodować także niekorzystne skutki społeczno-ekonomiczne.

Projekt planu ogólnego miasta Bielawa jest nowym dokumentem, w którym uwzględniono wykształconą dotychczas jego strukturę funkcjonalno-przestrzenną oraz szereg rozwiązań przestrzennych, zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie uporządkowano dotychczasową politykę przestrzenną oraz wzięto pod uwagę potrzeby rozwoju gminy, w tym wyrażone we wnioskach złożonych przez mieszkańców i lokalnych inwestorów, a także plany lokalnych władz.

Realizując cel przystąpienia do sporządzenia projektu planu ogólnego miasta Bielawy, na obszarze nim objętym wydzielono 12 stref planistycznych, tj.: strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW), strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ), strefy usługowe (SU), strefy gospodarcze (SP), strefy produkcji rolniczej (SR), strefy infrastrukturalne (SI), strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy cmentarzy (SC), strefy otwarte (SO) i strefy komunikacyjne (SK). Strefy te (ich zasięg i ustalenia ich dotyczące) w przeważającej części adaptują przeznaczenie terenów - istniejące (faktyczne) lub ustalone w obowiązujących planach miejscowych. Przy czym sporządzając przedmiotowy projekt planu ogólnego zweryfikowano dotychczasową politykę przestrzenną gminy, w tym określoną w obowiązujących dokumentach planistycznych – porządkując ją i uzupełniając w oparciu o aktualne uwarunkowania i potrzeby. Tym samym, projekt planu ogólnego pomimo, iż jest nowym aktem planowania przestrzennego, pozwoli zasadniczo na kontynuację dotychczasowej, wieloletniej polityki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta Bielawa i jednocześnie jej modyfikację w kierunkach oczekiwanych przez mieszkańców i lokalne władze.

W ramach gminnego katalogu stref planistycznych w analizowanym projekcie planu ogólnego miasta Bielawa, dla wyznaczonych w tym projekcie stref planistycznych wskazano profile funkcjonalne oraz ustalono wskaźniki, o których mowa w art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3

---

ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Przy czym ustalono tu wyłącznie obligatoryjne (dla konkretnych stref) wskaźniki i parametry. W analizowanym projekcie wartości: maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej ustalono dla większości stref planistycznych (tych, w których określenie tych wskaźników jest obowiązkowe). Wielkości tych wskaźników ustalono przede wszystkim tak, aby możliwa była realizacja zagospodarowania dopuszczonego w danej strefie (w ramach profili funkcjonalnych), oczywiście przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań i dbałości o zachowanie lokalnych walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych. Wzięto przy tym pod uwagę wielofunkcyjność poszczególnych stref planistycznych.

W profilach funkcjonalnych żadnej ze stref planistycznych wyznaczonych w projekcie planu ogólnego miasta nie wskazano terenów elektrowni wodnej czy elektrowni geotermalnej. Tym samym nie przewiduje się możliwości lokalizacji na obszarze gminy tego typu zagospodarowania. Natomiast w zakresie wolnostojących instalacji OZE w omawianym projekcie planu ogólnego przewidziano – w wybranych strefach otwartych - tereny elektrowni słonecznych w strefach o symbolach: „4SO”, „7SO”, „9SO”, a elektrowni wiatrowych w strefach o symbolach: „18SO”, „19SO”, „20SO”.

W projekcie planu ogólnego miasta Bielawy nie ustalono gminnych standardów urbanistycznych w zakresie dostępności infrastruktury społecznej, ani dostępności do obszarów zieleni publicznej. Uznano bowiem, biorąc pod uwagę obecną i zachowaną mozaikową strukturę funkcjonalno-przestrzenną, że nie ma potrzeby ich określenia. W przedmiotowym projekcie planu ogólnego nie wyznaczono również obszaru zabudowy śródmiejskiej ze względu na brak przesłanek dla jego wyznaczenia.

Spośród nieobligatoryjnych elementów planu ogólnego w przedmiotowym projekcie planu ogólnego wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) – w oparciu o rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. *w sprawie sposobu wyznaczania obszarów uzupełniania zabudowy w planie ogólnym gminy*. Wyznaczenie tych obszarów ma zasadniczo służyć możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także ułatwieniu sporządzania planów miejscowych obejmujących użytki rolne wysokich klas bonitacyjnych.

Z przeprowadzonej prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że urzeczywistnienie ustaleń projektu planu ogólnego Bielawy nie będzie wiązać się z wystąpieniem istotnych bezpośrednich oddziaływań na środowisko. Możliwość realizacji przewidzianego w projekcie

---

planu ogólnego zagospodarowania w danej strefie, zostanie urzeczywistniona dopiero poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a następnie poprzez odpowiednie decyzje administracyjne. Bowiem ustalenia planu ogólnego gminy nie przesądzają o możliwości realizacji jakichkolwiek inwestycji, w tym zabudowy ani o ich parametrach. Ten akt planowania przestrzennego ustala natomiast potencjalne, przyszłe przeznaczenia terenów i ich minimalne/maksymalne ramy. Ostateczne przeznaczenie danego terenu i zasady jego zagospodarowania zostaną ustalone w innych dokumentach planistycznych, które będą musiały być zgodne (w zakresie wskazanym w *ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) z planem ogólnym gminy (po jego uchwaleniu).

Niemniej pośrednim skutkiem realizacji ustaleń omawianego projektu planu ogólnego będzie możliwość realizacji, w wybranych strefach planistycznych, nowej zabudowy i zainwestowania technicznego. Z realizacją tych przedsięwzięć mogą wiązać się różn negatywne oddziaływania na środowisko. Potencjalnie wśród tych influencji będą zarówno takie o ograniczonym zasięgu i czasie trwania - krótkotrwałe powstające w trakcie prowadzenia prac budowlanych, ale także długotrwałe (np. wpływ na krajobraz), jak i trwałe (np. wpływ na powierzchnię ziemi). Przy czym urzeczywistnienie ustaleń projektu planu ogólnego gminy nie powinno w znaczący sposób oddziaływać niekorzystnie na środowisko, w tym na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 i walory innych form ochrony przyrody zidentyfikowanych na obszarze administracyjnym miasta, a także cennych siedlisk przyrodniczych. Bowiem dla terenów, na których znajdują się formy ochrony przyrody wskazano zasadniczo strefy otwarte (SO) lub strefy planistyczne, w których profilach funkcjonalnych znajdują się tereny takie, jak te, które obecnie znajdują się w zasięgu przedmiotowych bytów chronionych. Uznano, że utrzymanie na tych terenach istniejącego zagospodarowania (głównie otwartego), nie wpłynie znacząco negatywnie na byty podlegające ochronie.

W związku z realizacją ustaleń analizowanego projektu planu ogólnego miasta Bielawy nie wystąpią oddziaływania transgraniczne.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę również fakt, iż uchwalenie przedmiotowego projektu planu ogólnego nie będzie niosło za sobą żadnych bezpośrednich oddziaływań na środowisko, a dopiero oddziaływania pośrednie, nie stwierdza się konieczności przeprowadzenia działań kompensujących. W przedmiotowej prognozie oddziaływania na środowisko zalecono natomiast rozważenie przeprowadzenia działań łagodzących

---

i minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia prac budowlanych.

Skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego będą możliwe do oceny najpierw na etapie sporządzania planów miejscowych czy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a następnie na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć. Dlatego, w celu analizy pośrednich skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy oraz dla zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska w procesie planowania przestrzennego w gminie, w ramach wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, proponuje się wykorzystać monitoring prowadzony m.in. na podstawie ustaleń decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia i decyzji budowlanych.

Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego gminy, po jego przyjęciu, w zakresie oddziaływania na środowisko można wykonać przy okazji sporządzania oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, będącej elementem oceny aktualności planów miejscowych i planu ogólnego, przeprowadzanej co najmniej raz w okresie kadencji rady gminy.

Ze względu na szczególną formę i zakres planu ogólnego gminy, nie ma możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych dla tego aktu planowania przestrzennego. Chociaż i tak zawiera on w sobie – w ramach profili funkcjonalnych stref planistycznych – katalog alternatywnych przeznaczeń terenów, niemniej potencjalnie nie konfliktowych względem siebie. Wobec tego w projekcie planu ogólnego miasta Bielawa przyjęto najlepsze, z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, z rozpatrywanych rozwiązań przestrzennych.

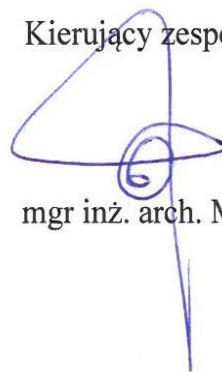
Załącznik nr 1
do prognozy oddziaływania na środowisko
do projektu planu ogólnego
miasta Bielawa

OŚWIADCZENIE

Stosownie do art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) **oświadczam**, że jako kierujący zespołem autorów *prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego miasta Bielawa*, spełniam wymagania art. 74a ust. 2 pkt 2 ww. ustawy.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Kierujący zespołem autorów

mgr inż. arch. Marek Wiland